

Univerzita Pardubice

**Fakulta ekonomicko-správní
Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Bezpečnostní problémy cizinců na Pardubicku

Bc. Nela Vlasáková

**Diplomová práce
2013**

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Nela Vlasáková**
Osobní číslo: **E11597**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Regionální rozvoj: Bezpečnost regionu**
Název tématu: **Bezpečnostní problémy cizinců na Pardubicku**
Zadávací katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Na území ČR je značné množství cizinců. V oblasti zajišťování ochrany obyvatelstva je nezbytné předávat jim signály o varování, zajistit jejich evakuaci, případně ukrytí a dočasné přežití. Tato činnost vyžaduje zvláštní přístup pro přípravu na mimořádné události. Cílem diplomové práce je podrobná bezpečnostní analýza problematiky cizinců na Pardubicku.

Studium problematiky cizinců na území ČR.

Průzkum a konkrétní doložení informací o stavu cizinců a jejich vztahu ke krizovému řízení na Pardubicku.

Analýza bezpečnostních problémů.

Vypracování přehledu o orgánech, které se této problematice věnují.

Průzkum konkrétních zkušeností a možností, které mohou tento stav vylepšit.

Formulace závěrů pro krizové řízení v Pardubickém kraji.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

American National Standards Institute. A Guide to the Project Management Body of Knowledge, USA, 2008. ISBN 1-933890-51-7. BITTNEROVÁ, Dana, MORAVCOVÁ, Mirjam. Etnické komunity v české společnosti. 1. vyd. Praha: Ermat, 2006. ISBN 80-903086-7-8. MV ČR. Informační publikace pro cizince Česká republika. Ministerstvo vnitra České republiky. Praha, 2009. ISBN 978-80-254-5998-0. TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava. Vybrané aspekty života cizinců v České republice. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. Praha, 2010. ISBN 978-80-7416-067-7.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Konzultant diplomové práce:

Mgr. Petr Kadlec, Ph.D.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

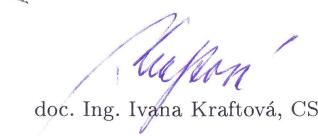
Datum zadání diplomové práce: 30. září 2012

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména skutečnosti, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o využití této práce jako školního díla § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladu, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Bc. Nela Vlasáková

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla velice poděkovat všem, kteří mi byli nápomocni a přispěli tak ke zpracování diplomové práce, zejména své vedoucí diplomové práce, paní doc. Ing. Ivaně Kraftové, CSc. za cenné rady, náměty a připomínky. Dále bych ráda poděkovala mjr. Mgr. Petru Kadlecovi, Ph.D. za odborné vedení. Touto cestou bych zároveň ráda zavzpomínala na velkou osobnost našeho oboru, doc. Ing. Josefa Janošce, CSc., který byl mým původním vedoucím diplomové práce.

Taktéž bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří mi vyplnili dotazník a umožnili mi tak uskutečnit výzkum, kterým se v práci zabývám.

V neposlední řadě velký dík patří rodině za její podporu při studiu.

ANOTACE

Práce se zabývá problematikou cizinců, která je podrobněji zaměřena na oblast bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Cílem této práce je nejprve teoreticky objasnit cizineckou problematiku v České republice, dále ji blíže specifikovat s ohledem na Pardubický kraj a následně provést výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření, který analyzuje bezpečnostní problémy cizinců na Pardubicku.

Klíčová slova:

Cizinec, Pardubický kraj, bezpečnost, informovanost

TITLE

Safety issues of foreigners in Pardubice region

ANOTATION

The work deals with foreigners, which is closely focused on the safety and protection of the population. The aim of this work is to theoretically explain to foreigners issue in the Czech Republic, followed to specify the Pardubice region and carry out research through a questionnaire that analyzes the security problems of foreigners in the Pardubice region.

Key words:

The foreigner, Pardubice region, safety, awareness

Obsah

ÚVOD	- 12 -
1 CIZINECKÁ PROBLEMATIKA	- 14 -
1.1 Migrace	- 14 -
1.2 Cizinec	- 15 -
1.3 Kategorizace cizinců.....	- 15 -
1.4 Typy pobytů.....	- 17 -
1.4.1 Krátkodobé vízum.....	- 18 -
1.4.2 Dlouhodobé vízum.....	- 19 -
1.4.3 Dlouhodobý pobyt	- 19 -
1.4.4 Trvalý pobyt.....	- 20 -
1.5 Vývoj migrace v ČR	- 22 -
1.6 Cizinecká policie	- 23 -
2 SKUTEČNÝ STAV CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE	- 24 -
2.1 Demografické ukazatele	- 24 -
2.2 Zaměstnanost cizinců v ČR	- 28 -
2.3 Kriminalita cizinců na území ČR	- 30 -
3 OCHRANA OBYVATELSTVA.....	- 32 -
3.1 Integrovaný záchranný systém	- 33 -
3.2 Krizové řízení	- 35 -
3.3 Orgány krizového řízení	- 36 -
4 INFORMOVÁNÍ OBYVATELSTVA.....	- 39 -
4.1 Linky tísňového volání	- 39 -
4.1.1 Operační a informační střediska	- 40 -
4.1.2 Tísňová čísla 150 a 112.....	- 40 -
4.1.3 Tísňové číslo 155	- 41 -
4.1.4 Tísňové číslo 158.....	- 41 -
4.1.5 Tísňové číslo 156.....	- 42 -
4.2 Varování.....	- 42 -
4.3 Evakuace.....	- 44 -
5 CHARAKTERISTIKA PARDUBICKÉHO KRAJE.....	- 46 -
6 CIZINCI V PARDUBICKÉM KRAJI.....	- 49 -
6.1 Porovnání Pardubického kraje s ostatními kraji v ČR z hlediska počtu cizinců ..	- 52 -
7 HODNOCENÍ INFORMOVANOSTI CIZINCŮ	- 56 -
7.1 Metodika výzkumu	- 56 -

7.2	Cíle výzkumu a dílčí hypotézy	- 57 -
7.3	Prezentace výsledků a vyhodnocení dat	- 58 -
	ZHODNOCENÍ.....	- 83 -
	ZÁVĚR.....	- 86 -
	POUŽITÉ ZDROJE	- 89 -

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1.: Zastoupení státních občanství při podání žádostí o trvalý pobyt v ČR na konci roku 2012	- 21 -
Graf 2.: Vývoj počtu cizinců v ČR	- 24 -
Graf 3.: Struktura cizinců podle státního občanství k 31. 10. 2012	- 25 -
Graf 4.: Počet cizinců v jednotlivých krajích v ČR k 31. 10. 2012	- 26 -
Graf 5.: Struktura cizinců dle pohlaví k 31. 10. 2012	- 26 -
Graf 6.: Počet sňatků cizinců na území ČR v roce 2011	- 27 -
Graf 7.: Vývoj počtu živě narozených dětí cizinců mezi lety 1999-2011	- 27 -
Graf 8.: Vývoj zaměstnanosti cizinců v letech 1997-2011	- 28 -
Graf 9.: Zaměstnanost cizinců dle státního občanství k 31. 12. 2011	- 29 -
Graf 10.: Počet evidencí na úradech práce dle sekcí OKEČ k 31. 12. 2011	- 29 -
Graf 11.: Podíl trestně stíhaných cizinců k celkovému počtu občanů ČR v roce 2012.....	- 30 -
Graf 12.: Trestně stíhaní cizinců dle státní příslušnosti na území ČR za rok 2012	- 31 -
Graf 13.: Nejčastější trestné činy páchané cizinci na území ČR k datu 31. 12. 2012	- 31 -
Graf 14.: Vývoj počtu cizinců na území Pardubického kraje v letech 2009 až 2012.....	- 49 -
Graf 15.: Počet cizinců na území Pardubického kraje podle typu pobytu ke dni 31. 10. 2012... - 49 -	
Graf 16.: Počet cizinců v jednotlivých okresech Pardubického kraje ke dni 31. 10. 2012 .	- 50 -
Graf 17.: Počet cizinců v Pardubickém kraji dle jejich pobytového režimu v roce 2012 ...	- 50 -
Graf 18.: Vyhodnocení otázky č. 1	- 58 -
Graf 19.: Vyhodnocení otázky č. 2	- 59 -
Graf 20.: Vyhodnocení otázky č. 2 dle kategorie cizinců	- 60 -
Graf 21.: Vyhodnocení otázky č. 3	- 60 -
Graf 22.: Vyhodnocení otázky č. 3 dle kategorie cizinců	- 61 -
Graf 23.: Vyhodnocení otázky č. 4	- 61 -
Graf 24.: Vyhodnocení otázky č. 4 dle kategorie cizinců	- 62 -
Graf 25.: Vyhodnocení otázky č. 5	- 62 -
Graf 26.: Vyhodnocení otázky č. 6	- 63 -
Graf 27.: Vyhodnocení otázky č. 5 dle kategorie cizinců	- 64 -
Graf 28.: Vyhodnocení otázky č. 7	- 64 -
Graf 29.: Vyhodnocení otázky č. 7 dle doby pobytu respondentů	- 65 -
Graf 30.: Vyhodnocení otázky č. 8: a) dle kategorie cizinců; b) dle pohlaví cizinců	- 66 -
Graf 31.: Vyhodnocení otázky č. 9	- 66 -
Graf 32.: Vyhodnocení otázky č. 10A – úřad	- 68 -
Graf 33.: Vyhodnocení otázky č. 10B - nestátní neziskové organizace	- 69 -
Graf 34.: Vyhodnocení otázky č. 10C – internet	- 70 -
Graf 35.: Vyhodnocení otázky č. 10D - publikace	- 70 -
Graf 36.: Vyhodnocení otázky č. 10E – besedy	- 71 -
Graf 37.: Vyhodnocení otázky č. 11: a) jako celek; b) dle doby pobytu	- 72 -
Graf 38.: Vyhodnocení podotázky č. 11	- 72 -
Graf 39.: Vyhodnocení otázky č. 12: a) dle celku; b) dle kategorie cizinců	- 73 -
Graf 40.: Vyhodnocení otázky č. 12: a) dle délky pobytu; b) dle pohlaví respondentů	- 73 -
Graf 41.: Vyhodnocení otázky č. 13	- 74 -
Graf 42.: Vyhodnocení otázky č. 13: a) dle kategorie cizinců; b) dle pohlaví respondentů	- 75 -
Graf 43.: Vyhodnocení otázky č. 13: a) dle doby pobytu; b) dle znalosti českého jazyka ..	- 75 -
Graf 44.: Vyhodnocení podotázky č. 13	- 76 -
Graf 45.: Vyhodnocení otázky č. 14	- 77 -
Graf 46.: Vyhodnocení otázky č. 14: a) dle kategorie cizinců; b) dle pohlaví respondentů	- 77 -

Graf 47.: Vyhodnocení otázky č. 14: a) dle znalostí českého jazyka; b) dle délky pobytu v ČR-	78 -
Graf 48.: Vyhodnocení podotázky č. 14	- 78 -
Graf 49.: Vyhodnocení otázky č. 15	- 79 -
Graf 50.: Vyhodnocení otázky č. 15: a) dle kategorie cizinců; b) dle pohlaví respondentů -	80 -
Graf 51.: Vyhodnocení podotázky č. 15	- 80 -
Graf 52.: Vyhodnocení otázky č. 16	- 81 -
Graf 53.: Vyhodnocení otázky č. 16: a) podle pohlaví respondentů; b) dle kategorie cizinců....-	82 -
Graf 54.: Vyhodnocení otázky č. 16: a) dle délky pobytu; b) podle znalosti českého jazyka -	82 -

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1.: Rozmístění cizinců v ČR v roce 2012.....	- 25 -
Obrázek 2.: Typy krizových situací a stavů.....	- 35 -
Obrázek 3.: Operační střediska HZS krajů v ČR.....	- 41 -
Obrázek 4.: Tvar varovného signálu.....	- 43 -
Obrázek 5.: Zkušební tón.....	- 44 -
Obrázek 6.: Pardubický kraj	- 46 -

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1.: Počet žádostí a udělení krátkodobých víz v ČR na počátku a na konci roku 2012...-	19 -
Tabulka 2.: Počet žádostí a udělených dlouhodobých pobytů na území ČR na počátku a konci roku 2012.....	- 20 -
Tabulka 3.: Počet žádostí a udělení trvalých pobytů na území ČR k poslednímu lednu a prosinci 2012	- 21 -
Tabulka 4.: Počet a podíl cizinců na celkový počet obyvatel žijící v ČR v jednotlivých letech .-	24 -
Tabulka 5.: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých okresech Pardubického kraje během roku 2012	- 48 -
Tabulka 6.: Pohyb obyvatelstva v Pardubickém kraji a jeho okresech na konci roku 2012 -	48 -
Tabulka 7.: Počet přistěhovalých cizinců v okresech Pardubického kraje v roce 2012	- 51 -
Tabulka 8.: Počet zaměstnaných cizinců mezi lety 2009 - 2011 v Pardubickém kraji.....	- 51 -
Tabulka 9.: Průměrný počet průmyslových podniků v jednotlivých krajích v ČR evidovaných v roce 2012	- 53 -
Tabulka 10.: Počet přistěhovalých cizinců do jednotlivých krajů v ČR v roce 2012.....	- 53 -
Tabulka 11.: Výpočet míry korelace pomocí Spearmanova korelačního koeficientu	- 55 -
Tabulka 12.: Kritické hodnoty Spearmanova korelačního koeficientu	- 55 -
Tabulka 13.: Vyhodnocení otázky č. 1 dle státní příslušnosti respondentů	- 59 -
Tabulka 14.: Vyhodnocení otázky č. 9 dle specifikace poskytnutých informací.....	- 67 -

ÚVOD

Vlivem globalizace se na území České republiky rok od roku neustále zvyšuje počet občanů s cizím občanstvím. I oni se během pobytu v České republice mohou setkat s neočekávanými mimořádnými událostmi, jako jsou živelné pohromy (záplavy a povodně, požáry, vichřice, sněhové laviny, zemětřesení), hromadné dopravní nehody, havárie s únikem nebezpečných látek do životního prostředí (havárie v chemických provozech a skladech), a i dalšími událostmi, které mohou ohrozit životy, zdraví obyvatel a způsobit velké materiální škody. Proto je potřeba s nimi počítat i v těchto situacích, protože i samotní občané – cizinci mohou účinně napomoci ke zmírnění daných následků. K tomu je ale zapotřebí znát možná nebezpečí, chování při vzniku těchto událostí a umět si poradit, ale třeba i pomoci ostatním spoluobčanům.

Z toho plyne, že je nezbytné, aby i tito občané byli neustále informováni, jak těmto situacím jednak předcházet a jednak jak na ně nejlépe reagovat. Pokud se bude společnost snažit předávat cizincům signály a připravovat je na možná ohrožení, poté následná reakce na danou situaci a případný zásah bude rychlý a bez zbytečných komplikací.

Cizinci tvoří specifickou skupinu osob, na což je třeba brát ohled při přípravě různým informačních materiálů a také programů pro krizovou připravenost. Proto veškerá činnost směřující k této skupině občanů vyžaduje zvláštní přístup k přípravě a řešení mimořádných událostí.

Aktuálnost tohoto tématu je jednoznačně zřetelná zejména četností výskytu každodenních nežádoucích situací nejen v rámci České republiky a zároveň z hlediska neustále se zvyšujícího počtu cizinců na našem území.

Tématikou bezpečnosti a ochrany obyvatelstva se věnuje řada jak tuzemských tak zahraničních autorů. Avšak ve spojitosti s cizinci a jejich vztahu k bezpečnosti a krizovému řízení není věnována této tématice pozornost v takové míře.

Cílem práce je především teoreticky objasnit cizineckou problematiku na území České republiky, dále jeho bližší specifikace s ohledem na Pardubický kraj a v neposlední řadě vytyčit bezpečnostní problémy cizinců na území kraje v návaznosti na krizové řízení. Tím je myšlena příprava a řešení možných krizových situací, které zde mohou nastat v průběhu pobytu cizinců na území kraje. Dále je záměrem práce zhodnotit informovanost v oblasti ochrany obyvatelstva se zaměřením na populaci cizinců pobývajících na Pardubicku.

Práce má za cíl ověřit platnost uvedených hypotéz:

1. Koncentrace cizinců v jednotlivých krajích se odvíjí od počtu průmyslových podniků umístěných v kraji.
2. Informovanost či případná znalost cizinců v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na Pardubicku je nedostačující.

Pro zpracování textu byly použity následující metody a postupy. Především se jedná o studium písemných pramenů (publikací, odborné literatury) a důvěryhodných internetových zdrojů, které se týkaly problematiky cizinců. Dále byly využity metody deskripce, analýzy a komparace, matematicko-statistické metody, konkrétně korelační analýza, která byla použita při testování první hypotézy. K verifikaci druhé hypotézy byla zvolena metoda dotazníkového šetření a řízených rozhovorů směrem k cizincům pobývajícím na území Pardubického kraje. Hlavním zdrojem kvantitativních dat se stala databáze Českého statistického úřadu, ze které byly vybrány ke zpracování údaje o cizincích týkající se celé České republiky, jednotlivých krajů a podrobněji kraje Pardubického.

1 CIZINECKÁ PROBLEMATIKA

Jelikož je práce zaměřena na cizince, kteří přichází do České republiky, je nutné nejprve definovat základní pojmy, které se vztahují k celé problematice. Mezi základní otázky, které si musíme zpočátku položit, jsou, koho vlastně považujeme za cizince na území České republiky, jakým způsobem cizince kategorizujeme, jaké druhy pobytů rozeznáváme a jaké jsou vlastně důvody nebo příčiny příchodu těchto občanů? Na většinu těchto otázek odpoví tato kapitola.

1.1 Migrace

Každá společnost se vyznačuje určitou strukturou (biologickou, ekonomickou, kulturní), která není strnulá, ale mění se prostřednictvím procesů (pohybů), které v rámci této struktury probíhají [8]. Mohou být vyvolány jednak pohybem přirozeným, který je daný tím, že lidé se rodí a umírají, a jednak pohybem mechanickým, který zahrnuje všechny druhy prostorových pohybů společnosti (v tomto smyslu lze tento pojem ztotožnit s pojmem mobilita nebo hybnost).

Podle jejich pohybů rozlišujeme několik druhů prostorových pohybů. Rozlišujeme pohyby dočasné a pohyby, které vedou k trvalejší změně bydliště. Do první zmíněné skupiny pohybů lze zařadit dojížděky - za zaměstnáním, za službami a zbožím, zpravidla ročně se opakující migraci nebo i cestovní ruch. Druhou skupinu představuje migrace (stěhování), která představuje formu prostorové mobility mezi dvěma územními jednotkami, která v tomto případě znamená obvykle dlouhodobější změnu pobytu (změnu stálého či obvyklého bydliště).

V současné době lze pozorovat příčiny migrace zejména v rozdílech bohatství mezi jednotlivými státy, v síle ekonomik jednotlivých zemí, úrovni ekonomického rozvoje a dále v životní úrovni jejich obyvatel. Je důležité podotknout, že v souvislosti s migrací lze sledovat jak faktory pozitivní, tak negativní, což přispívá taky ke skutečnosti, že tato problematika se stává stále diskutovanějším tématem.

Příčiny migrace obyvatelstva vysvětluje také několik teorií, které vznikaly nezávisle na sobě. Mezi nejstarší přístupy vysvětlující mezinárodní migraci patří ty, které vycházejí z neoklasické teorie, často bývají také nazývány jako „push-pull teorie“ uvedené v [1]. Za příčiny migrace jsou považovány dva druhy faktorů. Push faktory, které nutí obyvatele odejít ze země svého původu, jako například válka, hladomor, nízká úroveň životních podmínek, nedostatek pracovních příležitostí, politický útlak atd. Pull faktory, jež představují vlastnosti

cílové země, které migranty naopak přitahují do daných zemí. Mohou jimi být například lepší celkové životní podmínky, příznivé pracovní a ekonomické příležitosti, politické svobody nebo i nižší hustota zalidnění.

Podstata této teorie spočívá v tom, že pro migraci se jedinec rozhodne tehdy, pokud ze získaných informací a na základě porovnání jednak nákladů a také výhod, které se vztahují k migraci, dospěje k závěru, že je výhodnější odejít do jiné země.

Obsahem této práce je také migrace, ale spojená s osobami - cizinci, kteří se buď legálním či ilegálním způsobem dostávají na území České republiky.

1.2 Cizinec

Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. (§1, zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR)

Za cizince jsou v České republice považovány osoby s jiným než českým státním občanstvím, osoby bez státního občanství a rovněž osoby s více občanstvími, z nichž žádné není státním občanstvím ČR.[2]

Vstup, pobyt a vycestování z území České republiky je v kompetenci Policie ČR (konkrétně Služby cizinecké policie), Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí ČR. Cizinec smí na území ČR pobývat přechodně nebo trvale. Policie může z důvodu stanovených zákonem nevydat cizinci vízum k pobytu (přechodnému i trvalému). Tyto důvody (pro udělení víza nebo jiného povolení k pobytu) jsou vymezeny již zmíněným zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců v ČR, a zčásti také zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších úprav, který upravuje podmínky vstupu a pobytu cizince, který požádal Českou republiku o ochranu formou azylu na území ČR a pobyt azylanta na území.[16]

1.3 Kategorizace cizinců

Kategorizace cizinců pobývajících v ČR lze rozdělit do tří skupin [12], tzv. pobytových režimů. Pobytovými režimy jsou míněny základní právní sféry, na které je cizinecké právo děleno působností jednotlivých zákonů, do kterých konkrétní cizinec spadá. Základními pobytovými režimy českého práva jsou:

- Cizinci tzv. třetích zemí (zákon o pobytu cizinců),
- Režim občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků (zákon o pobytu cizinců),

- Azyl/ mezinárodní ochrana (zákon o azylu).

První kategorie cizinců spadající do *režimu tzv. cizinců ze třetích zemí* je definována jako zbytková skupina, která zůstane po vymezení cizinců patřících do obou ostatních režimů. Z právního hlediska je důležité, že do tohoto režimu je třeba řadit takové cizince, kteří nejsou právem řazeni do ostatních dvou skupin. Patří sem tedy i cizinci, kteří na území České republiky pobývají bez povolení k pobytu. Stejně tak sem naopak patří ti cizinci, kteří z důvodu své státní příslušnosti používají právo bezvízového styku a mohou vstoupit na území shengenského prostoru i bez víza (např. občané z USA, Japonska apod.)

Režim občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků je vymezen především Smlouvou o fungování Evropské unie. Pojem občan EU je odvozen od občanství jednotlivých států, které jsou členskými státy Evropských společenství, popř. Evropské unie.¹ Dle českého cizineckého práva spadají do tohoto režimu, tedy kromě cizinců mající občanství jednoho ze členských států EU, i tyto osoby:

- Občané nečlenských států, kteří tvoří Evropské hospodářské společenství (Norsko, Island, Lichtenštejnsko) a Švýcarsko,
- Cizinci, kteří mají občanství třetích zemí a kteří jsou rodilými příslušníky² občanů EU, jakožto i cizinců podle předcházejícího bodu,
- Cizinci, kteří jsou rodilými příslušníky občanů České republiky a kteří nemají občanství EU.

V tomto režimu je důležité si uvědomit, že do této skupiny spadají i cizinci, kteří nemají občanství EU, nýbrž práva vyplývající z tohoto postavení užívají z důvodu své rodilé příslušnosti k jiné osobě, která tento status vlastní.

Režim azylu je založen zčásti na právu mezinárodní, zčásti na právu evropském a zčásti na vnitrostátním právu České republiky, zejména na zákonu o azylu. Pro příslušnost k této skupině není směrodatné státní občanství cizince, nýbrž právní úkon takového cizince, který požádá Českou republiku o ochranu a následné rozhodnutí českého státu o této žádosti. Každý cizinec může požádat o azyl (mezinárodní ochranu) a dostat se tak alespoň na určitou dobu do tohoto právního režimu.

---

¹ Sama Evropská unie ač upravuje práva občanů EU do velkých podrobností, nerozhoduje o tom, kdo je občanem EU, naopak ponechává tuto záležitost zatím ve výlučné kompetenci členských států.[12]

² Definice rodilého příslušníka není v evropském právu zcela jednotná, a proto je třeba vycházet rovněž z českého zákona o pobytu cizinců.[12]

Z početního hlediska existují mezi zmíněnými skupinami cizinců také velké rozdíly v aktuální skladbě cizinců pobývajících v České republice. Nejpočetnější skupinu reprezentují cizinci patřící do skupiny třetích zemí, menší zastoupení tvoří kategorie Evropská unie a poslední pozici zaujímá azylová skupina.

1.4 Typy pobytů

Nyní se budeme zabývat základními informacemi o různých typech pobytu cizinců na území České republiky. V [12] se pojednává v této souvislosti o tzv. pobytových stupních.

Pobytovými stupni cizineckého práva jsou zde zmíněny právní kategorie charakterizované určitou rámcovou časovou délkou a kvalitou povoleného pobytu.

Pobytovými stupni v cizineckém právu evropských států obvykle jsou:

- Krátkodobý pobyt (do 90 dnů),
- Dlouhodobý pobyt (nad 90 dní, standardně prvních 5 let pobytu cizince) a
- Trvalý pobyt.

Tyto pobytové stupně jsou v právních řádech většiny států relativně ustálenými právními kategoriemi, které se vzájemně příliš nepřekrývají. V současné době jsou již do značné míry harmonizované na úrovni práva Evropských společenství, a to zejména pokud jde o krátkodobý pobyt, který je víceméně totožný s tzv. schengenským *acquis*³. Trvalý pobyt do určité míry odpovídá právnímu statutu zavedenému směrnicí o dlouhodobě pobývajících rezidentech⁴.

V případě České republiky, kdy po roce 2000 došlo k legislativní úpravě, kde výše uvedené stupně byly do značné míry rozmělněny. Následně byly spojeny krátkodobé a dlouhodobé stupně pobytu do pobytů přechodných, které byly v zásadě podřízeny vízovému režimu. I když byl dlouhodobý pobyt roku 2004 obnoven, současná struktura zákona pracuje stále jen:

- S jednotným pojmem pobytu přechodného, který zahrnuje:
  - Pobyt bez víza,

---

³ Soubor právních předpisů tvořících základ schengenské spolupráce, jehož hlavním cílem je ulehčit volný pohyb osob a zboží přes hranice.[34]

⁴ EU přiznává postavení evropského rezidenta příslušníkům zemí mimo EU, kteří oprávněně a nepřetržitě pobývali na území některé země EU po dobu pěti let. Směrnice sblíží vnitrostátní právní předpisy a praxi vzhledem k podmínkám, za kterých se přiznává toto postavení rezidenta, a stanoví podmínky pro pobyt v jiných zemích EU, než která přiznala právo rezidenta.[22]

- Víza krátkodobá:
  - letištní vízum – vízum typu A,
  - průjezdní vízum - vízum typu B,
  - vízum k pobytu do 90 dní - vízum typu C a
  - vízum typu A, B nebo C udělené jiným státem Schengenské dohody s platností po celém shengenském prostoru.
- Víza dlouhodobá:
  - vízum k pobytu nad 90 dní - vízum typu D a
  - vízum typu D nebo D+C udělené jiným státem shengenské dohody s platností po celém shengenském prostoru.
- Diplomatická víza nebo zvláštní víza:
  - Povolení k dlouhodobému pobytu,
  - Výjezdní příkaz⁵,
  - Povolení k přechodnému pobytu (týká se režimu občanů Evropské unie, popřípadě jejich rodinných příslušníků).
- S pobytem trvalým, který je povolením poměrně jednotným

Je důležité uvědomit si rozdíly mezi jednotlivými druhy pobytu, s každým druhem pobytu se totiž pojí jiná práva a povinnosti. Rovněž jednotlivé druhy pobytů si jsou navzájem podmíněny, což v praxi znamená, že žádost o dlouhodobý pobyt je podmíněna udělením víza s pobytem nad 90 dnů a udělení trvalého pobytu je podmíněno nepřetržitým pobytem na území po dobu několika let (obecná lhůta 5 let) v závislosti od skutečností, které předcházely udělení dlouhodobého pobytu. Následující pojednání o jednotlivých typech pobytu vychází z [33].

1.4.1 Krátkodobé vízum

Pro pobyty nepřesahující 90 dnů na území ČR slouží tzv. krátkodobá neboli schengenská víza. Na krátkodobá víza se uplatňuje pravidlo 90/180, což znamená, že celková doba pobytu na území České republiky/schengenského prostoru nesmí přesáhnout 90 dnů během půl roku (180 dnů). Po vyčerpání 90 dní v tomto půlročním období je třeba Českou republiku/schengenský prostor opustit. Zastupitelský úřad ČR udělí schengenské vízum pouze tehdy, je-li ČR pro jeho vydání příslušná. Zastupitelské úřady ČR jsou pro vydání

---

⁵ Výjezdní příkaz je doklad, který uděluje Policie ČR. Opravňuje k přechodnému pobytu na území České republiky po dobu, která je nezbytná k provedení neodkladných úkonů, a k vycestování z území. Doba přechodného pobytu na výjezdní příkaz není delší než 60 dnů.[27]

schengenského víza příslušné pokud:

- se na českém území nachází jediný nebo hlavní cíl cesty,
- nelze-li určit hlavní cíl cesty a uchazeč cestuje do více států schengenského prostoru, bude pobyt v ČR nejdelší,
- nelze-li postupovat podle uvedeného výše, je Česká republika první zemí, která se v rámci schengenského prostoru navštíví.

Zastupitelské úřady rozhodují také o délce krátkodobého víza, přičemž přihlíží k účelu cesty nebo k počtu přepokládaných cest. Schengenské vízum však může být uděleno nejdéle na pět let a k vícenásobnému vstupu.[27]

Zájem o udělení krátkodobých víz do České republiky se neustále zvyšuje. Převážná část žadatelů, 88 % z celkového počtu žadatelů o krátkodobá víza pochází z řad států Ruské federace a Ukrajiny.[37]

Tabulka 1 zobrazuje počet podaných žádostí o krátkodobé vízum v České republice na počátku a konci roku 2012 a zároveň počet pozitivně vyřízených žádostí, tedy počet udělených krátkodobých víz na území ČR k poslednímu lednu a poslednímu prosinci roku 2012.

Tabulka 1.: Počet žádostí a udělení krátkodobých víz v ČR na počátku a na konci roku 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základ dat[37]

Krátkodobé vízum	31. 1. 2012	31. 12. 2012
Počet podaných žádostí o krátkodobé vízum	21958	52336
Počet udělených krátkodobých víz	21614	54644

1.4.2 Dlouhodobé vízum

Vízum k pobytu nad 90 dnů je možné udělit cizinci, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadujícím pobyt na území delší než 3 měsíce. Tento druh víza je možné mimo jiné získat za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu, studia nebo vědeckého výzkumu. Dále k převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání nebo k podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu. Vízum se uděluje maximálně na dobu 6 měsíců.

O prodloužení dlouhodobého víza může cizinec požádat nejdříve 90 dnů a nejpozději 14 dnů před skončením platnosti dlouhodobého víza a to osobně na Ministerstvu vnitra ČR.

1.4.3 Dlouhodobý pobyt

Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu může podat cizinec, který pobývá na území na vízum k pobytu nad 90 dnů, hodlá pobývat na území po dobu delší jak 6 měsíců a trvá-li

stejný účel pobytu jako pro udělení dlouhodobého víza.

Za dlouhodobý pobyt je považován i pobyt za účelem zaměstnání. Jedná se o tzv. pobyty na zelenou kartu a od účinnosti novely zákona 326/1999 Sb. i EU modrou kartu. Ty se vyznačují specifickými náležitostmi v podobě pracovní smlouvy a v případě modré karty taky podmínkou vysoké kvalifikace.

Cizinec podává žádost prostřednictvím zastupitelského úřadu. Tato povinnost se nevztahuje na cizince, který pobývá na území ČR na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo je držitel modré karty vydané jiným státem EU a žádost podá ve lhůtě 1 měsíce od vstupu na území ČR. Cizinec vyplní žádost v českém jazyce a vlastnoručně ji podepíše.

Také dlouhodobý pobyt na území ČR je možné prodloužit, a to i opakovaně. Státní příslušník třetích zemí může požádat o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu prostřednictvím Ministerstva vnitra ČR. Ministerstvo povoluje dlouhodobý pobyt nejprve na další 2 roky, při opětovném prodloužení pak může rozhodnout o prodloužení k pobytu na pět let.

Tabulka 2 ukazuje počet podaných žádostí o dlouhodobý pobyt a dále počet udělených dlouhodobých pobytů v České republice na konci ledna a na konci prosince roku 2012. V průběhu roku 2012 došlo k mírnému poklesu počtu udělení dlouhodobého pobytového oprávnění.

Tabulka 2.: Počet žádostí a udělených dlouhodobých pobytů na území ČR na počátku a konci roku 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[37]

Dlouhodobý pobyt	31. 1. 2012	31. 12. 2012
Počet podaných žádostí o dlouhodobý pobyt	1092	1256
Počet udělených dlouhodobých pobytů	936	925

1.4.4 Trvalý pobyt

Povolení k trvalému pobytu se na žádost vydá cizinci po 5 letech nepřetržitého pobytu na území, přičemž do doby pobytu se započítává doba pobytu na dlouhodobé vízum a na povolení k dlouhodobému pobytu.

Do doby pobytu se započítávají i období nepřítomnosti cizince na území, pokud tato jednotlivá období nepřesáhla šest po sobě jdoucích měsíců a pokud ve svém souhrnu nepřesáhla deset měsíců. Nepřetržitost pobytu je dále zachována i tehdy, pokud ze závažných důvodů (např. onemocnění) nepřesáhne jedno období nepřítomnosti na území 12 po sobě jdoucích měsíců. Naproti tomu, do této pětileté lhůty se nezapočítává doba, po kterou byl

cizinec na území vyslán zahraničním zaměstnavatelem a doba, po kterou cizinec pobýval na území za účelem sezónního zaměstnání. Doba, po kterou cizinec pobýval na území za účelem studia, se započítává jednou polovinou.

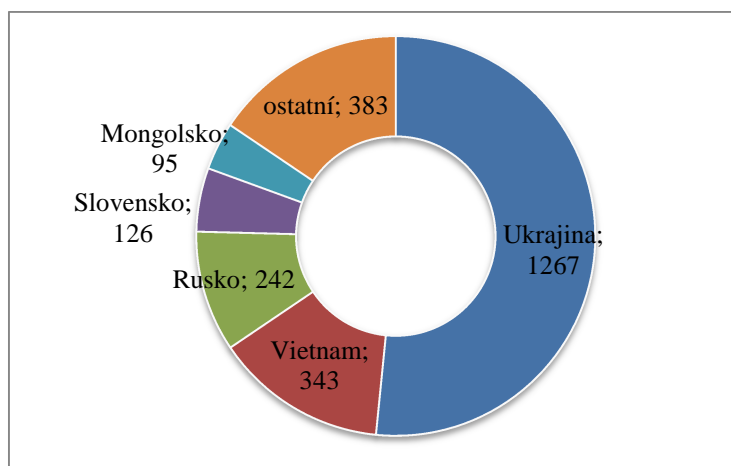
Jednou z podmínek, kterou musí cizinec splnit, aby mu byl udělen trvalý pobyt v České republice, je úspěšné absolvování zkoušky z českého jazyka. Tato zkouška se skládá jak z písemné (porozumění textu, poslech, psaní), tak ústní části. První pokus této zkoušky je plně hrazen Ministerstvem vnitra ČR formou poukazu, opakování zkoušky si už každý uchazeč hradí sám. Cena zkoušky z českého jazyka je ve výši 1 500 Kč.

Tabulka 3 znázorňuje počet podaných žádostí o trvalý pobyt a rovněž tak počet udělených trvalých pobytů v České republice na počátku a na konci roku 2012.

Tabulka 3.: Počet žádostí a udělení trvalých pobytů na území ČR k poslednímu lednu a prosinci 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[37]

Trvalý pobyt	31. 1. 2012	31. 12. 2012
Počet podaných žádostí o trvalý pobyt	1297	2456
Počet udělených trvalých pobytů	1094	1463

Občané z tzv. třetích zemí podali 91 % (2241) všech žádostí, zbývající 9 % (215) tvoří pouze občané z Evropské unie. Z hlediska státního zastoupení představují nejpočetnější skupinu občané Ukrajiny – 1267 (51,6 %), následují občané Vietnamu s počtem 343 žádostí (14 %), dále pak občané Ruské federace – 242 (10 %), Slovenska – 126 (5,1 %) a Mongolska (3,9 %), což i ilustruje Graf 1.

Graf 1.: Zastoupení státních občanství při podání žádostí o trvalý pobyt v ČR na konci roku 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[37]

1.5 Vývoj migrace v ČR

Vývoj migrace uvedena v [14] se začíná vyvíjet v souvislosti s Českou republikou až od roku 1990, kdy došlo k otevření hranic a následně k podepsání Ženevské konvence OSN o právech uprchlíků z roku 1951. V této souvislosti můžeme pojednávat o konfrontaci naší společnosti s imigrací a tedy i problémy, které přináší. Jedná se zejména o řadu nových výzev jak na úrovni celospolečenské - na úrovni politické a zákonodárné, dále pak neméně na úrovni lokální a osobní. Českou republiku lze charakterizovat v průběhu devadesátých let jako zemi s poměrně liberálním přístupem k imigraci, vzhledem i k získávání pobytových a pracovních oprávnění pro občany jiných zemí.

Koncem 90. let ale dochází ke změnám, kdy zákon o pobytu cizinců z roku 1999 úplně mění podstatu a svá pravidla. Je potřeba říci, že se mění do značně restriktivní a byrokraticky náročné podoby. Vzrůstající počet žadatelů o azyl a zdlouhavé řízení o udělení azylu, jakož i zneužívání azylového řízení ekonomickými migranty především z Ukrajiny a Moldávie ještě umocnilo zpřísnění změn, a to úpravou dalšího zákona o azylu v roce 2001.

Příliv cizinců v první polovině devadesátých let odstartovala nejprve vlna uprchlíků z Rumunska, dále z Bosny a Hercegoviny a „návrat“ českých krajanů, tzv. Volyňských Čechů⁶. Postupem času se vytváří 3 proudy, které jsou charakterizovány hlavně zájmem migrantů, což souvisí i s jejich zemí původu. První z nich jsou pracovní migranti. Jedná se o země Ukrajina, ostatní země bývalého SSSR, balkánské země, Vietnam apod. Druhou skupinu představují žadatelé o azyl - země bývalého SSSR, Balkán, Afrika, Střední východ. Poslední skupinu tvoří nelegální migranti, kteří využívají ČR zejména jako tranzitní zemi.

Proto můžeme Českou republiku shledávat po celá devadesátá léta především za tranzitní zemi mezinárodní migrace. Na přelomu 90. let a počátkem 21. Století se ale trend začal měnit a bylo zřejmé, že se Česká republika staví více do pozice země cílové. K tomu bylo bezesporu zapotřebí zajistit lepší ukotvení nejen pouze právního prostředí vůči imigrantům, ale zároveň vytvoření koncepční státní politiky – imigrační i integrační.

Zcela nejdůležitějším a nejzásadnějším způsobem byla problematika imigrace pozměněna vstupem do Evropské unie v roce 2004, čímž došlo k odstranění hranic ČR v rámci schengenského prostoru na konci roku 2007. Zároveň se upravila, resp. rozšířila kategorizace pobytů, kromě pobytů trvalých a víz nad 90 dnů jsou rozlišovány také pobyty

---

⁶ Čeští kolonisté, kteří se vystěhovali v 19. století do oblasti severozápadní Ukrajiny nazývané Volyň neboli Volyňska zemlja. Po druhé světové válce se většina z nich vrátila.[26]

dlouhodobé (pobyty navazující na víza nad 90 dnů) a pobyty přechodné pro občany EU a jejich rodinné příslušníky.

Od vstupu do EU a do schengenského prostoru nemůže Česká republika mnohé ze svých politik upravovat pouze na základě vlastního uvážení, ale také po konzultaci s okolními členskými zeměmi či na základě bruselských směrnic.

1.6 Cizinecká policie

Rozsáhlé kompetence v oblasti zahraniční migrace jsou v České republice svěřeny do rukou Policii ČR, konkrétně se jedná o službu cizinecké policie. Ministerstvo vnitra ČR je podle zákona o pobytu cizinců správním orgánem vykonávajícím dozor nad tímto celorepublikovým policejním útvarem. Ředitelství služby cizinecké policie má své sídlo v Praze a spadají pod něj oblastní ředitelství, kterých je v současné době sedm a nacházejí se v Ostravě, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně, Praze, Plzni a v Ústí nad Labem.

Mezi hlavní úlohy tohoto útvaru patří plnění úkolů souvisejících s povolováním vstupu a pobytu cizinců na našem území, odhalování nelegální migrace, řešení trestné činnosti, která souvisí s překračováním státních hranic a s přeshraniční trestnou činností a plnění úkolů vyplývajících z právních předpisů EU a z mezinárodních smluv. Některé správní činnosti, které doposud vykonávala Policie ČR a které souvisejí s povolováním trvalých a dlouhodobých pobytů, převezme postupně ve dvou etapách ministerstvo vnitra, jak uvádí [30]. V první fázi již MV ČR převzalo agendu povolování trvalých pobytů, tato opatření nabylo účinnosti 1. ledna 2009. V druhé etapě převzalo MV ČR také agendu povolování dlouhodobých pobytů, tato opatření nabylo účinnosti 1. ledna 2013.

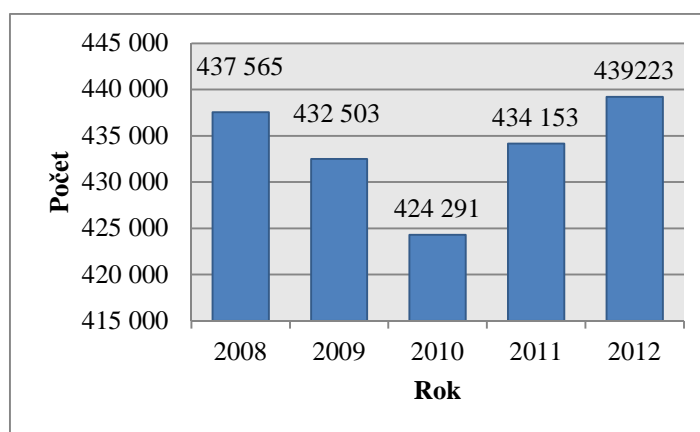
Jednotlivým oblastním ředitelstvím cizinecké policie jsou podřízeny výkonné útvary, a to inspektoráty cizinecké policie ve vnitrozemí, odbory specializovaných činností a skupiny dokumentace. Inspektorátů cizinecké policie je celkově v ČR 48, z toho se 5 inspektorátů nachází na mezinárodních letištích v ČR - Praha Ruzyně, Brno Tuřany, Ostrava Mošnov, Karlovy Vary a Pardubice [31]. Ty nepodléhají oblastním ředitelstvím, ale jsou přímo podřízeny Ředitelství služby cizinecké policie.

2 SKUTEČNÝ STAV CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE

Přehled o cizincích v České republice lze získat z materiálů Českého statistického úřadu, který každoročně vydává vlastní publikaci Život cizinců v ČR. Dále konkrétní čísla lze opatřit jednak pomocí sčítání lidu a také činností Cizinecké policie ČR, která vede průběžnou evidenci cizinců při vstupu na území státu. Průběžná evidence registruje cizince jak přechodné tak i trvale přítomné. Avšak ze sčítání lidu jsou dostupná data pouze o trvale přítomných cizinců v ČR v době sčítání lidu jak je uvedeno v [9].

2.1 Demografické ukazatele

Počet cizinců v ČR se po delší dobu udržuje zhruba na stejné úrovni, přičemž na území České republiky bylo k 31. 10. 2012 evidováno 439 223 osob viz Graf 2. Z celkového počtu cizinců tvoří 228703 cizinců s přechodným pobytem a 210520 cizinců s pobytem trvalým.

Graf 2.: Vývoj počtu cizinců v ČR
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[25]

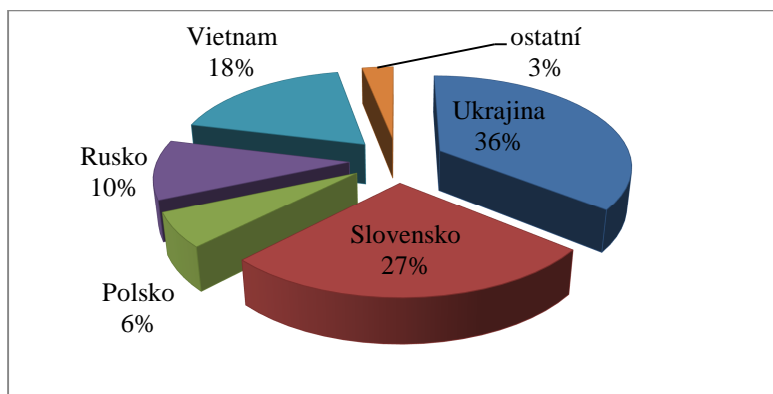
Podíl cizinců na populaci obyvatel s českým státním občanstvím byl mezi lety 2008 až 2011 poměrně stabilní a i v roce 2012 se pohyboval na hodnotě kolem 4 % - viz Tabulka 4.

Tabulka 4.: Počet a podíl cizinců na celkový počet obyvatel žijící v ČR v jednotlivých letech
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[25]

Počet/podíl	2008	2009	2010	2011	2012
Cizinci	437 565	432 503	424 291	434 153	439 223
Procenta	3,99	4,10	4,03	4,12	4,16

Mezi nejčastější státní občanství cizinců patří státní občanství Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu, Ruska a Polska viz Graf 3. Největší zastoupení mají občané Ukrajiny, kteří tvoří 36 % všech cizinců na území ČR. Na druhém místě se umístili občané Slovenska 27 % (85 133). Desetiprocentní hranici přesáhli také občané Vietnamu (58 205). Zbývající dvě státní občanství se pohybují pod hranicí 10%. Cizinci ruského státního občanství v zastoupení

v počtu 33 515 lidí a polského státního občanství v počtu 19 181 lidí.

Graf 3.: Struktura cizinců podle státního občanství k 31. 10. 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[25]

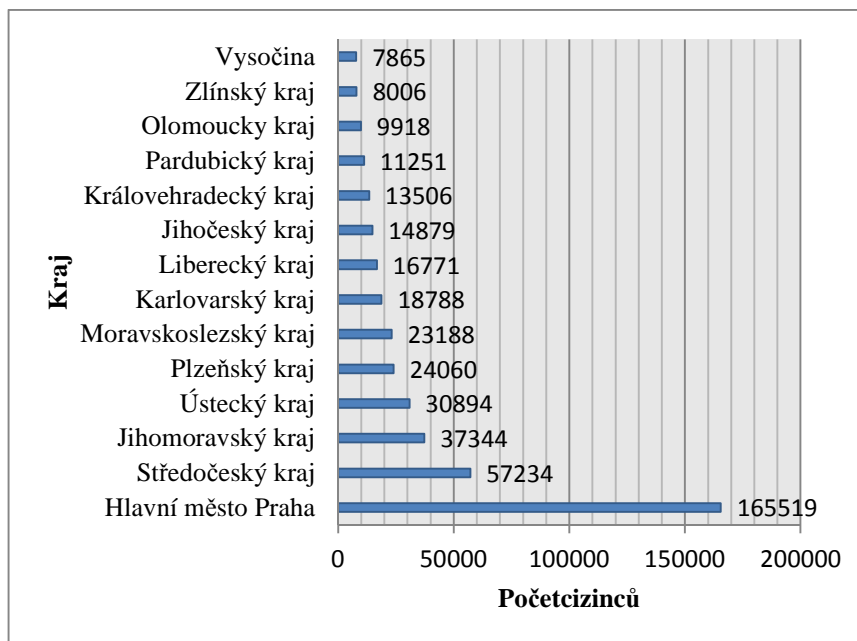
Cizinci nejsou na území České republiky usídleni rovnoměrně, jak ilustruje Obrázek 1 a dále pak Graf 4, kde jsou uvedeny počty pobývajících cizinců v jednotlivých krajích, kteří byli evidováni k datu 31. 10. 2012. Rozmístění je spojeno s ekonomickou aktivitou cizinců. Největší počet cizinců se vyskytuje v kraji Hlavní město Praha. Vyšší počty cizinců se dále koncentrují v krajích s velkými městy a kolem Prahy [9].

Občané západních států působí často jako vysoce kvalifikovaní pracovníci zahraničních firem nebo podnikatelé. Občané Ukrajiny, ale i Slovenska, Bulharska, Rumunska jsou převážně dělníci v průmyslu, stavebnictví a většinou bydlí v průmyslových regionech České republiky, kam lze řadit například Mladou Boleslav, Brno, Liberec, Ústí nad Labem, Ostravu, ale třeba i Pardubice.[9]

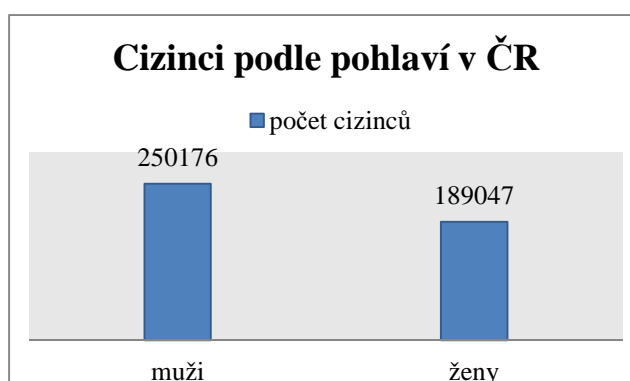
Obrázek 1.: Rozmístění cizinců v ČR v roce 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[35]

Graf 4.: Počet cizinců v jednotlivých krajích v ČR k 31. 10. 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[25]

Jak už bylo zmíněno, jelikož imigrace do České republiky má především ekonomické důvody, postupně se začíná vyrovnávat i poměr žen a mužů, kteří přichází do ČR (Graf 5).

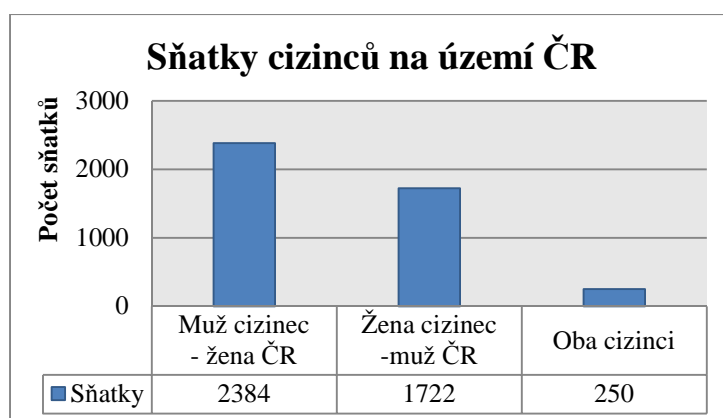

Graf 5.: Struktura cizinců dle pohlaví k 31. 10. 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[25]

Ve věkové skladbě pak převažují lidé ve věku nejvyšší ekonomické aktivity, a to od 22-45 let. Jejich počet prudce klesá v poproduktivním období (více než 60 let). Podíl dětí není vysoký, ale mladí cizinci, pokud získali povolení k trvalému pobytu a usilují o získání občanství ČR, představují naději na budoucí populační přírůstek pro Českou republiku. Právě tento moment bývá zdrojem úvah, protože větší otevřenost naší země cizincům může pomoci zmenšit ztráty obyvatelstva státu vzniklé převahou úmrtnosti (mortality) nad přirozeným přírůstkem (natalitou), které zaznamenáváme v posledních letech. Počet živě narozených dětí u nás totiž trvale klesá a tak vznikají obavy, jak bude zajištěna budoucnost státu a ekonomiky při rychlém demografickém stárnutí obyvatelstva České republiky.

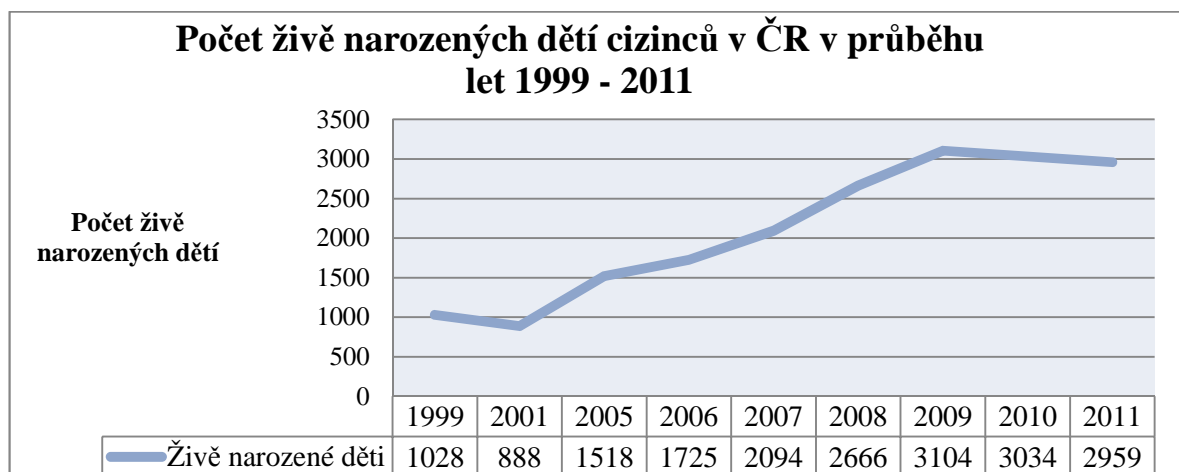
Imigranti, kteří se u nás chtějí usadit natrvalo, usilují ve většině případů o udělení státního občanství ČR, mají zaměstnání a snaží se integrovat do společenských struktur, což by mohlo částečně zamezit či alespoň zpomalit stárnutí obyvatel státu. V těchto případech se jedná převážně o mladé muže, kteří v České republice uzavírají manželství s občankami ČR, poté tvoří mladé rodiny, jejichž děti chodí do českých škol a zčásti tedy vyplní populační úbytky zdejšího obyvatelstva.[9]

Avšak následující graf znázorňuje situaci trochu jinou. Graf 6 ilustruje počet sňatků a jejich složení dle toho, zda do manželství vstupoval muž - cizinec nebo žena - cizinka, případně oba cizinci, z něhož je patrné, že nejvyšší počet sňatků zaznamenala v roce 2011 skupina, kdy došlo k uzavření manželství mezi ženou - cizinkou a mužem - občanem ČR.

Graf 6.: Počet sňatků cizinců na území ČR v roce 2011
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[3]

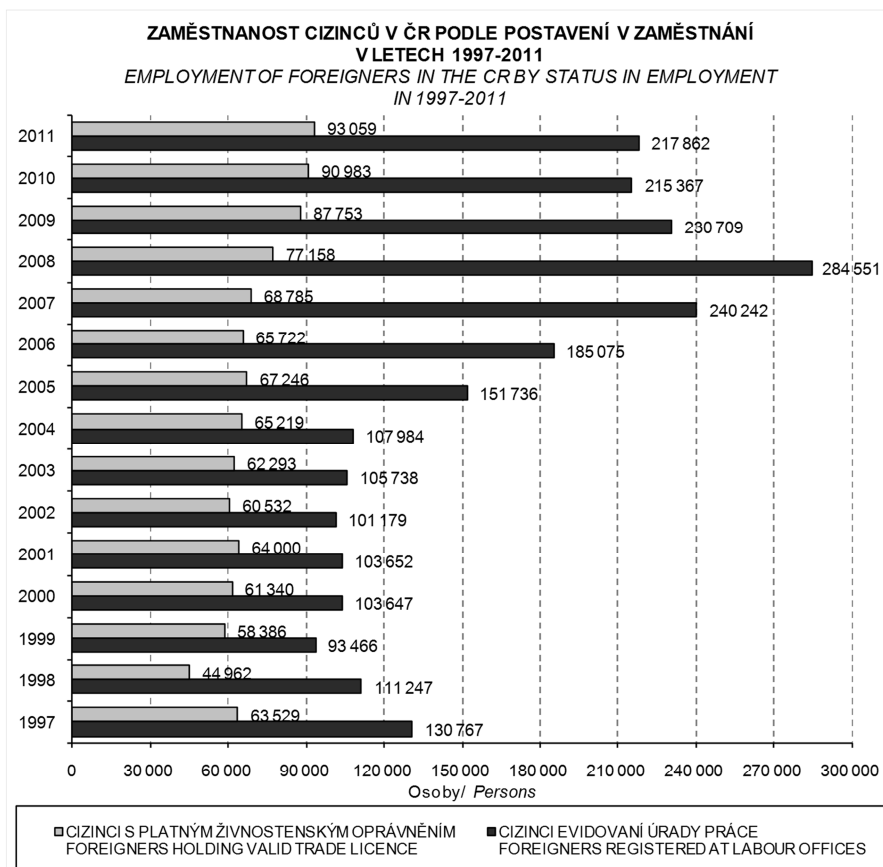
Počet živě narozených cizinců od roku 2001 poměrně výrazně vzrostl. V roce 2009 se jejich počet přehoupl přes tři tisíce. Graf 7 zobrazuje, že od roku 2010 dochází k mírnému poklesu.

Graf 7.: Vývoj počtu živě narozených dětí cizinců mezi lety 1999-2011
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[3]

2.2 Zaměstnanost cizinců v ČR

Celková zaměstnanost cizinců v roce 2011, měřená počtem cizinců vykonávající na území České republiky povolání, v porovnání s rokem 2010 rostla. Ke dni 31. 12. 2011 bylo v ČR zjištěno 310 921 ekonomicky aktivních cizinců, z nichž 217 862 (70,1 %) bylo evidováno úřady práce, zbylých 29,9 % (93 059 osob) mělo platné živnostenské oprávnění - Graf 8.

Graf 8.: Vývoj zaměstnanosti cizinců v letech 1997-2011
Pramen: Převzato z[3]

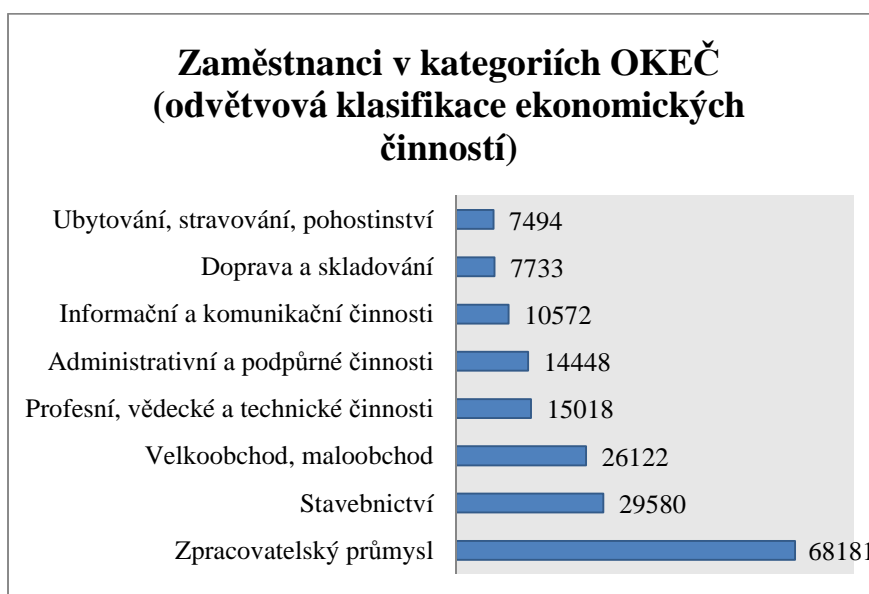
Struktura zaměstnanosti cizinců se oproti minulému roku příliš nezměnila. Stále největší skupinu ekonomicky aktivních cizinců představovali v roce 2011 občané Slovenska (117 831 osob, tzn. 38,5 % všech ekonomicky aktivních cizinců). Druhá největší skupina zahrnovala občany Ukrajiny (68 950; 22,5%). S výraznějším odstupem se na třetím místě umístili občané Vietnamu (32 145; 10,5 %) a dále občané z Polska s počtem 21430 (Graf 9).

Graf 9.: Zaměstnanost cizinců dle státního občanství k 31. 12. 2011
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[3]

Z hlediska postavení v zaměstnání dlouhodobě převažují cizinci evidovaní úřady (217 862) práce nad cizinci živnostníky. Největší počty cizinců evidovaných úřady práce zaujmají občané Slovenska (106 425, 49,4 %), Ukrajiny (35 250, 16,4 %) a Polska (19 718, 9,2 %). U cizinců živnostníků se situace mírně liší. Nejvíce převládají občané Ukrajiny (3 3 700, 36,2 %), následují občané Vietnamu (29.369, 31,6 %) a na třetím místě figurují občané Slovenska (11 406, 12,3 %).[3]

Cizinci evidovaní úřady práce byli zaměstnáni v roce 2011 zejména ve zpracovatelském průmyslu, s větším odstupem pak ve stavebnictví, velkoobchodě a maloobchodě, další zastoupené obory a činnosti, ve kterých jsou cizinci v ČR zaměstnáváni - viz Graf 10.

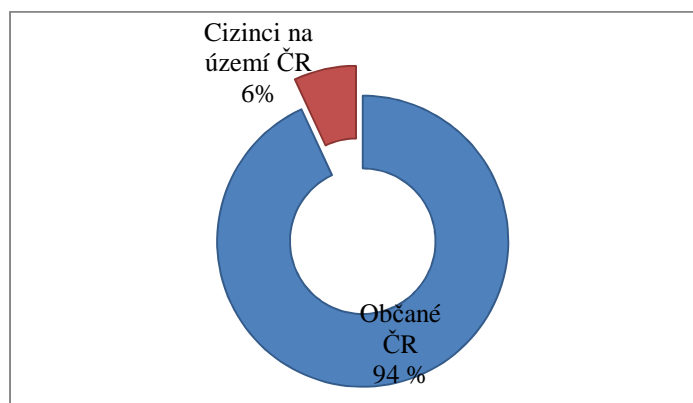
Graf 10.: Počet evidencí na úřadech práce dle sekcí OKEČ k 31. 12. 2011
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[3]

Z hlediska regionální situace je záležitost zaměstnanosti poměrně jasná, jelikož kopíruje situaci celkového počtu cizinců. Nejvyšší počty cizinců jsou opět zaznamenány nejvíce v kraji Hlavní město Praha (110 555; 35,6 %) a v jeho okolí, tedy v kraji Středočeském (42 543; 13,7 %). Oproti tomu nejnižší počty evidují kraje Vysočina (5 809) a Olomoucký kraj (6 043), kde je rovněž nejmenší koncentrace cizinců v oblasti Jeseníku (209). [9]

2.3 Kriminalita cizinců na území ČR

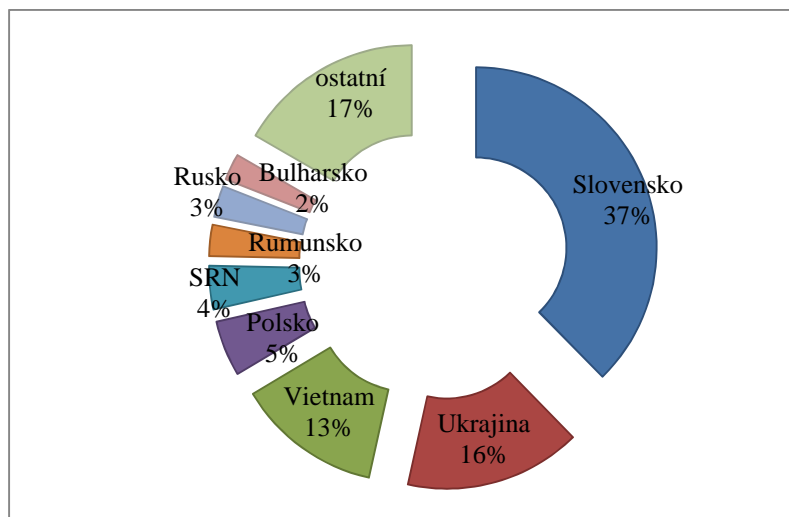
U každé populace se vyskytuje určitá míra kriminality. Jinak tomu není ani v případě populace cizinců. Logicky lze uvažovat, že vzhledem k počtu cizinců na území České republiky je patrné, že absolutní počet kriminálních činů cizinců je nižší než uskutečněné činy občany České republiky.

Ze statistiky Krajského ředitelství cizinecké policie vyplývá, že k poslednímu prosinci roku 2012 bylo zahájeno trestní stíhání proti 462 cizincům. Ti tvořili 6 % podíl na všech trestně stíhaných osobách na území České republiky (Graf 11). Občané z Evropské unie reprezentovali 55,6 % podíl z celkového počtu trestně stíhaných.

Graf 11.: Podíl trestně stíhaných cizinců k celkovému počtu občanů ČR v roce 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[37]

Graf 12 ukazuje strukturu vybraných státních občanství, které se podílely na trestní činnosti v roce 2012. Nejvíce je zastoupeno státní občanství slovenské, ukrajinské a vietnamské. Tato struktura vychází i z faktu, že obecná struktura cizinců pobývajících na území ČR je uspořádaná obdobně. Z grafu lze vyvodit závěr, že na kriminalitě se nejvíce podílí občané Slovenska.

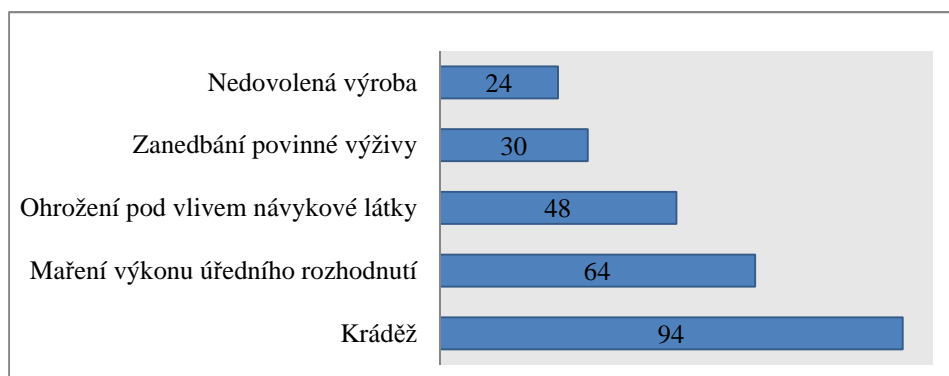

Graf 12.: Trestně stíhaní cizinců dle státní příslušnosti na území ČR za rok 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[37]

Strukturu nejčastějších trestních činů podle paragrafů trestního zákona, za které byli cizinci trestně stíháni v roce 2012, ilustruje Graf 13. Patří mezi ně zejména trestné činy:

- Krádež,
- Maření výkonu úředního rozhodnutí,
- Ohrožení pod vlivem návykové látky,
- Zanedbání povinné výživy,
- Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů.

Na trestním činu Krádeže (94 případů) se nejčastěji podílí Slováci, Poláci a Ukrajinci. V případě trestních činů Maření výkonu úředního rozhodnutí (64 případů), Ohrožení pod vlivem návykové látky (48) a Zanedbání povinné výživy (30) se nejvíce objevují občané Ukrajiny a Slovenska. Změna nastává u trestného činu Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů (24), kdy jsou nejčastěji trestně stíháni občané Vietnamu a Rumunska.

Graf 13.: Nejčastější trestné činy páchané cizinci na území ČR k datu 31. 12. 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[37]

3 OCHRANA OBYVATELSTVA

V průběhu života se můžeme stát svědky nebo účastníky událostí, kterým říkáme mimořádné, jelikož přicházejí většinou neočekávaně a mají vždy pouze negativní výsledek. Mohou vzniknout škodlivým působením sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy nebo jejich kombinací viz [8].

Nejprve je zapotřebí si určit, kde se nachází hranice mezi běžnou nepříznivou a mimořádnou událostí. Mimořádné události lze vnímat v užším smyslu jako ty události:

- které jedince či subjekt nedokáže vyřešit běžnými prostředky,
- a které řeší Integrovaný záchranný systém (IZS) a další vnější systémy (např. veřejná správa) [7].

Zákon o integrovaném záchranném systému definuje mimořádnou událost jako škodlivé působení sil a jevů vyvolané činností člověka, přírodními vlivy a havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek a životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Schéma 1 ilustruje možné členění mimořádných událostí.

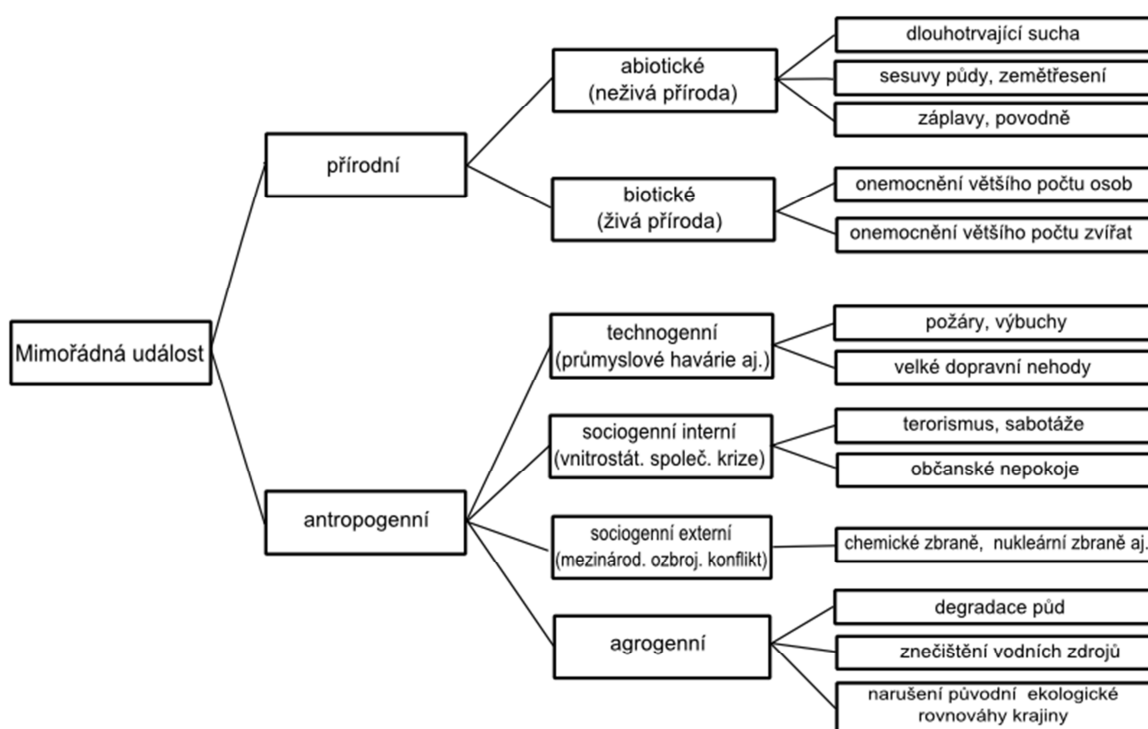

Schéma 1.: Možný způsob členění mimořádných událostí
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[13]

Lidská společnost se snaží vzniku těchto událostí zabránit, případně minimalizovat jejich následky na přijatelnou míru. Proto je v praktickém životě důležitá a nezastupitelná úloha krizového řízení. Výsledkem aktivit svázaných s krizovým řízením je dosažení

připravenosti na mimořádné události.

Ochrana obyvatelstva je v České republice zajišťována opatřeními a institucemi Integrovaného záchranného systému – zákon č. 239/2000 Sb., systémem krizového řízení – zákon č. 240/2000 Sb., hospodářskými opatřeními zejména podle zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy – zákon č. 241/2000 Sb., a komplexně veřejnou správou.

Podle zákona 239/2000 Sb., ochrana obyvatelstva představuje plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení jeho života, zdraví a majetku.

Posláním je tedy ochrana obyvatelstva a jeho životních podmínek, ochrana a záchrana osob při katastrofách a nouzových situacích, při zvláštních nebezpečích, za všech okolností, v době míru a v případě obrany nebo také přežití nebezpečných situací jakýmkoliv způsobem.

V současné době se většina států v oblasti ochrany obyvatelstva zaměřuje na prevenci a zvládnutí mimořádných událostí - především přírodních katastrof, technických katastrof a nouzových situací.

Hlavními úkoly, na které se ochrana obyvatelstva zaměřuje, jsou následující:

- varování a vyrozumění,
- zásady chování,
- budování ochranné infrastruktury,
- ochrana zdraví,
- sebeochrana a vzájemná pomoc,
- ochrana kulturních hodnot.

Základními systémy ochrany obyvatelstva jsou Integrovaný záchranný systém a systém krizového řízení.

3.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) je významnou složkou systému ochrany obyvatelstva, který je silným nástrojem při řešení každodenních mimořádných událostí. Základním právním předpisem je zákon č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Jedná se o koordinovaný postup jeho složek, který se použije při přípravě na mimořádnou událost a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma či více složkami IZS.

Ukázkovou mimořádnou událost pro zásah IZS můžeme uvést hromadnou dopravní nehodu, jelikož zde bude nutná účast více složek IZS (hasiči, policie, zdravotníci). V opačném případě, příjezd zdravotnické služby k osobě s vážnými popáleninami nebo s otevřenou zlomeninou není brán jako činnost IZS, jelikož se jí zúčastnila pouze jedna složka IZS.

Integrovaný záchranný systém rozeznává základní a ostatní složky IZS. Základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Základní složky IZS jsou schopny a povinny na základě zvláštních předpisů (zákonů) rychle a nepřetržitě zasahovat na území státu.

Ostatní složky IZS poskytují plánovanou pomoc na vyžádání. Jsou povolány k záchranným a likvidačním pracím podle druhu negativní události na základě jejich oprávnění k takovéto činnosti, které je dáno právními předpisy.

Základní složky IZS:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR),
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí okresu jednotkami požární ochrany,
- Zdravotnická záchranná služba (ZZS),
- Policie České republiky.

Ostatní složky IZS:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (Vězeňská služba, justiční stráž),
- ostatní záchranné sbory (horská služba),
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace (Český červený kříž) a sdružení občanů (Člověk v tísni), které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Stálými orgány pro koordinaci složek IZS jsou operační a informační střediska (OPIS), které mají významnou roli v tomto systému, protože povolávají a nasazují síly a prostředky IZS, vyžadují a organizují další pomoc a také provádí varování obyvatelstva

Integrovaný záchranný systém se tedy podílí při přípravě na mimořádné události,

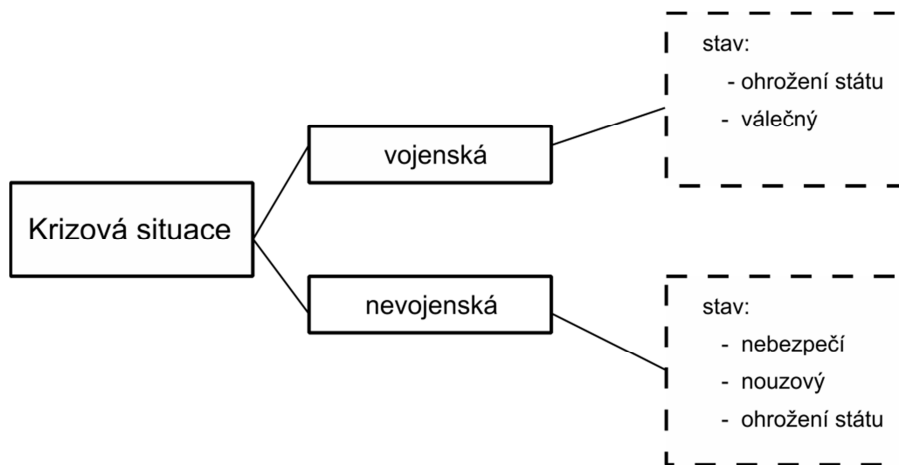
záchraně a likvidaci, včetně dalších úkolů ochrany obyvatelstva (varování, evakuace, ukrytí a dočasné přežití).

3.2 Krizové řízení

Určité víceméně běžné ač nežádoucí situace člověk může vyřešit sám. Poté mohou nastat situace, které jedinec sám nezvládne a musí povolát složky IZS. Avšak někdy nestačí ani běžné složky IZS. Jde především o ty nežádoucí situace, které svým rozsahem překročí určité stanovené hranice. Potom se podle zákona č. 240/ 2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon) vyhláší krizové stavy. Krizový zákon definuje krizovou situaci jako mimořádnou událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu (krizové stavy).

Krizové stavy dále můžeme členit na nevojenské a vojenské krizové stavy. Krizový zákon se týká pouze stavů, které nesouvisejí se zajišťováním obrany před vnějším napadením ČR. Legislativa České republiky tedy rozeznává čtyři krizové stavy (Obrázek 2):

- stav nebezpečí, který vyhláší hejtman kraje,
- nouzový stav, který vyhláší vláda ČR,
- stav ohrožení státu, který vyhláší parlament na návrh vlády,
- stav válečný, který se může vyhlásit při hrozbě vojenské i nevojenské [8].

Obrázek 2.: Typy krizových situací a stavů
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[8]

Během těchto stavů je povoláno krizové řízení, které lze charakterizovat jako speciální manažerskou disciplínu, která v sobě představuje ucelený soubor opatření a úkolů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností, které při vzniku mimořádných událostí plní orgány veřejné

správy ve spolupráci s dalšími orgány s územní působností, pro zajištění ochrany a bezpečnosti obyvatelstva.

Jeho cílem je tedy především minimalizovat, respektive zamezit možnosti vzniku krize nebo v případě, že krize už nastala, redukovat rozsah škod a minimalizovat dobu trvání krize. Bezpochyby důležitou součástí krizového řízení je odstraňování následků působení negativních faktorů krizových situací a obnova systému do běžného stavu.

Jednou z nejdůležitějších činností, které má krizové řízení na starosti, je krizové plánování. Je především zaměřeno na minimalizaci, resp. prevenci možnosti vzniku krizových situací jakéhokoli charakteru, nalézání nejvhodnějšího způsobu snížení dopadů krizových situací a stanovení jednak nejracionálnějších a jednak ekonomicky nejvýhodnějších cest obnovy postižených systémů a jejich zpětný návrat do běžného stavu. Výsledkem této činnosti, tedy krizového plánování, je krizový plán, který se zpracovává a ověřuje mimo období hrozby vzniku krizové situace.[4]

Krizové plány se vytváří ve standardizované podobě, zpravidla v písemné a elektronické podobě, skládají se ze základní části, operativní části a pomocné části. Krizové plány by měly být udržovány v použitelném stavu a prověřovány prostřednictvím pravidelných kontrol a aktualizací zejména proto, aby byla zajištěna jejich neustálá platnost a účinnost.[9]

3.3 Orgány krizového řízení

Orgány krizového řízení mají za úkol především připravenost, čímž zajišťují včasnou reakci na možné ohrožení v podobě mimořádných událostí.

Orgány krizového řízení jsou orgány, které zajišťují řízení a organizaci řešení krizových situací, přičemž působnost a pravomoci státních orgánů a orgánů územněsprávních celků, spolu s právy a povinnostmi fyzických a právnických osob jsou vymezeny v příslušných legislativních zákonech.[5]

Za organizaci a řízení ochrany obyvatelstva při eliminaci mimořádných událostí nesou odpovědnost a plní úkoly v rámci svých kompetencí v souladu se zákony tyto orgány [38]:

- ministerstva a jiné ústřední správní orgány,
- orgány kraje, za které plní úkoly hasičský záchranný sbor kraje,
- hejtman a jeho přímo podřízený útvar - oddělení krizového řízení,
- obecní úřad v čele se starostou,

- právnické osoby a podnikající fyzické osoby.

Mezi orgány na celostátní úrovni řadíme nepochybně vládu se svými orgány, dále pak ministerstva a jiné správní úřady a instituce s celorepublikovou působností.

Nejenom v rámci krizové připravenosti Ministerstvo vnitra například zpracovává informační materiál pro občany s cizí státní příslušností – „Informační publikace pro cizince“, která je vydávána v mnoha jazycích, ne pouze v češtině či angličtině. Cizince zde najde základní informace o ČR, o jeho právech a povinnostech během pobytu na území ČR, různé odkazy a kontakty na úřady nebo integrační centra. Jedna kapitola se věnuje přímo krizovým situacím. Jsou zde uvedena tísňová čísla, která se používají na území ČR a zároveň instrukce, které cizince navedou, jaké číslo volat v jednotlivých situacích a jak správně předat tísňovou informaci operátorovi. V nestátních neziskových organizacích, jejichž posláním je pomoc a podpora cizinců, lze získat tuto publikaci zdarma.

Na krajské úrovni orgány krizového řízení tvoří hejtman se svými orgány (Bezpečnostní rada kraje, Krizový štáb kraje), dále Hasičský záchranný sbor kraje a územní orgán Policie ČR. Působnost orgánů krizového řízení na úrovni kraje upravuje krizový zákon a spočívá ve spolupráci a přípravě na krizové situace a v podílu na jejich řešení. Rozsáhlou působnost nad územím kraje má hejtman, který má k dispozici přímo podřízený útvar (oddělení krizového řízení) krajského úřadu, který se zabývá problematikou bezpečnosti a ochrany obyvatelstva.[8]

Hejtman kraje řídí a kontroluje přípravná opatření k řešení krizových situací a činností ke zmírnění jejich následků společně se správními úřady s krajskou působností, obcemi a právníky a fyzickými osobami. Hejtman kraje zřizuje k přípravě na řešení krizových situací koordinační orgán - Bezpečnostní radu kraje a k řešení krizových situací pracovní orgán - Krizový štáb kraje. V případě mimořádné události, kdy už není možné dané ohrožení odvrátit, vyhláší hejtman kraje stav nebezpečí.

Hasičský záchranný sbor kraje je základní složkou v činnosti krizového řízení na území kraje, a to především v oblasti koordinace mezi správními úřady a obcemi v kraji. HZS kraje shromažďuje, eviduje a zpracovává údaje, na základě kterých vyhotovuje krizový plán kraje. HZS kraje rovněž zabezpečuje varovné vyrozumění obyvatelstva.

Policie ČR zajišťuje připravenost kraje k řešení krizových situací, které jsou spojeny s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na území kraje. Za tímto účelem je oprávněna

vyžadovat potřebné údaje a dokumenty od HZS kraje, který jej shromažďuje.

Jak oddělení krizového řízení v kraji, HZS kraje i Policie ČR vytvářejí informační podklady, jak se chovat při vzniku mimořádné události. Většinou jsou ale tyto materiály pouze v českém jazyce, což je pro cizince vcelku bezvýznamné, protože většina zejména cizinců ze třetích zemí neumí česky vůbec nebo disponují pouze základní znalostí českého jazyka. Avšak na internetových stránkách Policie ČR i HZS ČR, které jsou dispozici i v anglickém jazyce, jsou dostupné příručky pro obyvatele pro případy ohrožení a to ve třech světových jazycích – angličtina, němčina, francouzština.

Krizové řízení na úrovni obce uskutečňuje starosta a obecní úřad společně se svými orgány a dále pak zainteresované právnické a podnikající fyzické osoby.

Většina měst i obcí v České republice má vytvořené vlastní webové stránky. Například webové stránky města Pardubice, i když jsou k dispozici i v anglickém jazyce a poskytují cizincům základní informace, neposkytují ani pro občany České republiky žádné informace o bezpečnosti, ani jak se správně zachovat při mimořádných událostech.

Další orgány či instituce, které mohou napomoci k přípravě na možné mimořádné události, jsou integrační centra pro cizince. Ty nabízí služby a činnosti, které mohou cizinci využít zcela bezplatně. Jedná se především o sociální a právní poradenství, přístup k internetu, sociokulturní kurzy či kurzy českého jazyka, během nichž lze cizince poučit, jak se v nepříznivé situaci nejlépe zachovat. Přímo v Pardubicích sídlí dvě nestátní neziskové organizace – Centrum pro integritu cizinců a Most pro lidská práva.

Významné postavení v oblasti připravenosti obyvatelstva na možné ohrožení zaujímá Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, který je podřízen Ministerstvu vnitra Generálnímu ředitelství Hasičskému záchrannému sboru České republiky (MV- GŘ HZS ČR). Jedná se tedy o odborný orgán MV-GŘ HZS ČR pro vědeckovýzkumnou, vzdělávací a informační činnost ve věcech ochrany obyvatelstva.[23]

V rámci své vzdělávací činnosti vytváří seriály krátkých videoklipů s názvem „Štěstí přeje připraveným“, které složí jako návod, jak se zachovat při nebezpečných situacích, do kterých se lze jednoduše dostat. Jednotlivé klipy je možné bezplatně stáhnout na internetových stránkách. Bohužel žádné podobné videoklipy nevznikají v jiných jazycích, pouze v českém jazyce.

4 INFORMOVÁNÍ OBYVATELSTVA

Jak plyne z Koncepce ochrany obyvatelstva pro rok 2013 do roku 2020, jednou ze základních příprav na možné ohrožení při mimořádných událostí je včasné a průběžné informování občanů.

Informování obyvatelstva je organizováno s cílem zvýšit připravenost obyvatelstva všech věkových skupin pro obranu, ochranu a zvládnání krizových situací. Proto základním prvkem systému ochrany obyvatelstva musí být všeobecně informovaný občan, který bude připraven a umět reagovat na přijímaná opatření, chránit sebe a poskytovat pomoc ostatním osobám.

Informovanost o mimořádných událostech a krizových situacích musí být tedy zaměřena i vůči cizím státním příslušníkům, aktuálně pobývajícím na území ČR. Pokud jsou splněny všechny tyto předpoklady, poté na základě získaných informací a praktických zkušeností se dá očekávat adekvátní reakce občana, tedy i cizince při mimořádných událostech a krizových situacích, což napomůže k rychlejšímu průběhu a zvládnutí dané události.

Mezi nejzákladnější a zároveň nejdůležitější informace, které je potřeba cizincům sdělit, jsou jednotlivé druhy tísňových linek, v jakých případech se volají. Co je varovný signál, co oznamuje a co v takovém případě dělat. Jak probíhá evakuace a co je evakuační zavazadlo. A samozřejmě je srozumět se zásadami chování při různých druzích mimořádných situací. Zmíněné oblasti budou dále rozvedeny v následujících kapitolách.

4.1 *Linky tísňového volání*

Tato kapitola se zabývá jednotlivými druhy linek tísňového volání. Nejprve ale představí operační a informační střediska, bez nichž by nedošlo k výměně tísňové informace a následné reakci daného orgánu. Vyjma popisu jednotlivých linek a situací, kdy je vhodné na tyto linky volat, budou zmíněny i orgány, které jsou zároveň i zřizovateli těchto linek.

Podle zákona č. 127/ 2005 Sb., o elektronických komunikacích je tísňová linka chápána jako bezplatná volba čísel, která je stanovena v číslovacím plánu⁷ a je uvedena v telefonních seznamech. Volbu čísel je nutné zpřístupnit pro záchranu životů, zdraví a majetku. K číslům tísňového volání je garantován bezplatný a nepřetržitý přístup, bez použití peněz či karet.

---

⁷ Číslovací plán veřejných telefonních telekomunikací stanovuje číslování veřejných pevných a mobilních telefonních sítí[15]

Z toho plyne, že čísla jsou dostupná z pevných linek i mobilních telefonů a to i v případě, že daný mobil nemá dostatečný kredit.[24]

Každý stát používá svá vlastní tísňová čísla, mnohdy je cizinec ani nezná a při zavolání má většinou jazykové problémy. V České republice jsou pro tísňové linky vyhrazena tato telefonní čísla:

- 112 Jednotné evropské číslo tísňového volání (garant Hasičský záchranný sbor ČR)
- 150 Hasičský záchranný sbor České republiky
- 155 Zdravotnická záchranná služba
- 158 Policie České republiky
- 156 Obecní (městská) policie

Národní čísla tísňového volání i evropské číslo tísňového volání musí být uvedeno v telefonních seznamech a veřejných telefonních automatech. Současně by mělo být u těchto čísel i vysvětlení, v jakých případech se daná čísla používají.

4.1.1 Operační a informační střediska

Operační a informační střediska (dále jen „OPIS“) jsou zřízena na všech pracovištích základních složek Integrovaného záchranného systému (Hasičský záchranný sbor ČR, Policie ČR, zdravotnická záchranná služba). OPIS přijímají a odbavují tísňová volání. Jednotlivá OPIS jsou propojená, což v praxi znamená, že pokud je přetížená daná tísňová linka v kraji, automaticky je hovor přepojen na operační středisko v jiném kraji, kde si ihned tísňovou informaci mezi sebou předají.

Telefonní centra tísňového volání jsou založena na moderní technologii call center, kde lze vysledovat přesnou polohu volajícího a identifikovat telefonní číslo. Veškeré zmíněné informace jsou zobrazovány na velkých nástěnných digitálních mapách. Technologie je schopna odbavit tísňové informace a následně vyrozumět všechny složky IZS při vzniku mimořádné události. U případů, kde lze specificky určit tísňovou linku, je snazší, aby hovor skončil u odpovídajícího střediska příslušné složky IZS bez dalšího přepojování. [24]

4.1.2 Tísňová čísla 150 a 112

Obsluhu linky tísňového volání 150, rovněž tak mezinárodního jednotného čísla tísňového volání 112 zajišťuje 14 telefonních center (operačních středisek), které jsou umístěny v sídlech hasičských záchranných sborů krajů – viz Obrázek 3.

Obrázek 3.: Operační střediska HZS krajů v ČR
Pramen: Převzato z[24]

Tísňové číslo 150 je určeno k ohlášení požárů, živelných katastrof, nehod a havárií průmyslových či chemických zařízení, tedy v případech, kde je nutné provádět záchranné či likvidační práce (vyprošťování, hašení, dekontaminace, zamezení úniku nebezpečných látek apod.).

Tísňové číslo 112 je připraveno ujímat se všech typů hovorů. Toto číslo je určeno především pro cizince, kteří neznají národní čísla tísňového volání. Na číslo je doporučováno volat především v případech, kdy se naskytne mimořádná událost většího rozsahu, kdy je zapotřebí k zásahu povolat více složek IZS, poněvadž na této lince jsou operátoři schopni komunikovat okamžitě se všemi složkami IZS .

4.1.3 Tísňové číslo 155

Zdravotnické operační středisko přijímají hovory na tísňovou linku 155. Toto středisko nepřetržitě řídí činnost výjezdových skupin zdravotnické záchranné služby a integruje činnosti všech článků přednemocniční neodkladné péče. Činnost zdravotnického operačního střediska zajišťují klasifikovaní zdravotničtí pracovníci. Většina okresů na území ČR má zřízeno okresní středisko zdravotnické záchranné služby.

Tísňové číslo 155 funguje pro hlášení případů, pokud jsme svědky náhlého či neočekávaného zhoršení zdravotního stavu, závažného úrazu a v dalších situacích, kdy je přímo ohroženo zdraví nebo život pacienta (problémy s dechem, bolest na prsou, poruchy vědomí, otrava léky a další vážné stavy).

4.1.4 Tísňové číslo 158

Linku tísňového volání 158 spravují integrovaná operační střediska Policie ČR v rámci příslušného území krajského ředitelství policie. Policie ČR má celkem čtrnáct krajských ředitelství, tedy pro každý samosprávný kraj jedno.

Na linku 158 se můžeme obrátit v případech, pokud došlo k narušení veřejného pořádku nebo k ohrožení bezpečnosti osob a majetku, pokud se člověk stane svědkem či obětí trestného činu. Toto číslo můžeme rovněž využít při potřebě šetření dopravních nehod nebo pro usměrnění a plynulost silničního provozu.

4.1.5 Tísňové číslo 156

Mezi obecní a městskou policií není žádný rozdíl z hlediska pravomocí. Obecní policie je zřizována obcemi, oproti tomu městská policie je zřizována městy nebo městysy. Obec není povinna obecní policii zřídit. Pokud v obci funguje, řídí ji obvykle starosta, ale obecní zastupitelstvo může pověřit jiného člena zastupitelstva. Hlavním úkolem obecní policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, ale v rámci působnosti obce.

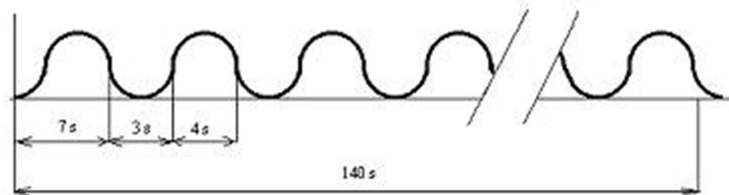
Linka 156 má v podstatě stejné využití jako linka 158. Většinou funguje pro ohlášení události, které opět ohrožují veřejný pořádek nebo bezpečnost osob a majetku týkající se dané obce či města.

4.2 Varování

Obyvatelstvo je v případě hrozby nebo již vzniku mimořádné události zpravidla varováno prostřednictvím varovného signálu – „Všeobecná výstraha“, což je jediný varovný signál určený pro obyvatelstvo. Je pochopitelné, že nestačí pouze vyhlásit varovný signál, ale v co nejkratší době po akustickém tónu sirény předat obyvatelstvu tísňovou informaci prostřednictvím sdělovacích prostředků, co se stalo a co se má v takovém případě dělat, tzn. informace o zdroji, povaze a rozsahu nebezpečí a nutných opatření k ochraně života, zdraví a majetku.

Pro šíření varovné informace vycházíme ze zásady, že varování je věc veřejná a že každý občan má právo být varován.

Varovný signál je charakterizován kolísavým tónem v délce 140s, kdy je motor rotační sirény opakovaně po dobu 4 sekundy zapínán a na dobu 3 sekundy vypínán (první sepnutí je zpravidla 7 s). Varovný signál je možné opakovat až třikrát v intervalech asi tří minut. Grafické znázornění tvaru varovného signálu ilustruje Obrázek 4.[8]

Obrázek 4.: Tvar varovného signálu

Pramen: Přeřazato z[29]

Zvuk sirény vyjadřující varovný signál „Všeobecná výstraha“ znamená vždy nějaké nebezpečí. Z toho vyplývá, že bude nutné se ukrýt nebo opustit ohrožený prostor (evakuace) a dodržovat stanovená opatření. Po navrácení do normálního stavu je vydána informace o odvolání ohrožení.

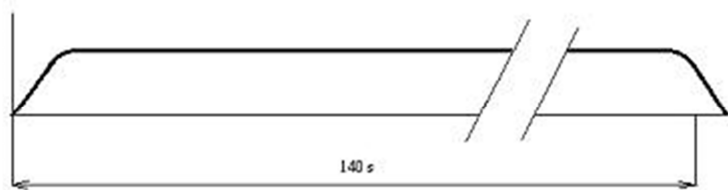
Varování obyvatelstva patří mezi základní opatření ochrany obyvatelstva a je velmi často definováno jako komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření, jejichž cílem je včasné předání varovné informace o hrozící nebo již vzniklé mimořádné události vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva.

Včasné a správné provedení varování a následně tísňové informování je jednou ze základních podmínek úspěšné realizace opatření na ochranu obyvatelstva a zahájení komunikace orgánů krizového řízení s obyvatelstvem v ohrožení.

Varování obyvatelstva je úkolem státu, zastupováno především Hasičským záchranným sborem ČR, který má rovněž právo vstoupit do sdělovacích prostředků a informovat obyvatelstvo prostřednictvím televize nebo rozhlasu.

V současnosti je provozován jednotný systém varování a vyrozumění (dále jen „JSVV“), který je podle vyhlášky Ministerstva vnitra technicky, provozně a organizačně zabezpečen vyrozumívacími centry, telekomunikačními sítěmi a koncovými prvky varování a vyrozumění.

K ověřování provozuschopnosti JSVV se provádí akustická zkouška, která probíhá vždy první středu v měsíci na celém území republiky přesně ve 12 hod. tzv. zkušebním tónem – jde o trvalý tón v trvání 140 sekund a na elektronických koncových prvcích je doplněn verbální informací „Zkouška sirén“ [8]. Obrázek 5 graficky znázorňuje průběh akustické zkoušky.

Obrázek 5.: Zkušební tón
Pramen: Převezato z[29]

V případě, že zazní varovný signál „Všeobecná výstraha“ je třeba dodržovat následující zásady [29]:

- neprodleně se ukrýt kdekoli to bude možné, tzn. v nejbližší budově,
- sdělit i ostatním, že hrozí nebezpečí, je-li zjevné, že zvuk sirény dotyční nezaznamenali,
- nikam netelefonovat z důvodu zatěžování telefonní sítě, čímž dochází k narušení řešení vznikající mimořádné události,
- v místě úkrytu zavřít okna a dveře,
- zapnout rádio a televizi, kde se budou v pravidelných relacích vysílat důležité informace.

Více informací a podrobností, co se stalo, co je doporučeno a jak se zachovat je následně hlášeno i z místního rozhlasu.

4.3 Evakuace

Evakuace je jedním z nejúčinnějších, nejrozšířenějších a často jediným možným opatřením, kterého se využívá při ochraně obyvatelstva před případnými následky mimořádných událostí.

Zjednodušeně si pod pojmem evakuace lze představit přemístění osob, zvířat a materiálních hodnot z míst ohrožených mimořádnou událostí na jiné bezpečné místo, kde je zároveň zajištěno náhradní stravování a ubytování pro evakuované osoby, možnost uskladnění věcí a drobných zvířat. Rovněž jsou zde zajišťována další nezbytná opatření pro nouzové přežití.

K evakuaci ve většině případů dochází v době, kdy mimořádná situace teprve hrozí nebo je v počáteční fázi vývoje. Pokyn k evakuaci může vydat velitel zásahu, kraj (hejtman), obec (starosta) nebo zaměstnavatel.

Evakuace může být částečná pro určené skupiny nebo úplná pro všechny obyvatele

v místě ohrožení. Lze ji provádět organizovaně (řízeně) pod vlivem odpovědných orgánů nebo může probíhat samovolně, kdy záleží na vlastním uvážení obyvatelstva. Evakuace se může týkat pouze jedné či několika budov, ale i rozlehlých oblastí. Evakuovaní mohou být mimo vlastní domov jen na několik hodin, ale i na delší období (týdny).

Do svých domovů se lze navrátit pouze po povolení orgány krizového řízení. V případě, že je neřízena evakuace, je zapotřebí držet se následujících instrukcí [28]:

- okamžitě zanechat veškeré činnosti a dodržovat zásady pro opuštění bytu,
- připravit si evakuační zavazadlo,
- dostavit se včas na předem určené místo.

Jako evakuační zavazadlo poslouží batoh, cestovní taška či kufr, které se označí jménem a adresou. Evakuační zavazadlo by mělo pokrýt potřeby občanů alespoň po dobu 3 dnů pobytu mimo domov. Doporučuje se, aby toto zavazadlo obsahovalo osobní a další důležité doklady, cennosti, peníze, léky a zdravotní potřeby, hygienické potřeby, náhradní prádlo, obuv, potřeby na spaní, přenosné rádio s náhradními baterkami, mobilní telefon s nabíječkou, svítilnu, svíčky, kapesní nůž, zápalky, základní trvanlivé potraviny na – konzervy, balený chléb a zejména pitnou vodu.

Při opuštění domu platí tyto zásady [28]:

- vypnout topidla, elektronické spotřebiče a vytáhnout je ze zásuvek,
- uzavřít přívody vody, plynu,
- malá domácí zvířata odnést sebou v uzavřených boxech, ostatní zvířata zabezpečit a zajistit je dostatkem vody a krmiva,
- uzavřít okna a dveře,
- ověřit, zda sousedi vědí o evakuaci a zda nepotřebují pomoc,
- zamknout dům a na dveře vyvěsit informaci o jeho opuštění,
- vzít si evakuační zavazadlo a dostavit se na určené místo – shromaždiště, evakuační středisko.

5 CHARAKTERISTIKA PARDUBICKÉHO KRAJE

Pardubický kraj [32] se nachází ve východní části Čech, viz Obrázek 6. Společně s Královéhradeckým a Libereckým krajem tvoří oblast soudržnosti Severovýchod (tzv. NUTS 2).

Obrázek 6.: Pardubický kraj
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [35]

Svou rozlohou 4 519 km² je pátým nejmenším krajem ČR. Většinu území kraje tvoří pahorkatiny a vrchoviny přecházející do nížin kolem Labe. Na hranici s Polskem leží nejvyšší místo kraje - Králický Sněžník (1 424 m n. m.) ve stejnojmenném pohorí, které je třetím nejvyšším vrcholem v České republice. Naopak nejnižší bod se nachází na Labi u Kojic při západní hranici kraje (200 m n. m.). Krajem prochází hlavní evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem. Většina území patří do povodí Labe, východ a jihovýchod spadá do povodí Moravy. Nalezneme tu také mnoho přírodních zajímavostí a památek - Chráněná krajinná oblast Železné hory, Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy, Chráněná krajinná oblast Orlické hory, oblast Polabí.

Území kraje je vymezeno územními okresy Pardubice, Chrudim, Ústí nad Orlicí a Svitavy. Začátkem roku 2003 zanikly okresní úřady a samosprávné kraje se od té doby pro účely státní správy dělí na správní obvody obcí s rozšířenou působností.

Kromě okresních měst vykonávají rozšířenou působnost státní správy na území kraje ještě tyto obce: Česká Třebová, Hlinsko, Holice, Králíky, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Polička, Přelouč, Vysoké Mýto, Žamberk. Tyto správní obvody se dále dělí na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem.

V kraji je 451 obcí, z toho 15 obcí s rozšířenou působností a 26 obcí s pověřeným obecním úřadem. Z celkového počtu obcí je 34 měst. Sídlním městem kraje je statutární město Pardubice.

Kraj lze charakterizovat jako průmyslový s převahou zpracovatelského průmyslu. Nejvíce je zastoupen průmysl chemický (Paramo Pardubice, Synthesia Semtín) a elektrotechnický průmysl (Foxconn CZ, s. r. o., Pardubice, Panasonic Automotive Systems Czech, s. r. o., Pardubice, AVX Czech Republic Lanškroun). Silnou pozici zastává také automobilový průmysl (Iveco Czech Republic Vysoké Mýto, KIEKERT-CZ Pardubice s provozem v Přelouči), dále pak průmysl textilní, oděvní (Evona Chrudim), kožedělný (BOTAS Skuteč) i dřevozpracující (Orlické papírny Lanškroun).

Ekonomicky významný je pro kraje dále obchod a doprava. Územím kraje prochází 541 km železničních tratí, přičemž k nejvýznamnějším železničním uzlům patří města Pardubice a Česká Třebová, která tvoří součást mezinárodní železniční magistrály Berlín – Praha – Brno – Vídeň. Využít tu rovněž lze také jak vodní tak i leteckou dopravu.

Nelze ani opomenout zemědělský sektor, který je rovněž významný, poněvadž z celkové rozlohy kraje zaujímá zemědělská půda 60,75 %, lesy 29 % a vodní plochy 1,35 %. Polabská nížina, krajina podél řeky Labe, je s velmi úrodnou půdou a příznivým podnebím významnou zemědělskou oblastí České republiky.

Pardubický kraj rovněž disponuje celou řadou kulturních a historických hodnot. V povědomí obyvatel ČR jsou Pardubice spojeny s výrobou perníku, plochodrážními závody či dostihy. Koně jsou v tomto regionu také spjaty s hřebčínem v Kladrubech nad Labem. Vyhledávaným místem pro rekreaci je vodní nádrž Seč na řece Chrudimce. Dále nelze opomenout město Litomyšl, rodné město slavného hudebního skladatele Bedřicha Smetany, kde se nachází nádherný renesanční zámek, jedna z památek UNESCO. Mezi krásy tohoto kraje bezesporu patří zámek Pardubice, hrad Kunětická hora nebo zámecký areál v Moravské Třebové. Hojně je navštěvována obec Lázně Bohdaneč, kam směřují lidé, kteří mají problémy s pohybovým aparátem.

Ke konci roku 2012 žilo na území Pardubického kraje 516 440 obyvatel, z toho 255 018 mužů a 261 422 žen. Počtem obyvatel se Pardubický kraj řadí na jedenácté místo mezi kraji v České republice, méně obyvatel žije pouze v Kraji Vysočina, Libereckém a Karlovarském kraji. Tabulka 5 zobrazuje počet obyvatel v jednotlivých okresech kraje v roce 2012.

Tabulka 5.: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých okresech Pardubického kraje během roku 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [17]

<u>Období</u>	<u>Stav k 1. 1. 2012</u>	<u>Stav k 30. 9. 2012</u>	<u>Stav k 30. 12. 2012</u>
<u>Kraj celkem</u>	<u>516 411</u>	<u>516 383</u>	<u>515 440</u>
Chrudim	104371	104 212	104206
Pardubice	167750	168 088	168237
Svitavy	105112	104 991	104971
Ústí nad Orlicí	139178	139 092	139026

Počet obyvatel Pardubického kraje se podle údajů Českého statistického úřadu zvýšil za poslední uplynulý rok, tedy rok 2012 o 29 lidí. Největší zásluhu na tom mají imigranti, zvláště ze Slovenska, Ukrajiny a Vietnamu, kteří nejčastěji přicházejí na území Pardubicka. V ostatních okresech je však migrační bilance záporná a přinesla jim tak úbytek obyvatel, což ilustruje Tabulka 6. Je to dáno zejména tím, že tyto regiony nemají tolik pracovních příležitostí jako průmyslové Pardubicko.

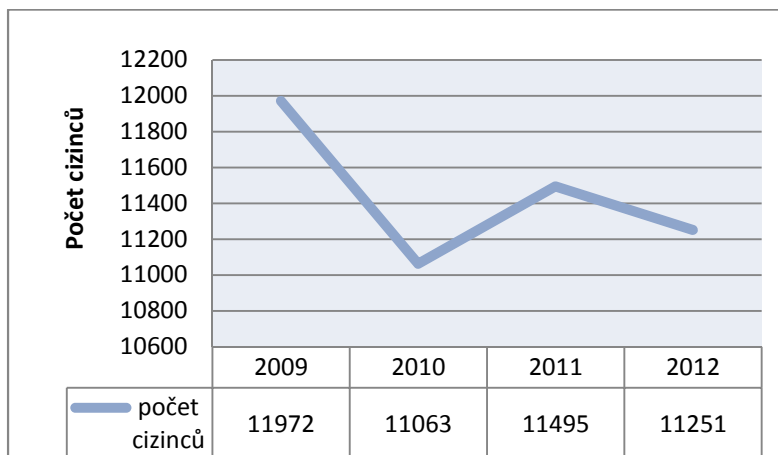
Tabulka 6.: Pohyb obyvatelstva v Pardubickém kraji a jeho okresech na konci roku 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [18]

	<u>Živě narození</u>	<u>Zemřelí</u>	<u>Přirozený přírůstek</u>	<u>Přistěhovaní</u>	<u>Vystěhovalí</u>	<u>Přírůstek stěhováním</u>	<u>Celkový přírůstek</u>
<u>Kraj celkem</u>	5385	5403	-18	4304	4257	47	29
Chrudim	1071	1191	-120	1189	1234	-45	-165
Pardubice	1813	1760	53	2700	2266	434	487
Svitavy	1059	1119	-60	954	1035	-81	-141
Ústí nad Orlicí	1442	1333	109	1129	1390	-261	-152

Na zvýšení počtu obyvatel v Pardubickém kraji měl rovněž vliv i přirozený přírůstek, který byl sice na konci roku 2012 záporný, ale pouze o 18 lidí. Počet novorozенých dětí převýšil počet zemřelých jen na Pardubicku a Orlickoústecku, naopak na Chrudimsku a Svitavsku byla tato bilance záporná. Celkový počet obyvatel se za rok 2012 na území Pardubického kraje tedy navýšil o 29 osob, jak ilustruje Tabulka 6.

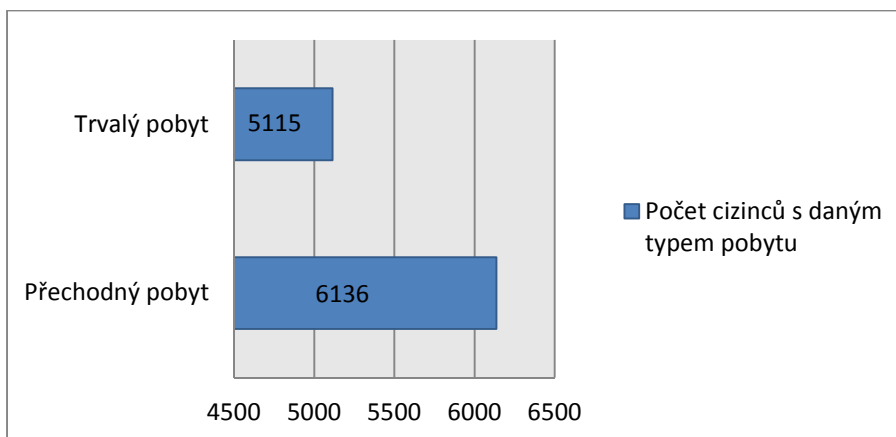
6 CIZINCI V PARDUBICKÉM KRAJI

K 31. říjnu 2012 v Pardubickém kraji žilo 11 251 cizinců, což znamená 2,17 % podíl na celkovém počtu obyvatel kraje. Graf 14 zobrazuje, že od roku 2009 dochází k mírné stagnaci počtu cizinců i v důsledku dopadů ekonomické krize.

Graf 14.: Vývoj počtu cizinců na území Pardubického kraje v letech 2009 až 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [20]

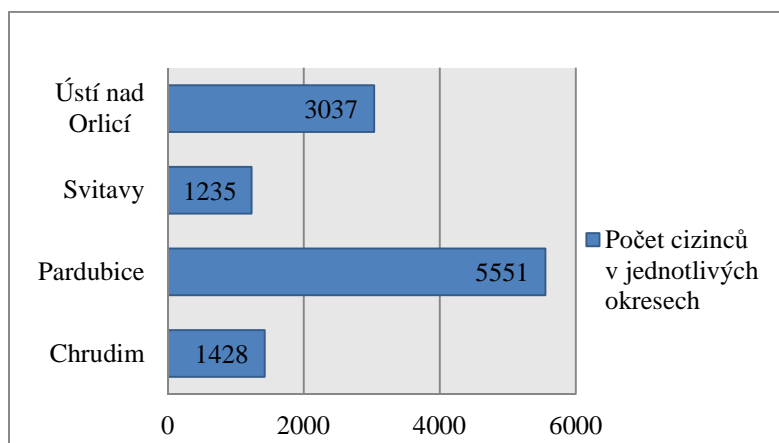
Podle údajů Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ministerstva vnitra ČR bylo na území Pardubického kraje evidováno celkem 5115 cizinců s trvalým pobytem, zbývající část 6136 cizinců pobývá s jiným než trvalým pobytem, tedy mají povolení přechodného pobytu – viz Graf 15.

Graf 15.: Počet cizinců na území Pardubického kraje podle typu pobytu ke dni 31. 10. 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[37]

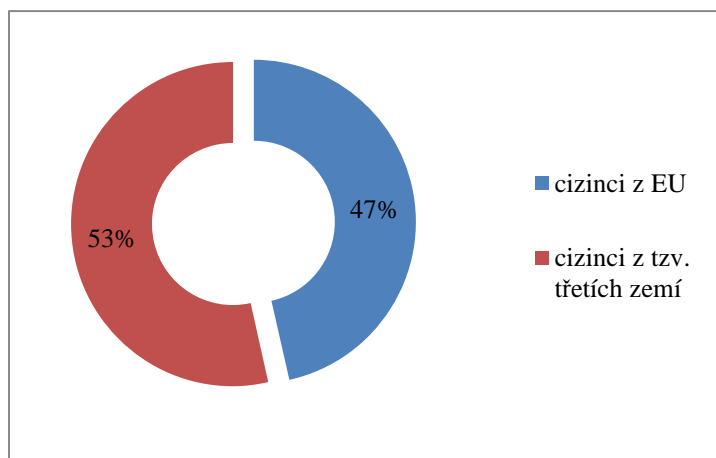
Cizinci žijí především v krajském městě a jeho okolí. V okrese Pardubice je evidováno 5 551 cizinců. Tento počet představuje skoro polovinu všech cizinců žijících v Pardubickém kraji. Následující graf znázorňuje rozmístění cizinců v jednotlivých okresech v rámci kraje.

Graf 16.: Počet cizinců v jednotlivých okresech Pardubického kraje ke dni 31. 10. 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [37]

Z hlediska pobytového režimu v kraji stále převládají cizinci pocházející z tzv. třetích zemí (6019 osob) nad cizinci pocházející z Evropské unie (5232 osob), což ilustruje i Graf 17. Z toho rovněž vyplývá, že v kraji pobývá nejvíce cizinců s ukrajinským státním občanstvím (32 %), dále pak slovenským (24 %), vietnamských (13 %), polským (11 %) a ruským státním občanstvím (2 %).

Graf 17.: Počet cizinců v Pardubickém kraji dle jejich pobytového režimu v roce 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [37]

Za rok 2012 se do Pardubického kraje přistěhovalo celkem 1042 cizinců. Téměř dvě třetiny cizinců z celkového počtu přistěhovalých cizinců přicestovali do krajského města Pardubice – 755 cizinců. S velkým odstupem dále následoval okres Ústí nad Orlicí s počtem 125 cizinců, poté okres Chrudim s počtem 83 a nejmenší počet přistěhovalých cizinců evidoval okres Svitavy, který přilákal 79 cizinců, což zároveň ilustruje i Tabulka 7.

Tabulka 7.: Počet přistěhovalých cizinců v okresech Pardubického kraje v roce 2012**Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [19]**

Území	Počet přistěhovalých
Pardubický kraj celkem	1042
Chrudim	83
Pardubice	755
Svitavy	79
Ústí nad Orlicí	125

V současné době většina cizinců, především z třetích zemí, pobývají na území kraje za účelem zaměstnání. Jak už bylo zmíněno v předcházející kapitole, Pardubický kraj s centrem Pardubice se orientuje převážně na chemický a elektrotechnický průmysl. Rozvoj průmyslových zón v posledních letech přilákalo velké množství zahraničních firem, které se zabývají průmyslovou výrobou. Právě tyto firmy začaly postupně využívat práce zaměstnanců ze zahraničí, především ze států mimo Evropu, kteří tu zastávají práci stavebních dělníků nebo montážních dělníků elektrických a elektrotechnických přístrojů u místních závodů (Foxconn Pardubice, Panasonic Staré Čívce).

Tabulka 8.: Počet zaměstnaných cizinců mezi lety 2009 - 2011 v Pardubickém kraji**Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [39]**

Zaměstnaní cizinci	31. 12. 2009	31. 12. 2010	31. 12. 2011
Zaměstnaní s pracovním povolením	4442	3075	2376
Občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska	4060	4970	5345

Z údajů Úřadu práce v Pardubicích lze vysledovat viz Tabulka 8, že v roce 2010 došlo ke snížení počtu platných povolení pro cizí státní příslušníky zhruba o 31 %. Pokles způsobila nepříznivá ekonomická situace, kdy byly firmy zaměstnávající cizince nuceny omezit výrobu. Proto byla velká část zahraničních pracovníků propuštěna z důvodu nadbytečnosti. Dalším krokem, který napomohl poklesu počtu pracovního povolení, byla reakce na nedostatek práce a to ze strany úřadů práce, kdy zastavily vydávání pracovních povolení cizincům na území kraje.

V roce 2011 došlo oproti roku 2010 opět ke snížení počtu vydaných povolení pro cizince, tentokrát o 22,7 %. V kraji bylo vydáno celkem 2376 platných povolení, z toho nejvíce v okrese Pardubice (1598), dále pak v okrese Chrudim (402), v okrese Svítavy (228) a nejméně v okrese Ústí nad Orlicí (148). Na poklesu počtu vydaných povolení se významně projevil i přechod cizinců především z třetích zemí do činnosti OSVČ. Oproti tomu se navyšuje počet občanů z Evropské unie, kteří podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti nepotřebují povolení k zaměstnání.[39]

Vzhledem k situaci, kdy nebyla vydávána pracovní povolení a část cizinců zůstala bez práce, došlo zejména ze strany příslušníků z Vietnamu ke změně účelu pobytu ze zaměstnání na podnikání. Typické pro občany Vietnamu je skutečnost, že se lehce přizpůsobují a zvykají na nové druhy práce, o čemž svědčí i to, že většina kraje je obklopena jejich obchody s potravinami, obchody s oblečením, dále čínskými restaurace, bistry či hospodami. Největším hitem posledních let, který tito občané využívají k podnikání, jsou nehtová studia.

V jednotlivých krajích České republiky pomáhají cizincům se zapojením do většinové společnosti různé organizace. Ty se především specializují na sociální poradenství, kurzy českého jazyky a také na akce, jejichž záměrem je především představit majoritní společnosti kultury cizinců žijící v České republice.

Největší organizací zaměřující se na integraci cizinců je Správa uprchlických zařízení, která zřizuje Centra na podporu integrace cizinců, jež fungují v osmi krajích České republiky. Jedním z nich je i kraj Pardubický. Další nezisková organizace, která sídlí přímo v krajském městě, tedy v Pardubicích, je Most pro lidská práva. Její hlavní náplní je rovněž poradenská činnost, dále pak vzdělávací aktivity a multikulturní akce.

Veškerá činnost těchto neziskových organizací směřuje k jednomu hlavnímu cíli – integrovat cizince do české společnosti.

6.1 Porovnání Pardubického kraje s ostatními kraji v ČR z hlediska počtu cizinců

V této kapitole se zkoumá platnost první hypotézy „*Koncentrace cizinců v jednotlivých krajích se odvíjí od počtu průmyslových podniků umístěných v kraji*“ a to prostřednictvím korelační analýzy.

Pro porovnání s ostatními kraji z hlediska výskytu cizinců je zásadní stanovit si určité kritérium, dle kterého bude možno Pardubický kraj s ostatními 13 kraji srovnávat. V tomto případě je vhodné si zvolit za srovnávací kritérium „míru průmyslovosti“ jednotlivých krajů. Tu lze zjistit podle počtu průmyslových podniků v jednotlivých krajích, jelikož stále převážná část cizinců přichází do České republiky především za prací, která je vyhledávána zejména v průmyslových oblastech, ať už se jedná o elektrotechnický či automobilový průmysl.

Tabulka 9 znázorňuje průměrný počet průmyslových podniků v jednotlivých krajích v České republice. Do daného počtu jsou zahrnuty pouze ty podniky, které mají 100 a více zaměstnanců.

Tabulka 9.: Průměrný počet průmyslových podniků v jednotlivých krajích v ČR evidovaných v roce 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [21]

<u>Kraj</u>	<u>Průměrný počet podniků</u>	<u>Pořadí krajů podle počtu podniků</u>
Jihomoravský kraj	254	1.
Hlavní město Praha	238	2.
Moravskoslezský kraj	233	3.
Středočeský kraj	210	4.
Ústecký kraj	170	5.
Zlínský kraj	170	6.
Plzeňský kraj	158	7.
Olomoucký kraj	156	8.
Jihočeský kraj	155	9.
Pardubický kraj	141	10.
Kraj Vysočina	131	11.
Královéhradecký kraj	130	12.
Liberecký kraj	101	13.
Karlovarský kraj	74	14.

Tabulka 9 ilustruje, že největší koncentrace průmyslových podniků je zaznamenána v kraji Jihomoravském. Zde byla zároveň registrována druhá nejvyšší četnost přistěhovalců za rok 2012 hned za krajem Hlavní město Praha, který je považován za největší regionální trh práce v ČR a koncentrace cizinců je tam i proto největší. Tuto situaci ilustruje Tabulka 10.

Tabulka 10.: Počet přistěhovalých cizinců do jednotlivých krajů v ČR v roce 2012
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [19]

<u>Kraj</u>	<u>Počet přistěhovalých cizinců</u>	<u>Pořadí krajů dle počtu přistěhovalých</u>
Hlavní město Praha	12696	1.
Jihomoravský kraj	3486	2.
Středočeský kraj	3371	3.
Ústecký kraj	2102	4.
Plzeňský kraj	1430	5.
Moravskoslezský kraj	1377	6.
Pardubický kraj	1042	7.
Královéhradecký kraj	933	8.
Karlovarský kraj	853	9.
Liberecký kraj	799	10.
Jihočeský kraj	782	11.
Olomoucký kraj	629	12.
Zlínský kraj	427	13.
Kraj Vysočina	371	14.

Pokud porovnáme jednotlivé kraje z hlediska počtu průmyslových podniků a počtu přistěhovalých cizinců v daném roce, lze vysledovat určitou spojitost. Čím více se daný kraj

stává průmyslovějším, tím více cizinců do tohoto kraje směřuje, poněvadž mu tato lokalita nabízí pracovní příležitosti, což je pro cizince lákavé. Z pořadí obou tabulek je zřejmé, že srovnatelnost obou ukazatelů je ve většině případů vysoká.

Pro ověření této domněnky - ke zjištění míry korelace pořadí obou statistických znaků (počet podniků a počet přistěhovalých v jednotlivých krajích) lze využít Spearmanova pořadového koeficientu. Matematické vztahy týkající korelačního koeficientu vychází z [4].

Jsou-li hodnoty proměnných x_i a y_i seřazeny vzestupně do dvou řad a každé hodnotě je přiřazeno pořadí, pak koeficient pořadové korelace r_s je dán vztahem:

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum_{i=1}^n d_i^2}{n \cdot (n^2 - 1)}, \quad (1)$$

kde: d_i ..... rozdíl mezi pořadím hodnot x_i a y_i příslušných korelačních dvojic

n ..... počet zkoumaných hodnot

Vypočtený koeficient porovnáme s tabulovými kritickými hodnotami Spearmanova korelačního koeficientu pro zvolené α a dané n .

$$\text{Je-li } |r_s| > r_s(\alpha, n) \quad (2)$$

→ koeficient pořadové korelace je významný na hladině významnosti (tzn. korelace sledovaných veličin je prokázána)

$$\text{Je-li } |r_s| < r_s(\alpha, n) \quad (3)$$

→ koeficient pořadové korelace je nevýznamný na hladině významnosti (tzn. korelace sledovaných veličin neexistuje)

Pro lepší názornost je sestavena Tabulka 11, kam seřadíme hodnoty x_i (počet přistěhovalých cizinců) a y_i (počet průmyslových podniků) do dvou variačních řad. Tím zjistíme pořadí jednotlivých hodnot x_i a y_i . Poté vypočteme rozdíly pořadí d_i hodnot x_i a y_i , rozdíly umocníme na druhou a vypočteme součet mocnin rozdílů pořadí.

$$\sum d_i^2 = 154$$

Po dosazení do vzorce (1) získáme hodnotu korelačního koeficientu,

$$r_s = 1 - \frac{6 \cdot 154}{14 \cdot (196 - 1)} = 0,663265$$

Tabulka 11.: Výpočet míry korelace pomocí Spearmanova korelačního koeficientu
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat [19] a[21]

Kraj	Hlavní město Praha	Jihomoravský kraj	Středočeský kraj	Ústecký kraj	Plzeňský kraj	Moravskoslezský kraj	Pardubický kraj	Královéhradecký kraj	Karlovarský kraj	Liberecký kraj	Jihočeský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Kraj Vysočina
Počet cizinců	12696	3486	3371	2102	1430	1377	1042	933	853	799	782	629	427	371
Pořadí přistěhovalých (x_i)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Počet podniků	238	254	210	170	158	233	141	130	74	101	155	156	170	131
Pořadí podniků (y_i)	2	1	4	5	7	3	10	12	14	13	9	8	6	11
d_i	-1	1	-1	-1	-2	3	-3	-4	-5	-3	2	4	7	3
d_i^2	1	1	1	1	4	9	9	16	25	9	4	16	49	9

Vypočtený korelační koeficient r_s porovnáme s tabulkou významnosti koeficientů pořadové korelace pro $n = 14$ a zvolenou chybu $\alpha = 0,05$ jak je uvedeno v[6]. Tabulka 12 ukazuje, že kritická hodnota $r_s(0,05;14) = 0,5341$.

Tabulka 12.: Kritické hodnoty Spearmanova korelačního koeficientu
Pramen: Vlastní zpracování na základě dat[6]

n	$\alpha = 0,05$
-	-
12	0,5804
13	0,55489
14	0,5341
15	0,5179
16	0,5
-	-

Po dosazení do vztahu (2) plyne, že hodnota korelačního koeficientu je větší než kritická hodnota Spearmanova korelačního koeficientu pro zvolené n a α .

$$|0,663265| > r_{s(0,05;14)}$$

Z uvedené nerovnice vyplývá, že Spearmanův korelační koeficient je statisticky významný. Sledované veličiny tedy značí určitou míru závislosti mezi oběma soubory dat, tedy že koncentrace cizinců v kraji závisí na počtu průmyslových podniků umístěných v daném kraji.

7 HODNOCENÍ INFORMOVANOSTI CIZINCŮ

Ať už služby nestátních neziskových organizací, úřadů, publikace nebo jiné materiály, které jsou buď poskytovány či distribuovány mezi cizinci přicházející na území Pardubického kraje, poskytují důležité informace, instrukce a rady, jak se nejlépe sžít s novým prostředím, se zdejší legislativou, jak správně řešit daný problém a na koho se obrátit. Všechny tyto oblasti a řadu dalších je třeba neustále řešit pro integraci cizinců do našich struktur. Avšak otázkou je, zda lze toto tvrdit i pro oblast bezpečnosti. Dále také jestli jsou cizinci dostatečně znalí a informovaní, vědí, jak se v daných situacích zachovat a na koho se obrátit. Na tyto otázky se pokouší odpovědět předkládaný výzkum.

Provedení tohoto výzkumu je nezbytné zejména pro prověření a následně k zajištění míry informovanosti občanů s cizí státní příslušností v oblasti jejich bezpečnosti, kterou je nutné zabezpečit, poněvadž i z pohledu bezpečnosti musíme brát ohled na integraci cizinců do českého prostředí.

V této části práce se ověřuje platnost druhé stanovené hypotézy *„Informovanost či případná znalost cizinců v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na Pardubicku je nedostačující“* a to pomocí metody dotazníkového šetření a řízených rozhovorů směrem k cizincům. Jejich odpovědi budou posuzovány na základě procentuálního zastoupení jednotlivých odpovědí. Hranice pro ověření platnosti hypotézy byla stanovena nad hodnotu 50 %.

7.1 Metodika výzkumu

Sběr a pořizování dat byl uskutečněn formou dotazníkového šetření a řízených rozhovorů. V rámci sběru dat, se výzkum soustředil na všechny národnostní kategorie cizinců. Okruh cizinců pro potřeby tohoto výzkumu nebyl nikterak omezen. Pro průzkum byli osloveni jak evropští tak i mimoevropští cizinci. Národnostní složení respondentů částečně korespondovalo s poměrným zastoupením národností v kraji, kde převažují cizinci z třetích zemí nad občany pocházející z evropského prostoru.

Dotazování směřované k cizincům probíhalo na různých místech - v prostorách nestátní neziskové organizace působící na Pardubicku – Most pro lidská práva, v rámci jejich jazykových kurzů češtiny pro cizince, na pracovištích cizinců (zahraniční firmy, tržnice, obchody, restaurace, bistra), na pobočce Živnostenského úřadu v Pardubicích, v místě bydliště respondentů, na pracovišti Odboru azylové a migrační politiky v Pardubicích, na půdě

Univerzity Pardubice se zahraničními studenty a na dalších náhodně vybraných místech.

Rozsah sběru dat prostřednictvím dotazníku byl značnou mírou omezen díky nízké důvěře cizinců při poskytování údajů a informací vztahující se k vlastní osobě. Velká část oslovených projevila obavu, nedůvěru či dokonce strach, a následně vyplnění dotazníku i jakýkoli kontakt odmítli.

Dotazníkového šetření mezi cizinci bylo realizováno v průběhu měsíce března 2013. Během celého měsíce bylo nashromážděno celkem 99 vyplněných dotazníků. Dotazovaná osoba byla před zahájením dotazníku informována o anonymitě a rovněž i o tom, k jakému účely získané informace poslouží.

Pro dotazování byl použit jednotný dotazník v českém jazyce, který byl následně přeložen do anglického jazyka, jelikož většina evropských cizinců nemá znalost českého jazyka. Dotazník (příloha 1) obsahuje 16 strukturovaných otázek. 4 otázky se týkaly charakteristik respondenta (státní příslušnost, pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání), 3 otázky byly zaměřeny na pobyt v ČR (doba a účel pobytu, znalost českého jazyka) a zbývajících 9 otázek zjišťovalo postoje, zkušenosti a znalosti respondentů v oblasti bezpečnosti.

Data z dotazníkového šetření byla vyhodnocována a zpracována v aplikaci MS Excel, která umožňuje provádět potřebné výpočty a analyzovat zadané informace pomocí tabulek a grafů. Většina odpovědí byla tříděna podle pohlaví, kategorie cizinců, délky pobytu či znalostí českého jazyka respondentů.

Ke zjištění zmíněných skutečností byla zvolena metoda dotazníkového šetření a řízených rozhovorů směrem k cizincům pobývajícím na území Pardubického kraje. Snahou tohoto šetření je vypracovat přehled o znalostech a informovanosti jednotlivých dotazovaných osob v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva.

7.2 Cíle výzkumu a dílčí hypotézy

Cílem dotazníkového šetření je prověřit a zmonitorovat bezpečnostní situaci cizinců na území Pardubického kraje. Věnuje se pohledům migrantů na bezpečnostní otázky. Kromě zjišťování základních údajů o respondentech, byly kladeny i otázky z oblasti vzdělávání, délky a účelu pobytu a dále jsou popsány i problémy spojené s žitím v kraji, např. jazykovou bariérou.

Hlavním požadavkem výzkumu bylo získat informace či znalosti v oblasti bezpečnosti

z pohledu cizinců pobývajících na území Pardubického kraje. Získané informace následně podrobit analýze, v závěrečném shrnutí syntetizovat tyto poznatky do těch nejzajímavějších zjištění a z nich plynoucí doporučení pro orgány krizového řízení a další subjekty, které by mohly stávající situaci vylepšit.

Pro účely této práce byla druhá hypotéza rozčleněna na čtyři dílčí hypotézy výzkumu:

1. Více než 50 % respondentům nebyly poskytnuty žádné informace týkající se mimořádných událostí během jejich pobytu na území České republiky.
2. Více než 50 % respondentů nezná linky tísňového volání, které se používají v rámci České republiky.
3. Více než 50 % respondentů neví, jak se správně zachovat v případě, že zazní varovný signál „Všeobecná výstraha“.
4. Více než 50 % respondentů neví, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo.

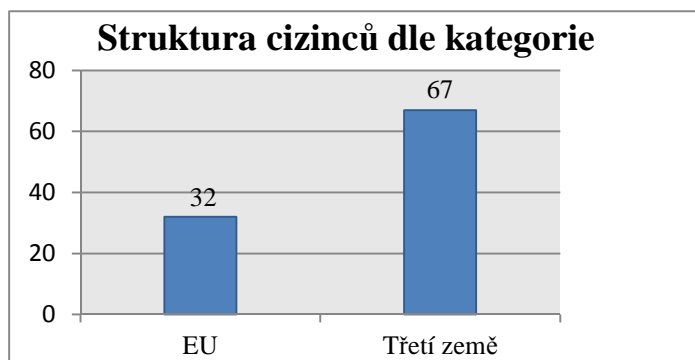
Prokáže-li výzkum, že celková nevědomost cizinců v této oblasti je více než 50 %, tedy naplněním všech čtyř dílčích hypotéz, poté bude druhá hypotéza „Informovanost či případná znalost cizinců v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na Pardubicku je nedostačující“ označena za potvrzenou.

7.3 *Prezentace výsledků a vyhodnocení dat*

1. **Otázka**

Státní příslušnost

Z hlediska země původu převažují mezi dotazovanými cizinci občané z tzv. třetích zemí nad evropskými cizinci. Graf 18 ilustruje srovnání zastoupení občanů EU a občanů třetích států. Skupina občanů EU tvoří pouze 32 cizinců. Zbývající 67 % tvořili mimoevropští občané.

Graf 18.: Vyhodnocení otázky č. 1

Tabulka 13 přináší přehled zemí původu cizinců, kteří se podíleli na výzkumu. V tabulce je zastoupeno 23 zemí původu, což vypovídá o širokém spektru respondentů. Největší zastoupení mají občané z Vietnamu, Ukrajiny a Slovenska. Všechny tyto tři národnosti mají i největší zastoupení cizinců na území Pardubického kraje.

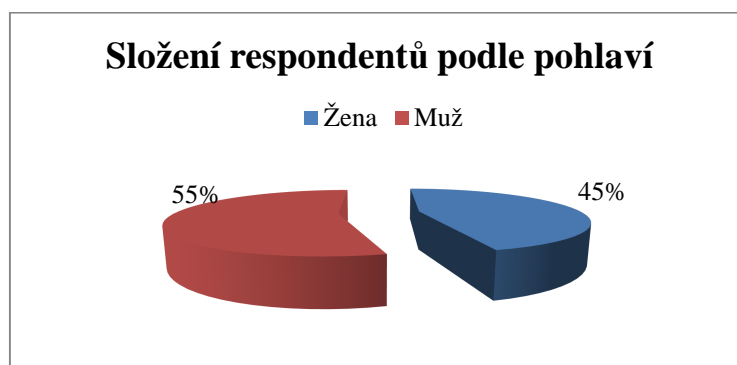
Tabulka 13.: Vyhodnocení otázky č. 1 dle státní příslušnosti respondentů

<u>Země EU</u>		<u>Třetí země</u>	
příslušnost	počet	příslušnost	počet
Slovensko	11	Ukrajina	20
Francie	5	Vietnam	17
Polsko	4	Turecko	7
Portugalsko	3	Rusko	6
Velká Británie	2	Bělorusko	4
Holandsko	2	Mongolsko	4
Litva	2	Moldávie	2
Itálie	1	Sýrie	2
Řecko	1	Egypt	1
Španělsko	1	Irák	1
		Alžírsko	1
		Ghana	1
		USA	1

2. Otázka

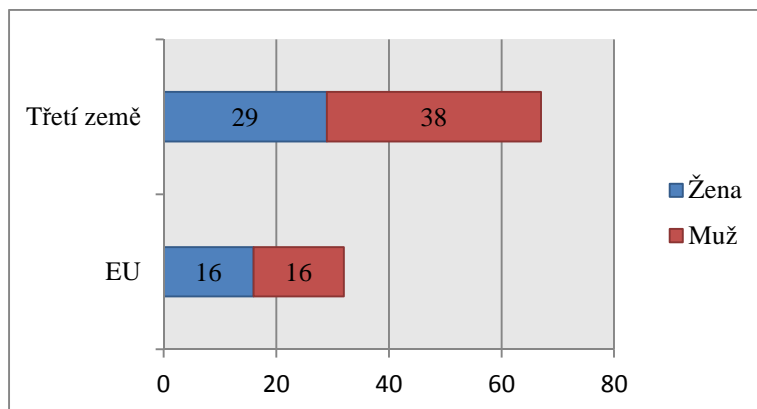
Pohlaví respondenta

Z celkového počtu 99 respondentů – cizinců bylo 45 žen a 54 mužů, jak uvádí Graf 19. Z čeho vyplývá i skutečnost, že migrujícími bývají stále většinou muži.

Graf 19.: Vyhodnocení otázky č. 2

Poměr žen a mužů je stejný u cizinců pocházejících z evropského prostoru, to znamená 16 žen a 16 mužů. U cizinců z třetích zemí převyšují muži oproti zastoupení žen zhruba o 13 %, což ilustruje Graf 20.

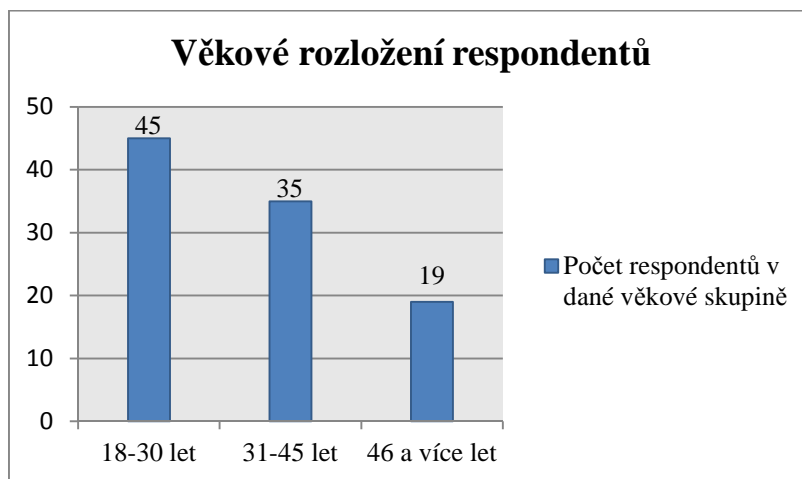
Graf 20.: Vyhodnocení otázky č. 2 dle kategorie cizinců

3. Otázka

Věk podle škály:

- a) 18 – 30 let
- b) 31 – 45 let
- c) 46 a více let

Graf 21 značí, že nejvíce respondentů bylo ve věkové skupině 18 – 30 let (45 %). Následuje skupina osob ve věku 31 – 45 let (35 %). Nejmenší podíl má zastoupení věková skupina 46 a více let - 19 % všech dotazovaných.

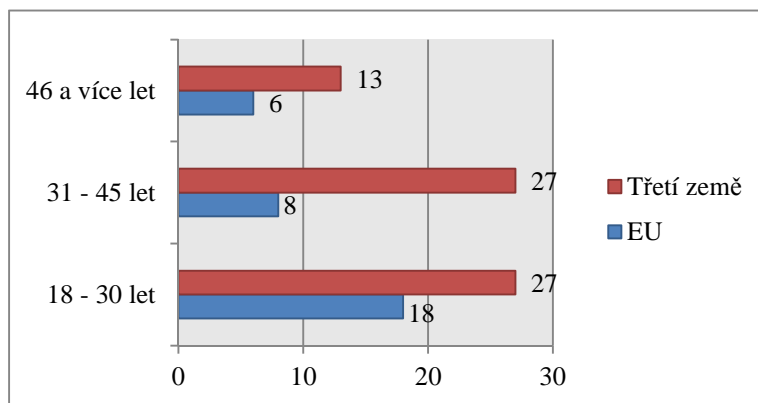

Graf 21.: Vyhodnocení otázky č. 3

Ve věkové skupině 18 – 30 let na straně občanů z EU dominují studenti a dále zaměstnanci zahraničních firem, kteří tu absolvují převážně stáže. Méně, ač srovnatelně zastoupeny jsou věkové skupiny 31 – 45 let a 46 a více let, které představují respondenty, kteří jsou v České republice usazeni trvale. Jedná se zejména o občany Slovenska.

U cizinců z třetích zemí převládá věkové zastoupení 18 – 30 let a 31 – 45 let. Velmi malé procento z nich tu pobývá za účelem studia – necelých 10 %. Většina z nich tu

provozuje živnost nebo jsou zaměstnání v průmyslových podnicích (Graf 22).

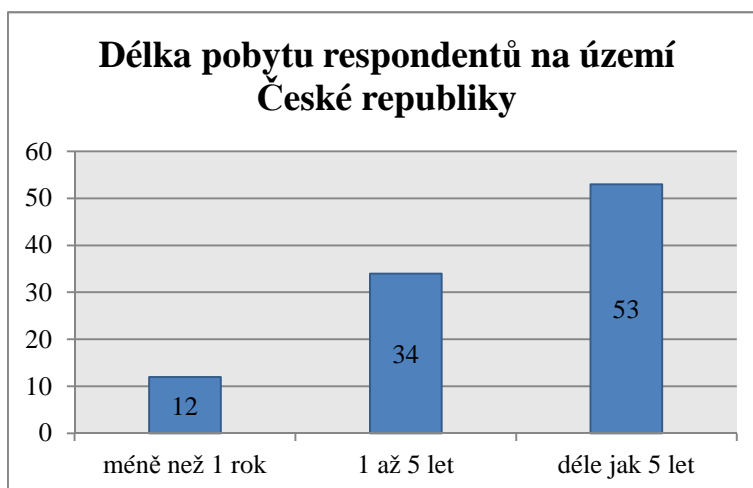
Graf 22.: Vyhodnocení otázky č. 3 dle kategorie cizinců

4. Otázka

Délka pobytu na území České republiky podle škály:

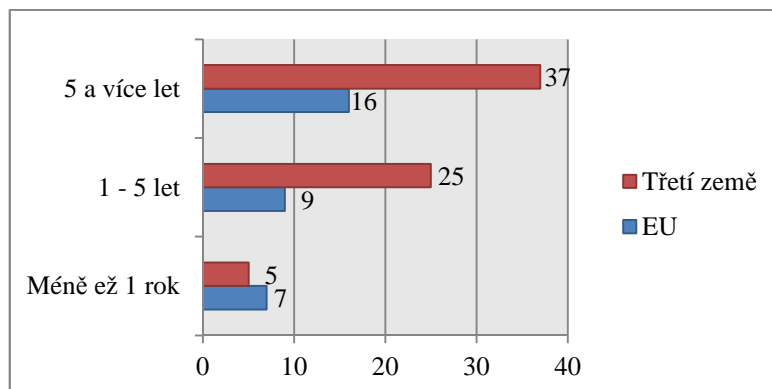
- a) méně než rok
- b) 1-5 let
- c) 5 a více let

Podle délky pobytu pobývalo v době průzkumu pouze 12 respondentů méně než 1 rok. Tento počet odpovídá zahraničním studentům, kteří byli osloveni na zdejší univerzitě. Dalších 34 respondentů se zdržuje na Pardubicku v trvání 1 – 5 let. Zbýlých 53 zde žije více než 5 let, skoro 53 % (Graf 23).

Graf 23.: Vyhodnocení otázky č. 4

Graf 24 ilustruje situaci z hlediska státní příslušnosti respondenta. Více jak polovina všech respondentů pocházejících z třetích zemí pobývá na Pardubicku déle jak 5 let. Evropsští respondenti zaujímají rovněž nadpoloviční převahu v délce pobytu 5 a více let.

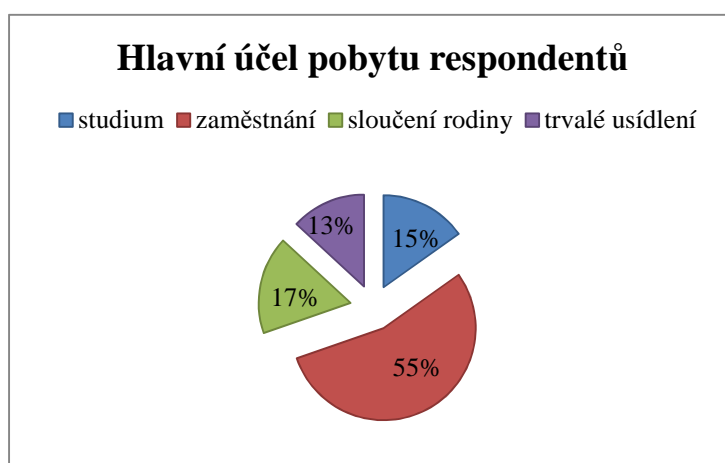
Graf 24.: Vyhodnocení otázky č. 4 dle kategorie cizinců

5. Otázka

Hlavní účel pobytu s volbou odpovědi:

- studium
- zaměstnání
- jiný, uveďte: .....

Nejčastěji bylo v dotazníku uváděno zaměstnání jako hlavní účel pobytu (55%), 13 respondentů tento účel ještě specifikovalo na účel podnikání. Dále následoval účel studia - 15 %. Srovnatelné zastoupení kolem 15 % mají zbývající dva uváděné účely – sloučení rodiny a trvalé usídlení v České republice (Graf 25).

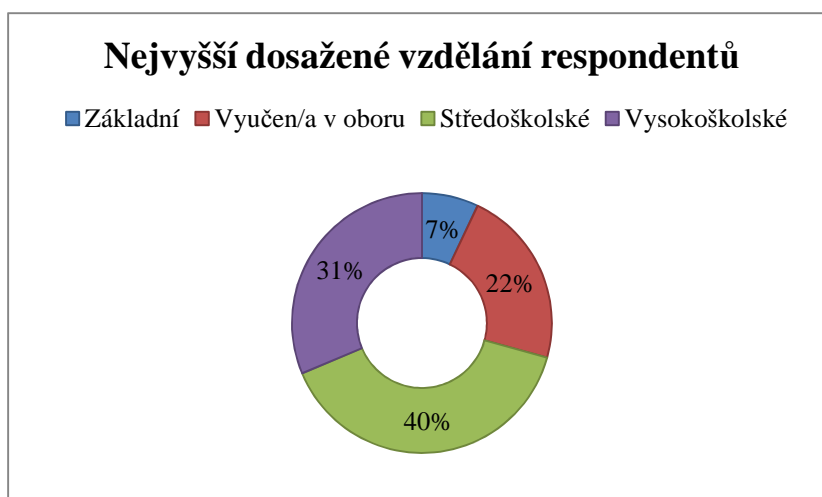
Graf 25.: Vyhodnocení otázky č. 5

6. Otázka

Nejvyšší dosažené vzdělání s volbou odpovědi:

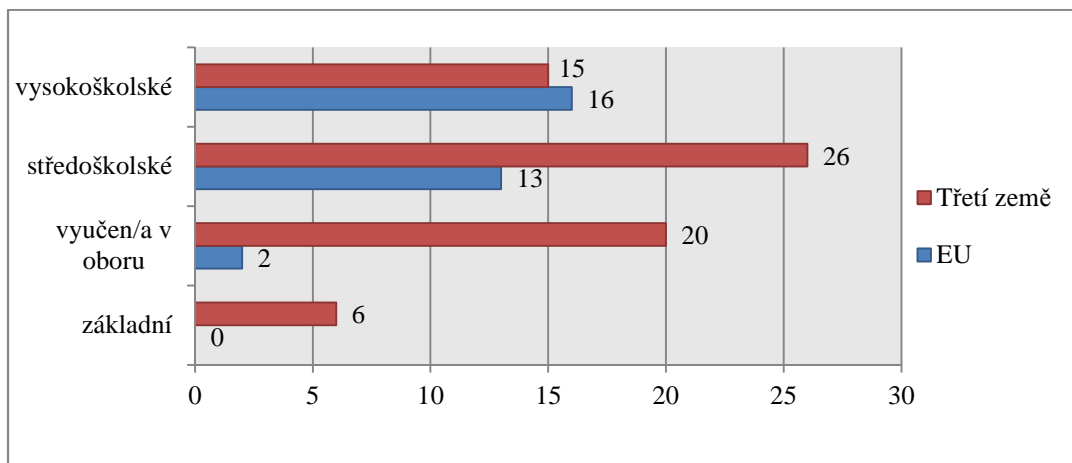
- základní
- vyučen/a v oboru
- středoškolské
- vysokoškolské

Relativně malá část dotazovaných má pouze základní vzdělání (7 %) – Graf 26. Druhé nejmenší zastoupení obdržela skupina občanů, jež uvedla nejvyšší dosažení vzdělání - vyučen/a v oboru (22 %). Téměř třetina respondentů má ukončené středoškolské vzdělání s maturitou. Nejvyšší kategorie vzdělání, tedy vysokoškolského vzdělání dosáhlo 40 % respondentů.

Graf 26.: Vyhodnocení otázky č. 6

Pokud se podrobněji zaměříme na vzdělání z hlediska kategorizace cizinců, Graf 27 ilustruje, že u občanů z EU převládá vysokoškolské vzdělání a následuje středoškolské vzdělání. Oproti tomu u občanů z tzv. třetích zemí se vyskytuje spolu se středoškolským vzděláním hojně zastoupené vzdělání vyučen/a v oboru a i vzdělání základní. Nelze avšak tvrdit, že tito občané nedisponují vysokoškolským vzděláním, jelikož 15 respondentů má ukončené vysokoškolské vzdělání. Jedná se především o dobře mluvící a dlouhodobě žijící cizince na území kraje. Pro srovnání, rovná polovina evropských respondentů má vysokoškolské vzdělání, avšak česky se nedomluví vůbec, většina z nich tu pobývá velmi krátce (do 5 let) a pracují u zahraničních firem na vysokých postech.

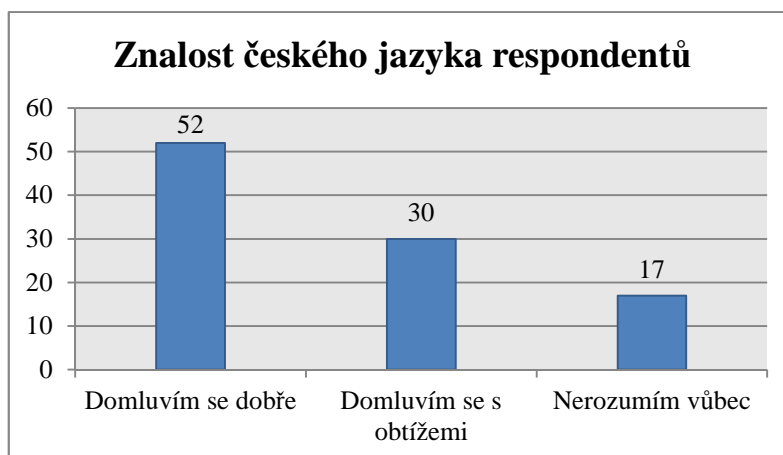
Graf 27.: Vyhodnocení otázky č. 5 dle kategorie cizinců

7. Otázka

Znalost českého jazyka s volbou odpovědi:

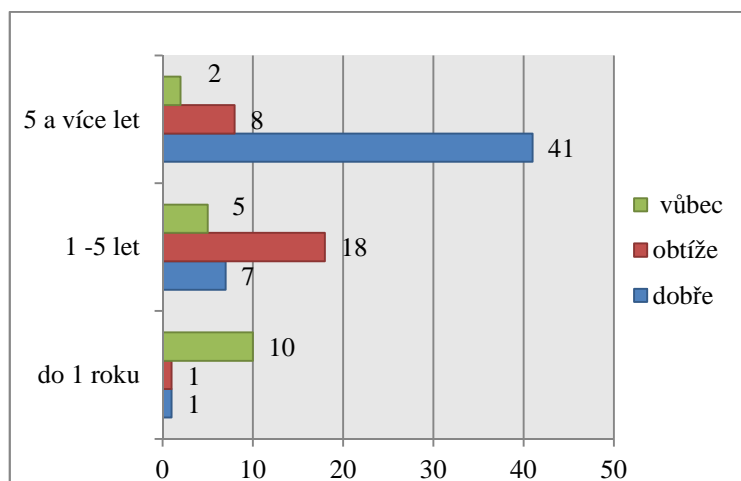
- domluví se dobře
- domluví se s obtížemi
- nedomluví se vůbec

Podle úrovně znalosti českého jazyka, 52 % respondentů uvedla, že se domluví česky dobře. Další skupinu tvořili cizinci, kteří se domluví s obtížemi – 30 % dotazovaných. Zbýlých 17 % respondentů uvedlo, že českému jazyku nerozumí vůbec (Graf 28).

Graf 28.: Vyhodnocení otázky č. 7

Zde je vhodné uvést spojitost mezi dobou pobytu a znalostí českého jazyka. S přibývajícím lety, kdy respondent pobývá na Pardubicku, je znalost českého jazyka dokonalejší, což rovněž ilustruje Graf 29. 41 % dotazovaných pobývajících na území kraje déle než 5 let uvedly, že česky se domluví dobře.

Graf 29.: Vyhodnocení otázky č. 7 dle doby pobytu respondentů

8. Otázka

Pocit bezpečí na území ČR – binárně.

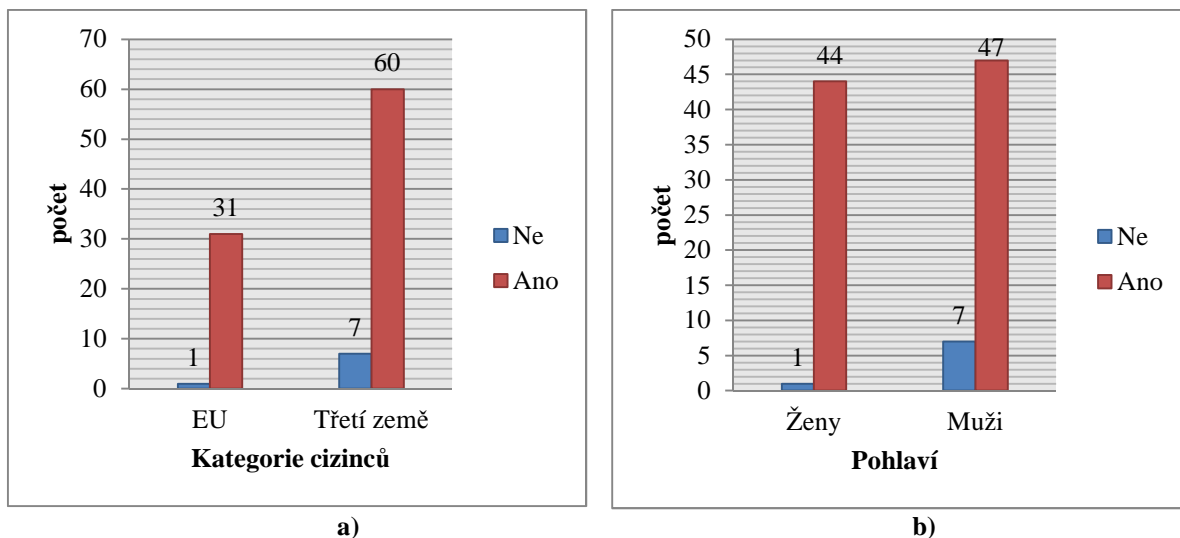
- a) ne
- b) ano

Tato otázka byla respondentům položena hlavně z důvodu zjištění, zda se na území ČR cítí bezpečně, jelikož pocit bezpečí se řadí mezi jednu z nezákladnějších životních potřeb člověka. Pouze 7 % cizinců neodpovědělo kladně. Zbývajících 93 % cizinců, uvedlo, že se cítí na území ČR bezpečně.

Z hlediska země původu pouze 1 dotazovaný z EU uvedl, že se na území ČR necítí bezpečně – Graf 30 a). Zbývajících 7 respondentů, kteří uvedli negativní odpověď, pochází z třetích zemí. Jednalo se především o respondenty pocházející z Turecka, Sýrie nebo Iráku. V těchto zemích není bezpečnostní situace v neposledních letech stabilní. Dochází tam k nepokojům, převratům či dokonce k občanským válkám. I to byl hlavní důvod k odchodu těchto občanů z jejich původní země do České republiky. Přesto pocitu bezpečí mají stále nedostatek.

Graf 30 b) ukazuje, že negativně tuto otázku sdílela jen 1 žena. Zbýající část respondentů sdílející tento názor tvořili muži, tedy celkem 7 cizinců.

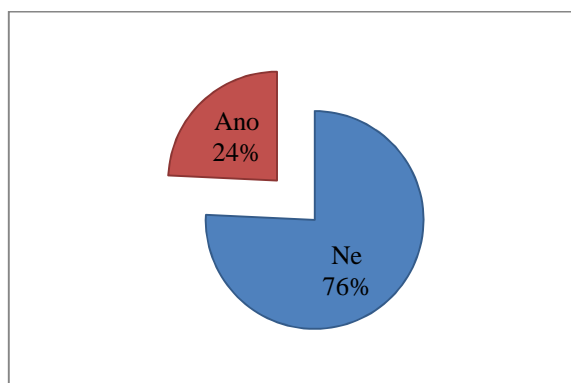
Graf 30.: Vyhodnocení otázky č. 8: a) dle kategorie cizinců; b) dle pohlaví cizinců

9. Otázka

Dostaly se k Vám v průběhu pobytu v ČR informace týkající se mimořádných událostí, např. jak se správně zachovat a na koho se obrátit v daných nepříznivých situacích (dopravní nehoda, požár)? Pokud zodpovíte ano, uveďte prosím, kde Vám byly informace poskytnuty.

- a) ne
- b) ano, ...

76 % respondentů zaškrtnulo první možnou odpověď, tedy že se k nim během pobytu na území ČR nedostaly žádné informace týkající se mimořádných událostí. Pouze 24 % dotazovaných odpovědělo „ano“ (Graf 31).

Graf 31.: Vyhodnocení otázky č. 9

Tabulka 14 prezentuje odpovědi, které respondenti blíže specifikovali. Nejčastěji zmínili jako zdroj těchto informací své nejbližší okolí – tedy rodinu a přátele. Cizinci, kteří tu žijí od dětství, uvedli školu. Tam byli nejspíše poučeni prostřednictvím odborné přednášky. Dále se objevily odpovědi typu Most pro lidská práva, internet či zaměstnání, čímž bylo nejspíše myšleno určité školení. Mezi zdroji informací se vyskytla také cizinecká policie. Tím

byl nejpravděpodobněji myšlen Odbor azylové a migrační politiky, kam si cizinci přichází vyřizovat úřední záležitosti.

Tabulka 14.: Vyhodnocení otázky č. 9 dle specifikace poskytnutých informací

Zdroj informací	počet
Přátelé, známí, rodina	10
Škola	4
Internet	3
Zaměstnání	3
Cizinecká policie	2
Most pro lidská práva	2

Tato skutečnost, že pouhým 24 % respondentům byly poskytnuty informace týkající se mimořádných událostí, potvrzuje platnost první hypotézy, že více jak 50 % dotazovaným cizincům nebyly poskytnuty žádné informace.

10. Otázka

Kde (v jakých informačních zdrojích) byste uvítal/a tyto informace. Zakroužkujte dle uvedené škály: 1 = Rozhodně ano, 2 = Spíše ano, 3 = Spíše ne, 4 = Rozhodně ne.

- a) na úřadě
- b) v nestátních neziskových organizacích
(Most pro lidská práva, Centrum pro integraci cizinců)
- c) na internetu
- d) v publikacích, brožurách, letákách
- e) v rámci besedy
- f) jinde, uveďte: .....

1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4

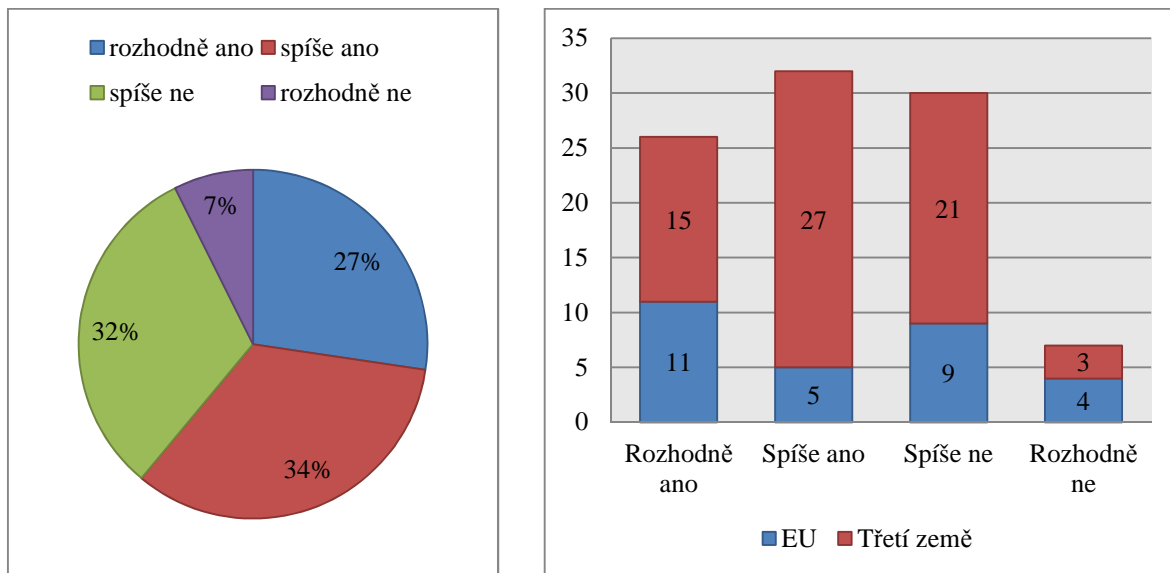
V rámci této otázky měli respondenti možnost vyjádřit se, jaký zdroj či způsob prezentace informací preferují. Respondent měl tedy možnost označit všechny informační zdroje dle uvedené škály, čímž je seřadil dle svých preferencí.

Každý informační zdroj, který je zformulovaný v dotazníku, bude zhodnocen z hlediska celku a následně podle dvou kritérií. Zde se musí vzít v úvahu znalost českého jazyka respondentů a zároveň kategorii cizinců.

Otázka nebyla zodpovězena všemi dotazovanými. 4 respondenti pravděpodobně nepochopili význam otázky, nebo z hlediska českého jazyka pro ně byla otázka zadána příliš složitým způsobem.

a) Úřad

První nabízená možnost, kde by mohli cizinci získat potřebné informace, aby se seznámili blíže s problematikou bezpečnosti, byl úřad. Graf 32 a), který vystihuje situaci jako celek, ukazuje, že převážná většina respondentů by tento zdroj pro získání informací přivítala.

a)

b)

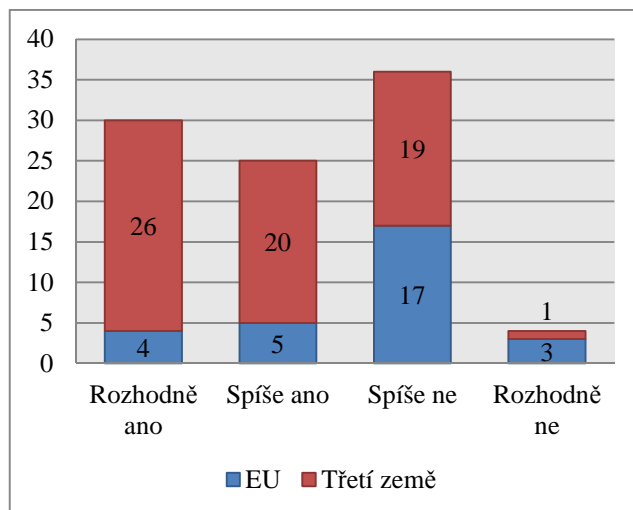
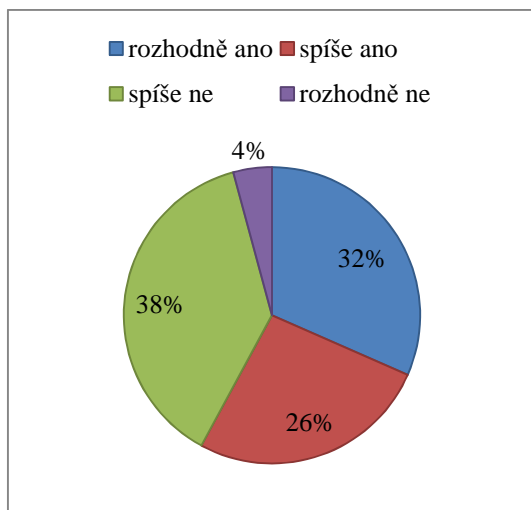
Graf 32.: Vyhodnocení otázky č. 10A – úřad

Graf 32 b) zhodnocuje tento informační zdroj z hlediska kategorie cizinců. Tmavý odstín zelené barvy reprezentuje občany EU, kde 11 respondentů označilo „Rozhodně ano“, avšak 9 dalších odpověď „Spíše ne“. Oproti tomu převážná většina respondentů pocházejících ze třetích zemí by tento způsob získání informací uvítalo.

Jak je vidět z přílohy 2A, podle úrovně znalosti českého jazyka se stanoviska jednotlivých respondentů poněkud liší. Ti, co česky nerozumí vůbec, úřad příliš nepreferují. Naproti tomu cizinci s dobrou znalostí češtiny, úřad zvolili v převážné většině.

b) Nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“)

Jako druhá možnost byla zvolena NNO, kterou cizinci hojně navštěvují, jelikož nabízí velké množství služeb a poradenství, dále různé sociální kurzy a samozřejmě kurzy českého jazyka. Graf 33 a) znázorňuje, že převážná část všech respondentů uvedla „Rozhodně ano“ nebo „Spíše ano“.

a) b)
Graf 33.: Vyhodnocení otázky č. 10B - nestátní neziskové organizace

Z hlediska kategorie cizinců lze vyzorovat rozdíl mezi stanovisky respondentů z EU a respondentů z třetích zemí. Jak ilustruje Graf 33 b), evropští cizinci by tento způsob informování nezvolili. Respondenti z třetích zemí naopak tohoto zdroje informování využili.

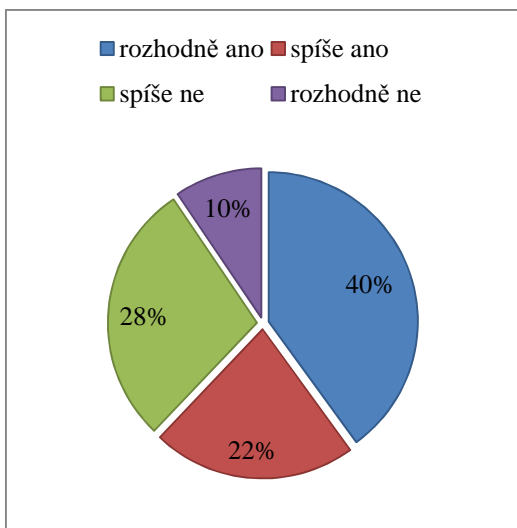
Příloha 2B podává zhodnocení tohoto zdroje podle znalosti českého jazyka respondentů. NNO označili převážně respondenti, kteří se dorozumí česky s obtížemi. U skupiny respondentů, kteří se domluví česky dobře, je poměr kladných a záporných stanovisek stejný.

c) Internet

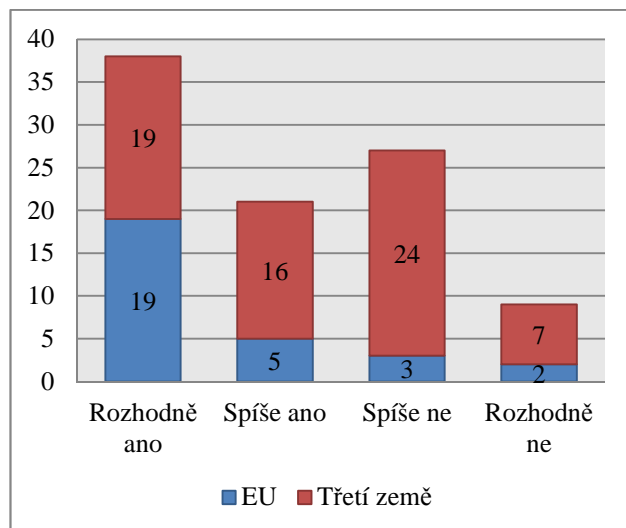
Internet, který je v poslední době považován za nejvíce vyhledávaným informačním zdrojem, preferuje více jak 60 % všech respondentů (Graf 34 a)).

Bez rozdílů původu cizinců, internet preferuje jak většina cizinců z EU, tak i z třetích zemí – Graf 34 b). Avšak 24 respondentů z třetích zemí uvedlo stanovisko „Spíše ne“. To může značit buď nedostačující znalost českého jazyka, nízkou přizpůsobivost k novým technologiím nebo omezený přístup k internetu.

Příloha 2C jasně vystihuje, že respondenti, kteří ovládají dobře český jazyk, stanovili internet v 60 %. S klesající úrovní znalosti českého jazyka respondentů, se označení internetu pro získání daných informací snižuje.

a)

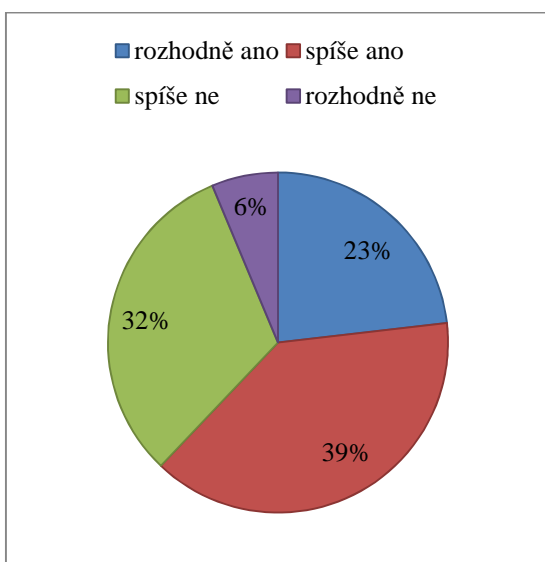

b)

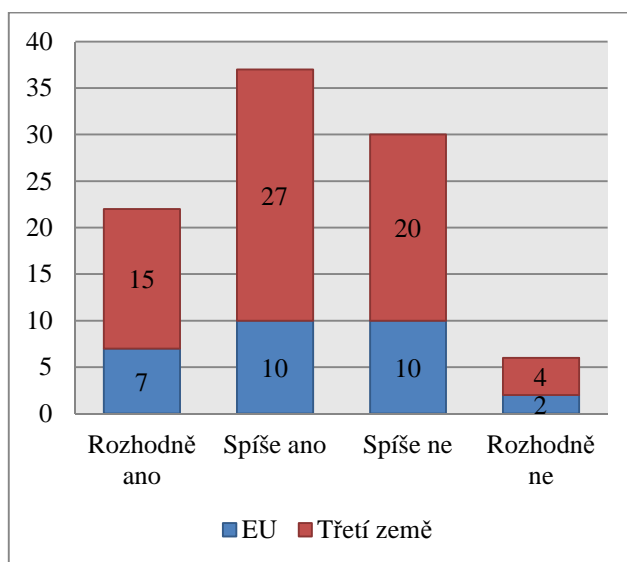
Graf 34.: Vyhodnocení otázky č. 10C – internet

d) Publikace

Publikaci jako zdroj informací by preferovalo více jak 60 % všech respondentů, jak znázorňuje Graf 35 a). Stanoviska dotazovaných se ale podstatně liší z hlediska původů cizinců. Graf 35 b) značí, že cizinci z třetích zemí by informační materiály v podobě publikací či brožury v převážné většině přivítali. Naproti tomu evropští cizinci mají obdobný poměr zastoupení kladných i záporných stanovisek. Porovnání odpovědí z hlediska úrovně znalosti českého jazyka je zahrnuto v příloze 2D.

a)

b)

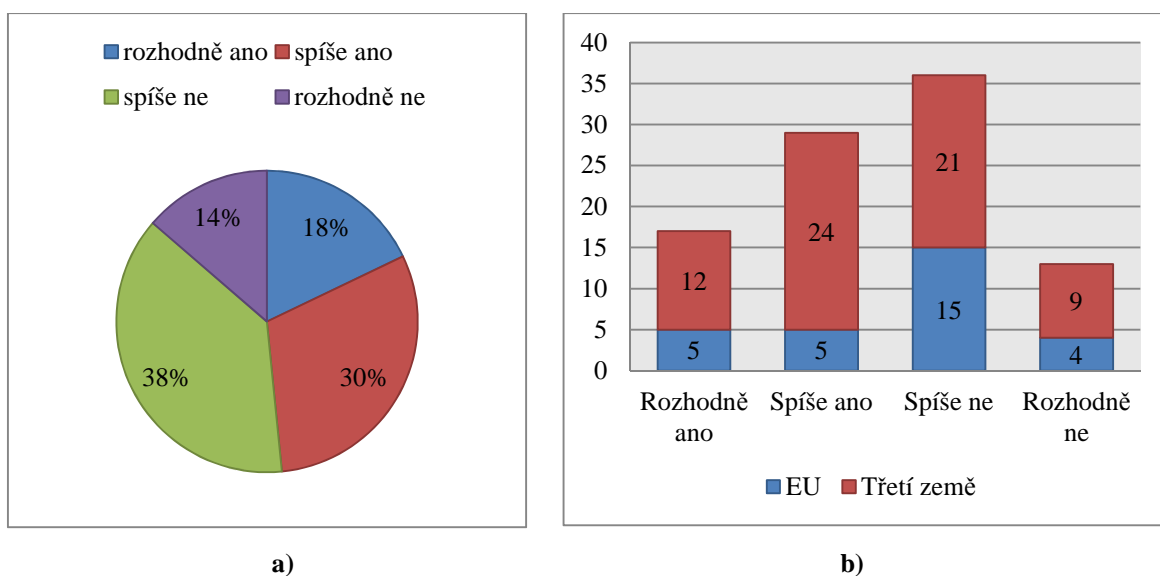
Graf 35.: Vyhodnocení otázky č. 10D - publikace

e) Besedy

Poslední nabízená možnost pro získání informací byla uvedena beseda, která by mohla být organizována buď v rámci určité tematické akce na pracovištích NNO nebo ve spolupráci například s hasiči, policií či zdravotníky formou exkurze či odborného semináře. Tato forma prezentování informací, i když se jeví jako ta nejinteraktivnější varianta, bohužel zaznamenala nejmenší počet kladných ohlasů – pouhých 48 %, což ukazuje Graf 36 a).

Z hlediska porovnání odpovědí od občanů pocházející z EU a občanů z třetích zemí zobrazuje Graf 36 b) převahu záporných odpovědí od evropských cizinců.

Srovnatelný poměr odpovědí je znázorněn i v příloze 2E, kde jsou zaznamenány poznatky z hlediska úrovně znalosti českého jazyka respondentů.

Graf 36.: Vyhodnocení otázky č. 10E – besedy

11. Otázka

Stal/a jste se po dobu Vašeho pobytu na území České republiky svědkem nebo účastníkem např. dopravní nehody, požáru, úniku nebezpečné látky nebo jiné situace?

- a) ne
- b) ano

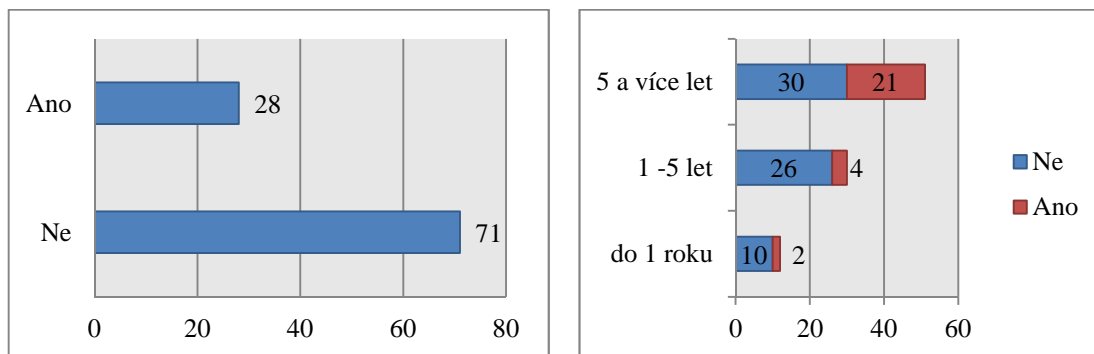
Pokud ano, vyžadovala vzniklá situace pomoc policie, hasičů nebo lékařů?

Zakroužkujte ano či ne, zda v dané situaci byla potřebná pomoc:

- a) policie
  - b) hasičů
  - c) lékařů
ano	ne
ano	ne
ano	ne

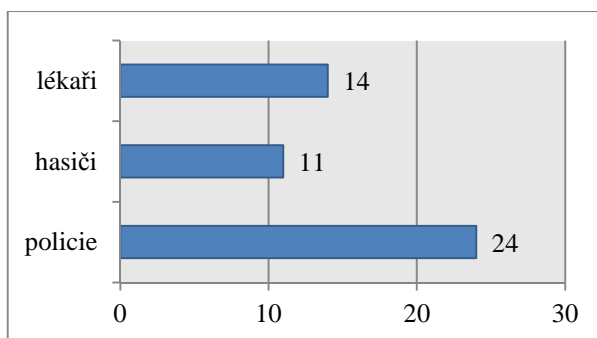
Graf 37 a) ukazuje, že 72 % respondentů se během pobytu na území ČR s ničím obdobným nesetkali. Z celkového počtu respondentů se setkala s činností policie, hasičů či

lékařů pouze 28 % cizinců. Pokud porovnáme situaci z hlediska délky pobytu respondentů, viz Graf 37 b), je patrné, že s přibývajícím lety, které tu cizinci pobývá, se zvyšuje četnost účastí těchto situací.

a)
Graf 37.: Vyhodnocení otázky č. 11: a) jako celek; b) dle doby pobytu

Nejčastěji respondenti uvedli, že se setkali s prací policie, což je asi jednoznačné díky dopravním nehodám. Druhou nejčastěji zmiňovanou skupinou byli lékaři a poslední místo obsadili hasiči - Graf 38.

Graf 38.: Vyhodnocení podotázky č. 11

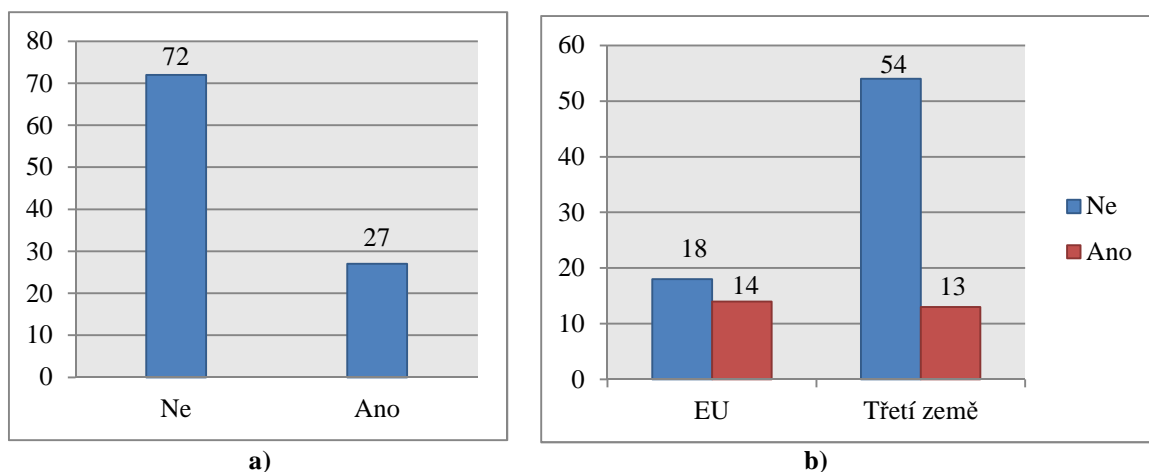
12. Otázka

Víte, jaké mezinárodní tísňové telefonní číslo je určeno především pro cizince? Pokud odpovíte ano, uveďte číslo.

- a) ne
- b) ano, ...

Graf 39 a) ilustruje, že pouhých 27 dotazovaných označilo, že znají toto číslo a následně napsali správnou podobu čísla, tedy číslo 112, které je označováno jako mezinárodní číslo tísňového volání. Je určeno především právě pro cizince a dále je určeno pro volání v případech, kde je zapotřebí povolat více složek IZS. Odpověď ne, zvolilo 72 respondentů, což představuje 72 % všech odpovědí.

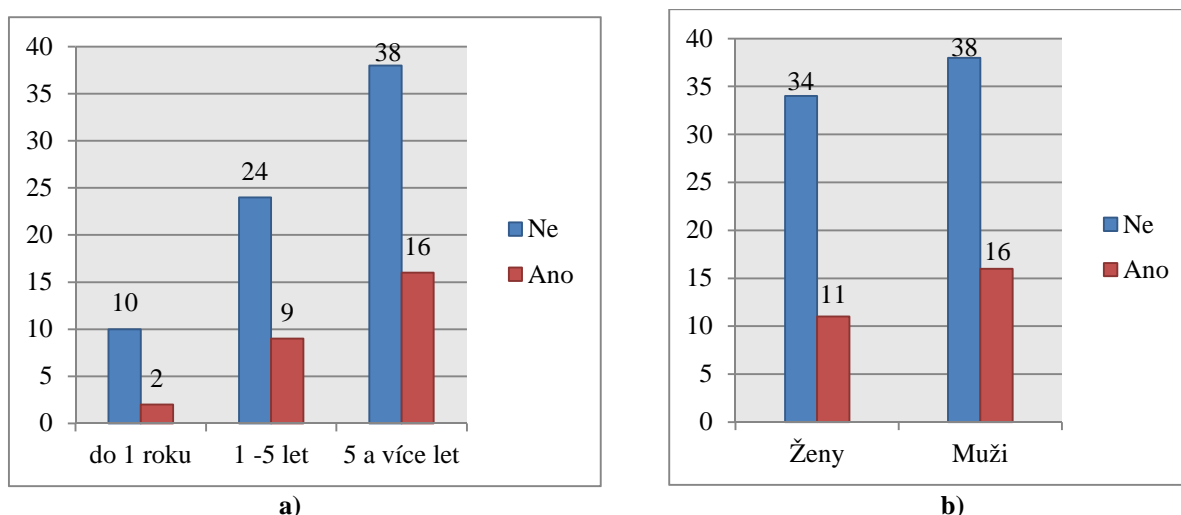
Co se týče rozdělení odpovědí podle kategorie cizinců, správně odpovědělo pouze 14 respondentů z EU a zbývajících 18 dotazovaných neznalo správnou odpověď, což je jednoznačně překvapivý výsledek. U cizinců z třetích zemí převládala odpověď ne v 54 případech. Avšak 13 respondentů z této skupiny cizinců číslo uvedlo správně, což je porovnatelné s počty správných odpovědí ze skupiny EU - Graf 39 b).

Graf 39.: Vyhodnocení otázky č. 12: a) dle celku; b) dle kategorie cizinců

Znalost čísla 112 se neliší podle pohlaví - viz Graf 40 b), kde lze vysledovat podobné počty odpovědí ano i odpovědí ne jak ze stran mužů, tak i žen.

Zajímavé výsledky přináší Graf 40 a), kde je otázka rozdělena dle délky pobytu respondentů. Jak už bylo zmíněno výše, do délky pobytu méně než 1 rok, jsou započítáni pouze zahraniční studenti, kteří pochází převážně z evropských zemí a pouze 2 respondenti z této skupiny cizinců znali správné znění čísla 112. Jednalo se o cizince ze stejné země původu, a to Litvy. Z toho lze usuzovat, že žijí ve státě, kde je kladen důraz na obdobné znalosti vztahující se k této problematice.

Graf 40.: Vyhodnocení otázky č. 12: a) dle délky pobytu; b) dle pohlaví respondentů

13. Otázka

Znáte i další tísňová telefonní čísla, která se používají na území České republiky?

- a) ne
- b) ano

Pokud odpovíte ano, přiřaďte daná telefonní čísla jednotlivým obrázkům. Kam zavoláte, když:

jste svědkem požáru.

.....

vidíte osobu vykrádající obchod.

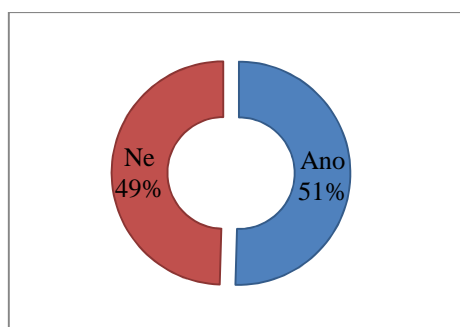
.....

naleznete zraněného na silnici.

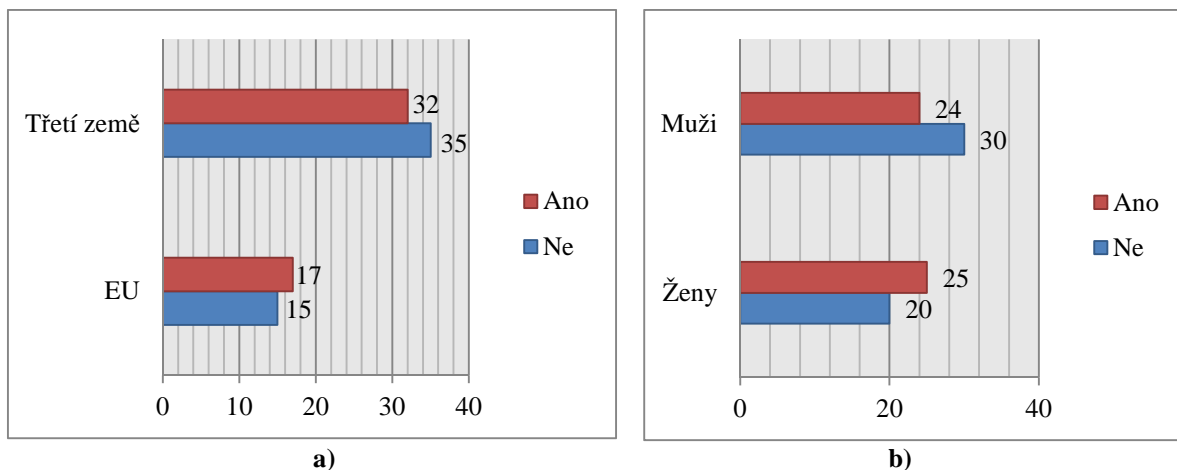
.....

Další otázka prohlubovala znalosti respondentů v tísňových linkách. Tentokrát se zaměřením na linky tísňového volání, která jsou používána na území České republiky. Graf 41 uvádí, že 51 % dotazovaných uvedlo znalost české tísňové linky. Avšak v podotázce, která směřovala ke specifikaci daného čísla podle popsané situace, se ukázalo, že znalost českých tísňových linek není tak rozsáhlá.

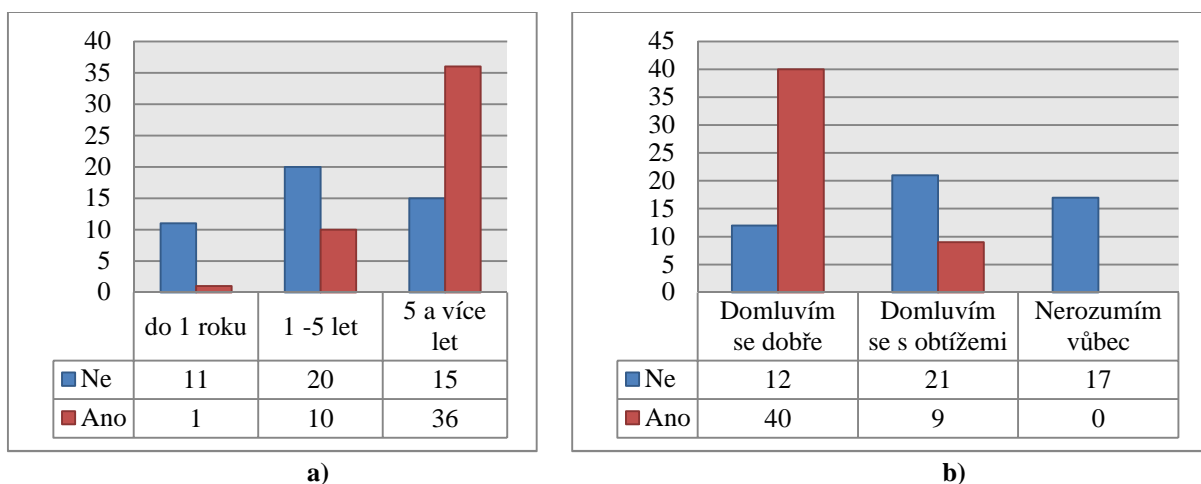
Graf 41.: Vyhodnocení otázky č. 13

Graf 42 a) zobrazuje, že lze porovnat odpovědi jak evropských cizinců, tak cizinců z třetích zemí. Odpovědi jsou převážně srovnatelné. Podobnou situaci kopíruje porovnání i dle pohlaví. Ženy cizinky, které mají sice menší zastoupení v celém výzkumu, mají v této otázce menší počet odpovědí ne.

Graf 42.: Vyhodnocení otázky č. 13: a) dle kategorie cizinců; b) dle pohlaví respondentů

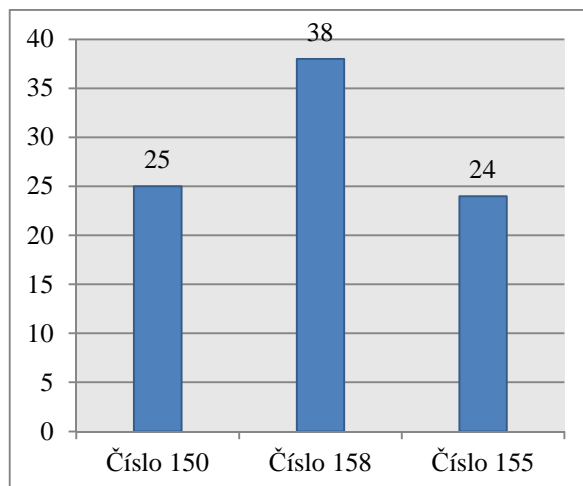
Očekávané zjištění přináší Graf 43 a) a Graf 43 b), kde je zanalyzována otázka z hlediska délky pobytu a znalosti českého jazyka. Nejvíce znají české tísňové linky cizinci pobývající v ČR déle jak 5 let a zároveň ti, kteří se dorozumí dobře česky.

Graf 43.: Vyhodnocení otázky č. 13: a) dle doby pobytu; b) dle znalostí českého jazyka

Nyní se zaměříme na jednotlivé odpovědi respondentů, jak úspěšně přiřadili daná čísla k jednotlivým obrázkům. Pouze 18 dotazovaných vyplnilo správně všechny tři čísla v následujícím pořadí – 150, 158, 155. Jednalo se především o občany Slovenska – celkem 5 respondentů, dále občany z Ukrajiny – 4 respondenti, Vietnamu – 3 respondenti a pak vždy 1 respondent z Holandska, Velké Británie a Sýrie.

Zbývající část dotazovaných uvedla pouze jedno či dvě čísla, nebo čísla napsali chybně. Jak ilustruje Graf 44, nejvíce si respondenti vybavili číslo 158, které správně uvedlo celkem 38 dotazovaných. Číslo 150 a 155 přiřadilo správně srovnatelný počet respondentů. Žádný z respondentů nevedl ani v jednom případě číslo městské policie 156.

Graf 44.: Vyhodnocení podotázky č. 13

Odpovědi na otázky č. 12 a č. 13 se vztahují k druhé hypotéze. Na první otázku odpovědělo správně 27 % respondentů, na druhou sice 51 %, ale posléze se ukázalo, že číslo 150 zná pouze 25 % dotazovaných, číslo 158 38 % dotazovaných a číslo 155 pouze 24 % respondentů. Z těchto výsledků lze prokázat hypotézu č. 2, že 50 % respondentů nezná linky tísňového volání.

14. Otázka

Věděl/a byste, jak se zachovat v situaci, když zazní varovný signál sirény „Všeobecná výstraha“? (Nejedná se „Zkoušku sirén“, která zní každou první středu v měsíci ve 12 hod.)

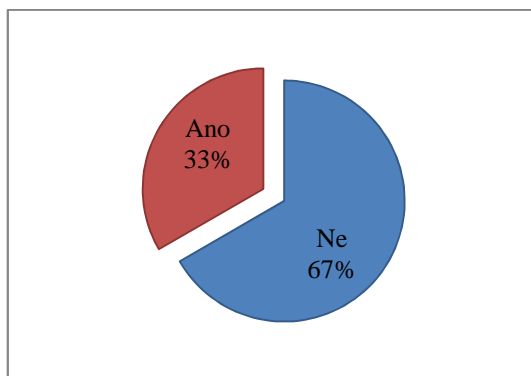
- a) ne
- b) ano

Pokud jste označil/a ano, zakroužkujte ano či ne, zda byste jednal/a popsáním způsobem:

ukryji se v nejbližší budově	ano	ne
jdu do místa svého bydliště	ano	ne
zavřu okna a dveře	ano	ne
Dívám se z okna a sleduji co se děje	ano	ne
volám na linku 150	ano	ne
zapnu si rádio a televizi	ano	ne

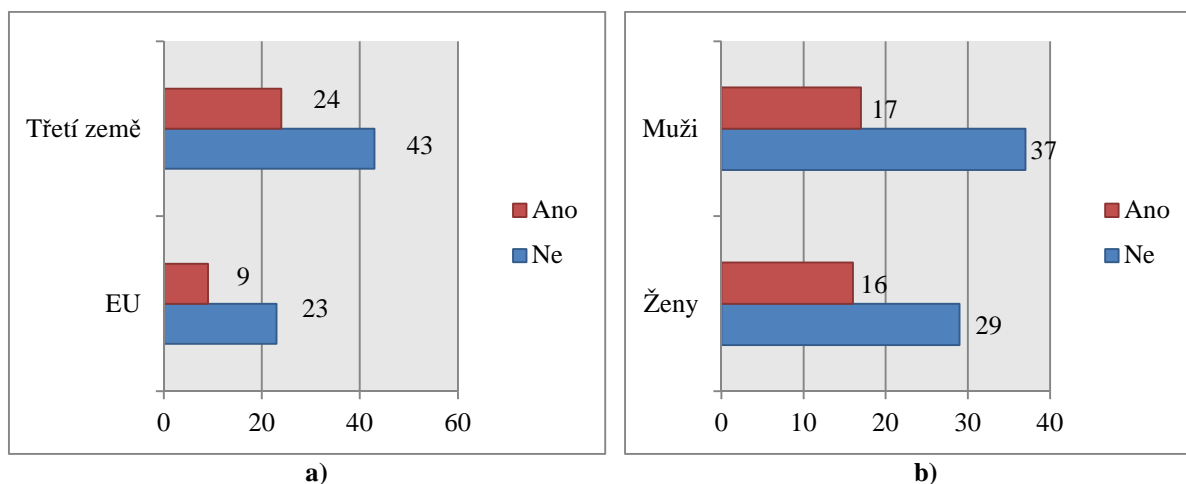
U této otázky mohli respondenti uvést více odpovědí a má tři správné odpovědi. Při vyhlášení „Varovného signál“ platí tři zásady – ukryt se v nejbližší budově, zavřít dveře a okna a zapnout rádio či televizi.

Graf 45 značí, že 67 % respondentů neví, jak by si v takovém případě měla chovat nebo vůbec netuší, co varovný signál vůbec znamená. I když 33 % dotazovaných odpověděla ano, všechny 3 správné odpovědi zakroužkovali pouze 2 respondenti, jeden občan ze Slovenska a druhý ze Sýrie.

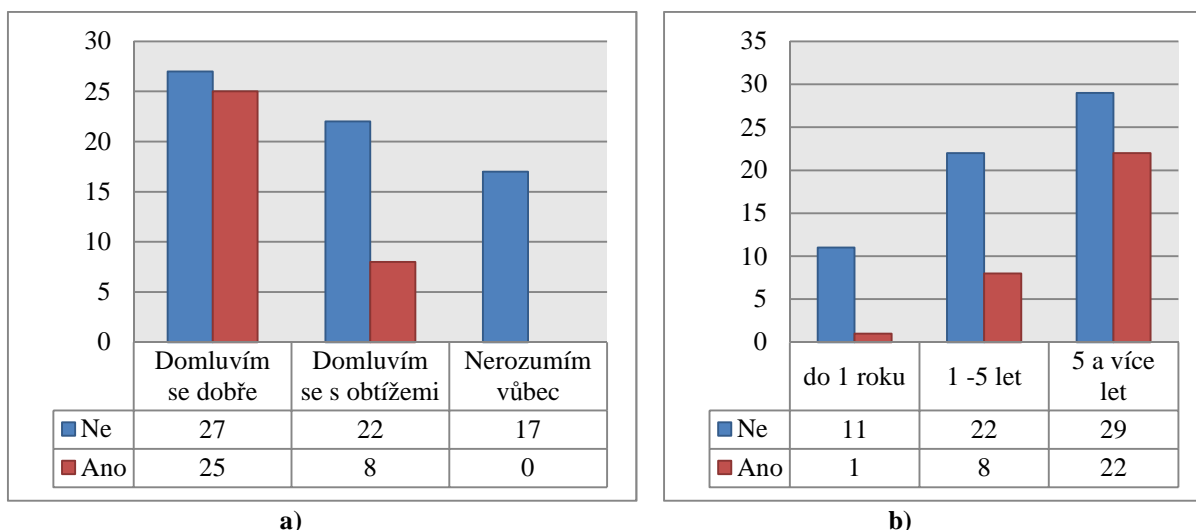
Graf 45.: Vyhodnocení otázky č. 14

Z hlediska původu cizinců je zajisté překvapivý výsledek u evropských občanů. Pouhých 9 z nich odpovědělo ano. Tato otázka dopadla lépe pro občany z třetích zemí, kterých odpověď ano uvedlo 24 respondentů, jak zobrazuje Graf 46 a). Výsledky odpovědí podle pohlaví nelze říci, že se výrazně liší. Lze je považovat za srovnatelné, což ukazuje Graf 46 b).

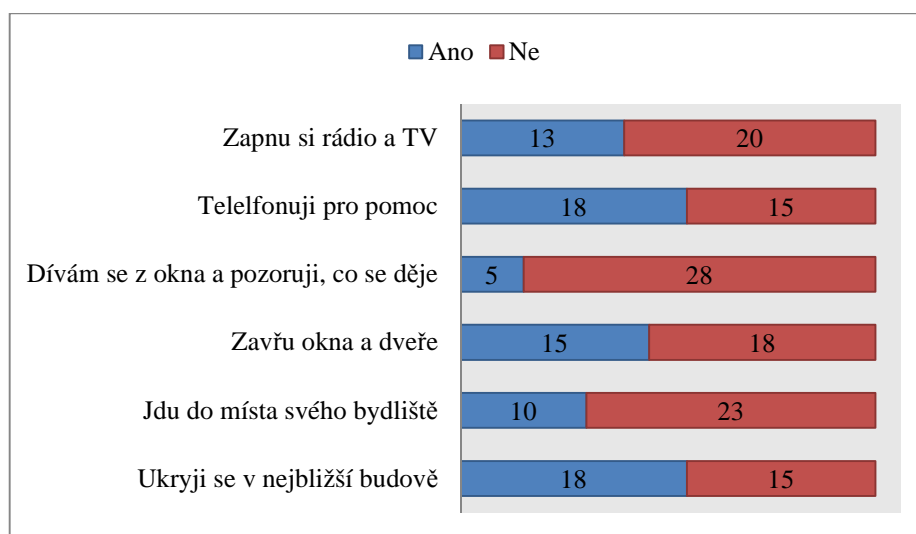
Graf 46.: Vyhodnocení otázky č. 14: a) dle kategorie cizinců; b) dle pohlaví respondentů

Pokud se zaměříme na porovnání z hlediska znalostí českého jazyka - Graf 47 a) a délky pobytu na území ČR - Graf 47 b) dochází k poměrně stejným výsledkům na obou grafech, kdy polovina cizinců, kteří tu žijí déle jak 5 let a rozumí dobře česky, označilo odpověď ne, a stejná část zároveň uvedla odpověď ano. Co z toho lze usuzovat? I když tu cizinec žije po delší dobu a nemá žádné problémy s českým jazykem, nelze ho vždy považovat za znalého v této problematice.

Graf 47.: Vyhodnocení otázky č. 14: a) dle znalostí českého jazyka; b) dle délky pobytu v ČR

Graf 48 prezentuje odpovědi respondentů, kteří uvedli, že vědí, jak se v případě vyhlášení varovného signálu zachovat. Tuto odpověď označilo jen 23 dotazovaných, pouze 18 z nich by se ukrylo v nejbližší budově, dále 15 respondentů by uzavřelo okna a dveře a 13 respondentů by si pustilo rádio či televizi.

Graf 48.: Vyhodnocení podotázky č. 14

Graf 48 uvádí, že 18 respondentů by se zachovalo naprosto špatně, jelikož by telefonovalo pro pomoc na linku 150. 5 dotazovaných by situaci sledovalo z okna a 10 respondentů by zamířilo do místa svého bydliště. Všechny tyto 3 varianty jsou chybné. Tyto postoje svědčí o minimálním povědomí těchto zásad chování.

Pouze 33 % dotazovaných ví, jak se zachovat při zaznění varovného signálu, což prokázalo platnost třetí hypotézy, že 50 % cizinců neví, jak se v takové situaci zachovat.

15. Otázka

Představte si situaci, že místní rozhlas vyhlásí evakuaci. Věděl/a byste, jaký má být obsah evakuačního zavazadla?

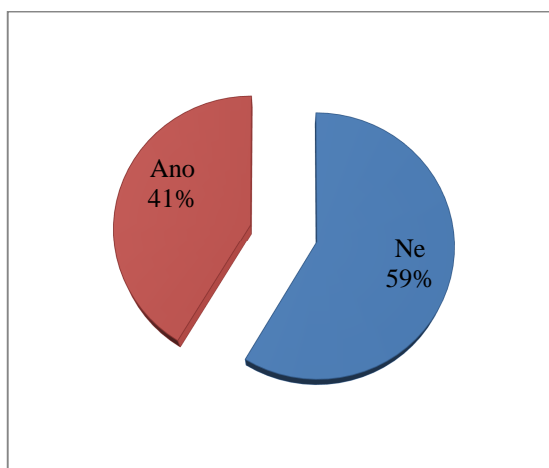
- a) ne
- b) ano

Pokud zodpovíte ano, rozhodněte z nabídky věcí, zda patří či nepatří do evakuačního

peníze	ano	ne
osobní doklady	ano	ne
léky	ano	ne
hygienické potřeby	ano	ne
mobilní telefon	ano	ne
základní trvanlivé potraviny	ano	ne
balená pitná voda	ano	ne
náhradní oblečení	ano	ne
spací potřeby	ano	ne

Tato otázka byla záměrně stanovena tak, aby všechny uvedené věci, byly správné. Samozřejmě doporučených věcí je mnohem více. Do dotazníku byly vybrány ale ty nejdůležitější. Zároveň nebylo zaručeno, že by dalším, třeba i bezvýznamným věcem cizinci porozuměli. Opět si respondenti mohli zvolit, zda by si danou věc do svého evakuačního zavazadla zařadili či nikoli volbou ano – ne.

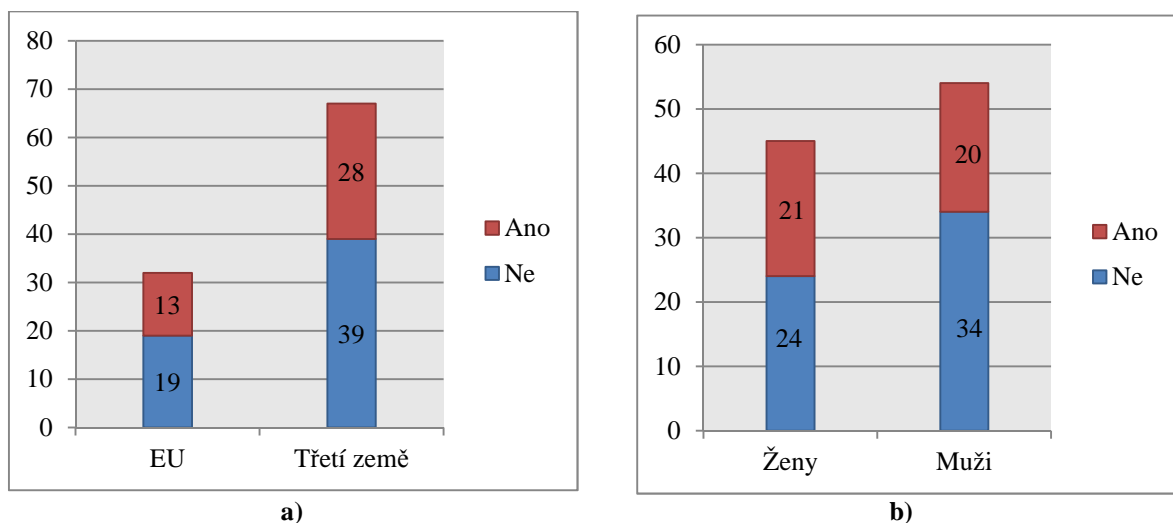
41 % dotazovaných uvedlo, že znají obsah evakuačního zavazadla, což ukazuje i Graf 49.

Graf 49.: Vyhodnocení otázky č. 15

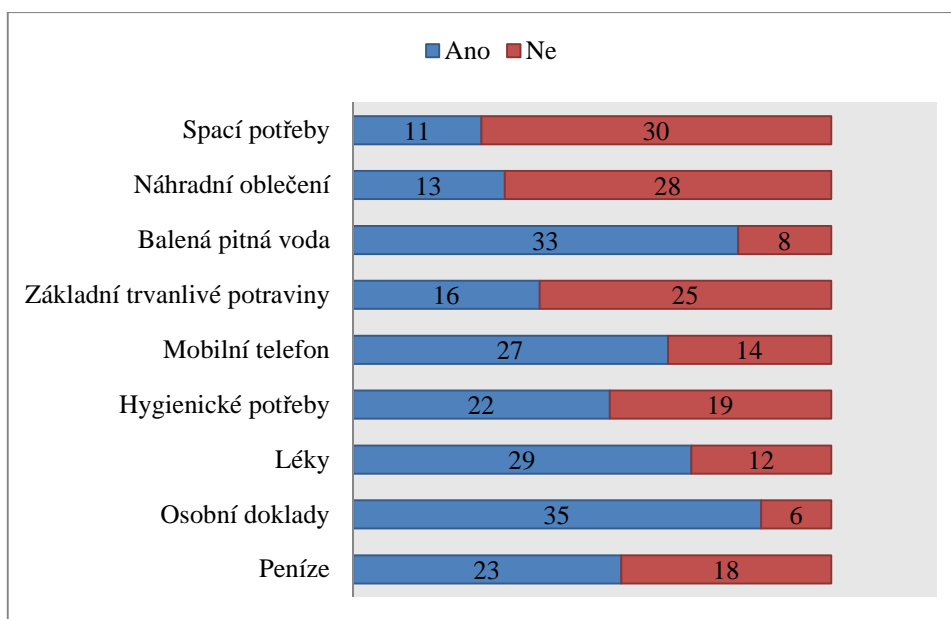
Graf 50 a) porovnává odpovědi dotazovaných pocházející z EU a z třetích zemí. Opět nízké číslo, tentokrát 13 vypovídá o mizivé informovanosti cizinců z evropských zemí. Dokonce počet záporných odpovědí převýšil počet kladných odpovědí ze stran evropských cizinců. Rovněž mají evropští cizinci menší podíl kladných odpovědí (40 %) než cizinci

z třetích zemí (42 %). Z hlediska pohlaví můžeme tvrdit, že převládají ženy, které vědí, co si sbalit do evakuačního zavazadla. Oproti mužům mají o 9 % více odpovědí ano.

Graf 50.: Vyhodnocení otázky č. 15: a) dle kategorie cizinců; b) dle pohlaví respondentů

Následující Graf 51 předkládá zastoupení jednotlivých věcí, které by si dotazovaní sbalili do evakuačního zavazadla. Pouhých 5 respondentů označilo všechny nabízené věci. Nejčastěji byly zakroužkovány věci jako doklady, pitná voda nebo léky. Toto složení by ovšem zajisté nepostačilo. Dotazovaní nejvíce opomíjeli spací potřeby, náhradní oblečení, základní trvanlivé potřeby či hygienické potřeby, které by měly být nedílnou součástí evakuačního zavazadla.

Graf 51.: Vyhodnocení podotázky č. 15

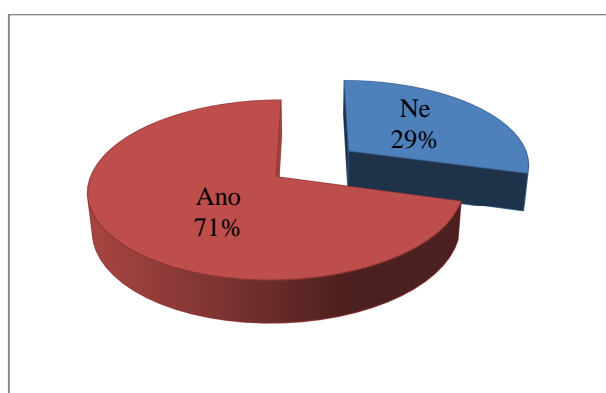
Tato otázka se váže k poslední čtvrté hypotéze, kterou lze potvrdit, poněvadž bylo předvídáno, že více jak 50 % nebude znát obsah evakuačního zavazadla.

16. Otázka

Měl/a byste zájem o větší informovanost týkající se připravenosti a zvládnání mimořádných událostí (povodeň, požár, dopravní nehoda, chemické havárie, vichřice, zemětřesení)?

- a) ne
- b) ano

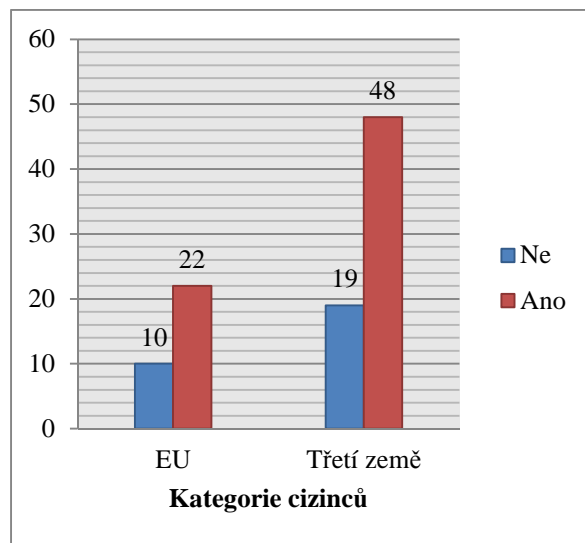
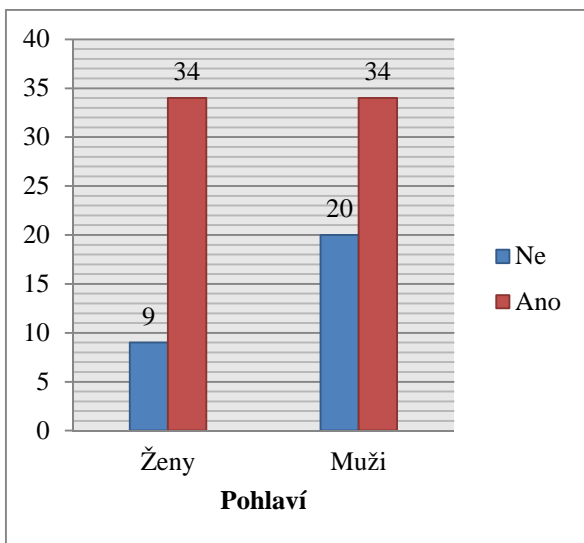
Poslední otázka, která uzavřela celý dotazník, se snažila zjistit, zda by cizinci měli zájem o větší informovanost v oblasti bezpečnosti. Zhruba 71 % respondentů projevilo zájem být více informováni o této problematice. Opačný postoj byl zaznamenán u 29 % dotazovaných cizinců - Graf 52.

Graf 52.: Vyhodnocení otázky č. 16

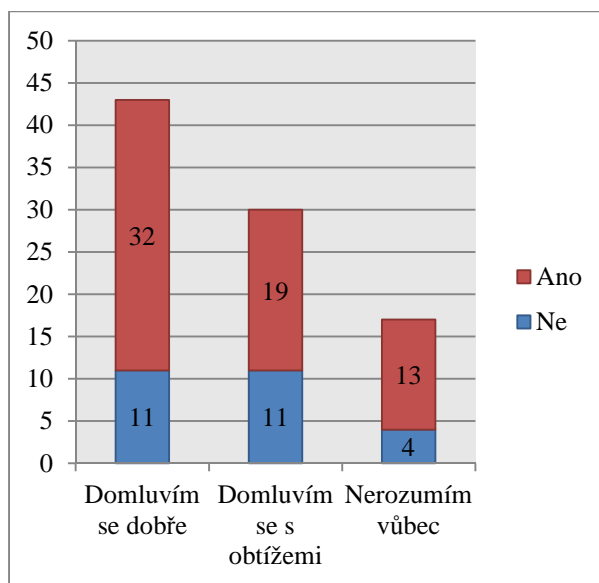
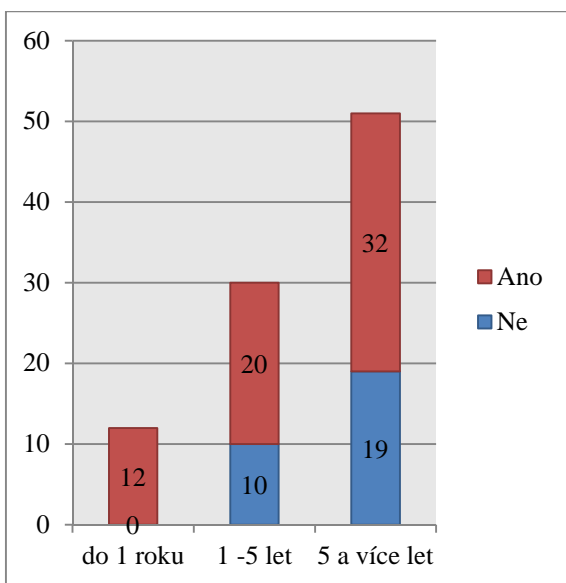
Graf 53 a) zobrazuje, že negativní postoj byl zaznamenán u 20 mužů a 9 žen. 19 dotazovaných, kteří neprojevili zájem o tuto problematiku, pocházelo ze třetích zemí. Zbývajících 10 respondentů spadalo do kategorie evropských zemí - Graf 53 b). Někteří z nich u této otázky dodali, že nemají čas se zabývat záležitostmi tohoto typu a že nepovažují tyto informace za důležité. Zde je na místě podotknout, že cizinci tuto problematiku podceňují, nevěnují jí velkou pozornost a staví se k ní lhostejně.

a) b)
Graf 53.: Vyhodnocení otázky č. 16: a) podle pohlaví respondentů; b) dle kategorie cizinců

Výsledky této otázky z hlediska úrovně znalosti českého jazyka a délky pobytu respondentů ukazuje Graf 54 a) a Graf 54 b). Nejvíce respondentů, kteří nepovažují informování za podstatné, pobývají na území ČR déle jak 5 let a česky se domluví dobře nebo s obtížemi.

a) b)
Graf 54.: Vyhodnocení otázky č. 16: a) dle délky pobytu; b) podle znalosti českého jazyka

ZHODNOCENÍ

Z výzkumu vyplývá, že cizinci pobývající na území Pardubického kraje jsou obecně málo informovaní o bezpečnostní problematice. Že je množství informativních materiálů týkajících se této problematiky nedostačující, dokazuje i výsledek otázky č. 9. 73 % dotazovaných se nesetkala po dobu pobytu v ČR se žádnými informacemi týkajících se mimořádných událostí, což zároveň prokázalo platnost dílčí první hypotézy výzkumu „50% respondentům nebyly poskytnuty žádné informace týkajících se mimořádných událostí během jejich pobytu na území České republiky“.

Sami respondenti měli následně možnost navrhnout způsoby řešení nízké informovanosti cizinců o bezpečnosti o ochraně obyvatelstva. Uvádí, že nejlepší zdroj informací se pro ně jeví internet či publikace. Z celkového výčtu možností dopadla nejhůře jako zdroj informací beseda.

Zajímavým zjištěním výzkumu byla otázka č. 12 týkající se mezinárodního čísla tísňového volání, kdy pouze 14 evropských respondentů uvedla správné znění tohoto čísla. Číslo 112 nezná 72 % všech respondentů. U národních čísel tísňového volání prokázalo znalost v průměru 30 % cizinců, což ovšem není uspokojivé číslo. Odpovědi na tyto otázky potvrdily druhou stanovenou hypotézu „Více než 50 % respondentů nezná linky tísňového volání, které se používají v rámci České republiky“.

I v souvislosti s dalšími otázkami nelze jednoznačně tvrdit, že evropští cizinci zaznamenali vyšší úspěšnost znalostí nežli cizinci z třetích zemí. Při vyhodnocení otázek č. 14 a č. 15 bylo dosaženo srovnatelných výsledků.

Otázka č. 14 se týkala varovného signálu, konkrétně zda by cizinci věděli, jak se při jeho zaznění zachovat. 67 % respondentů označilo odpověď ne, čímž byla ověřena třetí hypotéza „Více než 50 % respondentů neví, jak se správně zachovat v případě, že zazní varovný signál „Všeobecná výstraha““. Podrobnějším zkoumáním pomocí doplňujících otázek se ukázalo, že reakce respondentů, kteří označili odpověď ano, by byla v konečné fázi nesprávná a finální procento by se tím i navýšilo. Tato otázka dokonce zaregistrovala větší informovanost právě u cizinců z třetích zemí.

K otázce č. 15 se vztahovala čtvrtá hypotéza „Více než 50 % respondentů neví, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo“. Lze říci, že tato otázka obstála nejlépe z hlediska výsledku. Avšak 59 % cizinců odpovědělo nesprávně, což prokázalo platnost této hypotézy.

Všechny zmíněné věci v dotazníku patří do evakuačního zavazadla. Pouze 5 respondentů označilo všechny možnosti z nabídky. Ostatní dotazovaní by si nejčastěji do evakuačního zavazadla zařadili věci jako jsou osobní doklady, mobilní telefon, léky nebo pitnou vodu. Naopak nejvíce opomíjeli trvanlivé potraviny, spací potřeby či náhradní oblečení.

Poslední otázka zkoumala zájem cizinců o tuto problematiku. Převážná část, 71 % respondentů projevila zájem o větší informovanost v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Opačný postoj cizinců byl většinou odůvodněn nedostatkem času či nedůležitostí problému, což svědčí o faktu, že se cizinci k této problematice staví lhostejně a podceňují ji.

Největší překážkou celého výzkumu bylo vůbec navázání kontaktu s cizinci. Zejména občany vietnamské národnosti lze označit za velmi uzavřené jedince. Nejedná se ani tak o jazykovou bariéru, ale o nízkou důvěru cizinců k české majoritní společnosti. Tento problém lze označit za závažný problém a zároveň zásadní poznatek výzkumu. I to může být jeden z důvodů, proč se tu někteří cizinci necítí bezpečně.

Vzhledem k opravdu mizivému povědomí této problematiky, je žádoucí postavit se k této oblasti zodpovědně a vytvořit vhodné podmínky pro osvětu i pro skupinu těchto občanů. Je důležité si v této souvislosti uvědomit, že tyto záležitosti se dotýkají cizinců stejně jako nás, protože je po dobu jejich pobytu na území České republiky musíme vnímat jako naše spoluobčany.

Určitě by se znalost cizinců dala prohloubit pomocí vydání různých publikací, příruček či rozšířením webových stránek nestátních neziskových organizací o tyto informace samozřejmě ve srozumitelném jazyce. Dále uspořádáním exkurzí, odborných seminářů zaměřené na zvýšení povědomí o možných bezpečnostních problémech, s kterými se mohou cizinci setkat během pobytu v ČR nebo zařadit bezpečnostní problematiku do hodin výuky českého jazyka pro cizince nebo jiných kurzů určených pro cizince, které jsou pořádány nestátními neziskovými organizacemi. Jelikož někteří z dotazovaných vyjádřili nezájem o informovanost v této oblasti, je zapotřebí nalézt vhodný způsob, jak cizincům nenásilnou formou či podprahově tyto informace podat. Třeba nalézt místo, kde se cizinci často pohybují např. Odbor azylové a migrační politiky, kam si cizinci chodí vyřizovat úřední záležitosti a tam vyvěsit základní informace a rady na nástěnky a informační tabule, kde by si cizinci tyto informace mohli přečíst během čekání na odbavení a tím vyplnit svůj čas.

Z výzkumu plyne největší poznatek pro orgány krizového řízení a další subjekty, které by měly vynakládat větší úsilí o lepší a přístupnější přísun informací pro cizince v preferovaných informačních kanálech o možných mimořádných událostech a správných postupech v případě ohrožení.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo - zjistit a zhodnotit míru informovanosti cizinců pobývajících na území Pardubického kraje zejména v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Kromě výše uvedeného cíle měly být potvrzeny či vyvráceny hypotézy, které byly stanoveny podle toho, jak je tato problematika vnímána cizinci.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola byla z velké části věnována základním definicím a terminologii související s cizineckou problematikou. Byl vymezen pojem migrace a její vývoj v České republice. Dále je v teoretické rovině vymezena kategorizace cizinců, jsou uvedeny základní informace o různých typech pobytu cizinců na území České republiky a postavení cizinecké policie v oblasti zahraniční migrace.

Obsahem druhé kapitoly bylo představení reálného stavu cizinců v České republice. Hlavní náplní této části bylo sledování demografického vývoje cizinců, jejich národnostního rozložení na našem území, a dále jejich zastoupení v oblasti zaměstnanosti a kriminality.

Třetí a čtvrtá část se věnuje oblasti ochrany obyvatelstva a informování obyvatelstva. Je zde charakterizována mimořádná událost, jejich možné členění, postavení integrovaného záchranné systému a orgánů krizového řízení a jejich úloha v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Na tuto kapitolu plynule navazuje informování obyvatelstva, kde jsou popsány a charakterizovány tísňové linky používané v rámci ČR. Dále kapitola vystihuje problematiku varovného signálu a evakuace. Zde jsou vysvětleny zásady chování, jak se při naskytnutí obou situací správně zachovat. Tato část je podkladem pro dotazníkové šetření ve výzkumné části.

Východiskem analytické části práce je představení Pardubického kraje a dále kapitola, která přibližuje situaci cizinců pobývajících na Pardubicku. Právě vlivem přistěhovaných cizinců dochází ke zvýšení počtu obyvatel v Pardubickém kraji, což zároveň přispívá k celkovému přírůstku obyvatel. Počtem cizinců dominuje s velkým rozdílem oproti ostatním okresům Pardubického kraje okres Pardubice, kde se zároveň koncentruje nejvíce průmyslových podniků a cizinci tu představují levnou pracovní sílu. Jedním z prvních cílů bylo ověřit hypotézu *„Koncentrace cizinců v jednotlivých krajích se odvíjí od počtu průmyslových podniků v daném kraji“*. Hypotéza byla ověřena pomocí korelační analýzy v kapitole 6, kdy byla prokázána vzájemná korelace mezi počtem přistěhovaných cizinců a počtem průmyslových podniků v jednotlivých krajích České republiky.

V poslední sedmé kapitole jsou prezentovány výsledky výzkumu zaměřeného na míru informovanosti cizinců v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Podklady pro výzkum byly získány pomocí osobně distribuovaného dotazníku, který byl vyplněn 99 respondenty cizí státní příslušnosti. V této části byly testovány dílčí hypotézy, které se vztahují k druhé hlavní hypotéze.

1. *Více jak 50 % respondentům nebyly poskytnuty žádné informace týkající se mimořádných událostí během jejich pobytu na území České republiky“.*
2. *„Více než 50 % respondentů nezná linky tísňového volání, které se používají v rámci České republiky“.*
3. *„Více než 50 % respondentů neví, jak se správně zachovat v případě, že zazní varovný signál „Všeobecná výstraha“.*
4. *„Více než 50 % respondentů neví, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo“.*

Všechny čtyři dílčí hypotézy byly potvrzeny, čímž byla ověřena platnost druhé hypotézy *„Informovanost či případná znalost cizinců v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatelstva na Pardubicku je nedostačující“.*

Z výzkumu lze vysledovat několik problematických oblastí, které by mohly být podnětem pro orgány krizového řízení a další subjekty, které se mohou zasloužit o větší informovat a osvětu cizinců v oblasti bezpečnosti a tím cizincům ještě více napomoci jejich procesu integrace do české majoritní společnosti. Lze tvrdit, že v oblasti krizového plánování, informovanosti a ochrany obyvatelstva jsou skryté rezervy, kterých je potřeba v nejbližší době využít.

Odpovědné orgány kraje s velkým počtem průmyslových podniků, tedy i orgány Pardubického kraje, by měly klást větší důraz na informovanost cizinců o bezpečnostních problémech, jelikož se předpokládá, že koncentrace cizinců v těchto krajích bude vlivem atraktivnosti regionu pro cizince narůstat.

Za výstup výzkumu informovanosti cizinců je možné označit, že obecná informovanost cizinců nejen o mimořádných událostech je mizivá. Největší problém se ukazuje právě v možnosti, jak oslovit cizince. Z výzkumu plyne, že nejčastějším informačním zdrojem pro cizince se jeví internet a publikace. Proto by mohly některé instituce jako je Hasičský záchranný sbor ČR, Institut ochrany obyvatelstva či nestátní neziskové organizace oslovit tuto skupinu obyvatelstva vydáním brožur či informačních letáků s převahou

piktogramů a ilustrativních návodů. Ty by bylo vhodné umístit na veřejných místech, kde se cizinci nejčastěji pohybují. Samozřejmě je důležité, aby poskytnuté informace byly podány ve srozumitelném jazyce pro cizince, tedy s ohledem na nízkou míru znalosti češtiny u části cizinců. Jelikož i přístup na internet je mezi cizinci rozšířeným jevem, lze spatřit možnost přiblížit se cizincům i v médiích. Na webových stránkách města Pardubic nebo na stránkách nestátních neziskových organizací, které se věnují cizincům, by se mohly objevit informace týkající se ochrany obyvatelstva. Zde by bylo možné cizince vhodným způsobem upozornit na hrozící rizika, poskytnout jim základní informace o preventivních opatřeních a vhodných postupech při mimořádné události.

Je zřejmé, že toto téma bude dále aktuálnější vzhledem k celosvětovému jevu globalizace, který nahrává k neustálému růstu migrace. Proto nelze v dnešní době vnímat migraci jako něco nového. Je třeba ji považovat za přirozenou součást života společnosti. Pohyb lidí z jedné země do druhé, promíšenost obyvatel různého původu, barvy pleti, kultury bude stále častěji provázet život dnešních a hlavně budoucích generací a po čase se stane nedílnou součástí každodennosti a je třeba s ním počítat i v oblasti bezpečnosti. Všechny tyto skutečnosti je potřebné si uvědomit, pokud se člověk zabývá problematikou současné migrace v celé České republice.

POUŽITÉ ZDROJE

Literatura:

- [1] GIDDENS, A.: *Sociology*. 6th edition. Cambridge: Polity Press, 2009. ISBN 978-0-7456-4357-1.
- [2] ČSÚ, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.: *Cizinci v regionech ČR*. Praha, 2006. ISBN 80-86878-48-1.
- [3] ČSÚ.: *Foreigners in the Czech republic*. Praha, 2012. ISBN 978-80-250-2309-9.
- [4] KUBANOVÁ, J.: *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. Statist Bratislava, 2008. ISBN 978-80-85659-47-4.
- [5] KUNHART, J.: *Krizový management*. Sborník. 1.vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice. Ekonomicko-správní fakulta, 2002. 136 s. ISBN 80-7194-465-3.
- [6] LINDA, B; KUBANOVÁ J.: *Kritické hodnoty a kvantily vybraných rozdělení pravděpodobnosti*. Univerzita Pardubice, 2006. ISBN 80-7194-852-7.
- [7] LINHART, P; ROUDNÝ, R.: *Krizový management I.*, Pardubice, Univerzita Pardubice 2005. ISBN 80-7194-674-5.
- [8] LINHART, P; ROUDNÝ, R.: *Ochrana obyvatelstva a terorismus*. Univerzita Pardubice, 2006. 173 s. ISBN 978-80-7395-165-8.
- [9] MASTILIAKOVA, D. A KOLEKTIV. *Komunikace s cizinci při poskytování zdravotní péče a respektování multikulturní odlišnosti v rámci českého právního řádu*. 1. vyd. Ostrava: Zdravotně sociální fakulta, 2003. ISBN 80-7042-344-7.
- [10] ROUBÍČEK, V. *Úvod do demografie*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 3132009331.
- [11] SMEJKAL, V; RAIS, K.: *Řízení rizik*. 1.vyd. Praha: Grada Pub., 2003. ISBN 80-247-0198-7.
- [12] TRBOLA, R.; RÁKOCZYOVA, M. *Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR: Integrační politika*. 1.vydání. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-19-8.
- [13] VEVERKA, I.: *Vybrané kapitoly krizového řízení pro záchranářství*. 1.vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. ISBN 80-7251-126-2.

Odkazy:

- [14] Antropologie: Cizinci v ČR. In: [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: <http://antropologie.zcu.cz/cizinci-v-cr>
- [15] Český telekomunikační úřad: Číslovací plány [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.ctu.cz/predpisy-a-opatreni/opatreni-ctu/cislovaci-plany---archiv.html?action=detail&ArticleId=187>
- [16] ČSÚ: Cizinci v ČR 2012. [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/kapitola/1414-12-r_2012-10
- [17] ČSÚ: Počet obyvatel podle oblastí, krajů a okresů v roce 2012 [online]. [cit. 2013-04-02]. Dostupné z: [www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/.../\\$File/400112q414.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/.../$File/400112q414.pdf)
- [18] ČSÚ: Pohyb obyvatelstva v Pardubickém kraji a jeho okresech v 1. - 4. čtvrtletí 2012. [online]. [cit. 2013-04-02]. Dostupné z: [www.czso.cz/xe/redakce.nsf/.../\\$FILE/pohyb_obyv_2012.pdf](http://www.czso.cz/xe/redakce.nsf/.../$FILE/pohyb_obyv_2012.pdf)
- [19] ČSÚ: Přistěhovalí z ciziny podle státního občanství v roce 2012. [online]. [cit. 2013-04-02]. Dostupné z: [www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/.../\\$File/400112q453.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/.../$File/400112q453.pdf)
- [20] ČSÚ: Statistická ročenka Pardubického kraje 2012 [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/krajp/531011-12-xe>
- [21] ČSÚ: Základní ukazatele v průmyslových podnicích se 100 a více zaměstnanci v krajích ČR v roce 2012. [online]. [cit. 2013-04-02]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/prumysl_a_stavebnictvi_v_roce_2012
- [22] Europa: Přehledy právních předpisů EU. [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/123034_cs.htm
- [23] Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč: Štěstí přeje připraveným [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: http://www.ioolb.cz/video_stesti.php

- [24] Integrovaný záchranný systém: Tísňové volání. In: [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>
- [25] Ministerstvo vnitra ČR: Souhrn statistik k 31. 10. 2012. In: [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: [Souhrn statistik k 31. 10. 2012 www.mvcr.cz/soubor/internet-tdu-stavk-10-2012-xls.aspx](http://www.mvcr.cz/soubor/internet-tdu-stavk-10-2012-xls.aspx)
- [26] Ministerstvo zahraničních věcí ČR: Odškodnění Volyňských Čechů [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/ukrajina/krajane/-mzv-publish-cz-o-ministerstvu-archivy-z-medii-odskodneni-volynskych-cechu.html
- [27] Ministerstvo zahraničí ČR: Výjezdní příkaz [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/obecne_vizove_informace/vyjezdni_prikaz.html
- [28] Ochrana obyvatelstva: Evakuace obyvatelstva. In: [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>
- [29] Ochrana obyvatelstva: Varování obyvatelstva v České republice. In: [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>
- [30] Policie ČR - Sužba cizinecké policie: Informace pro pobyt cizinců. In: [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/informace-pro-pobyt-cizincu.aspx>
- [31] Policie ČR - Služba cizinecké policie: Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-831034.aspx>
- [32] Oficiální portál pro podnikání a export: Charakteristika Pardubického kraje [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-pardubickeho-kraje-7262.html>
- [33] Právní portál: Druhy pobytů cizinců s ohledem na novelu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: <http://www.elaw.cz/cs/ostatni/433-druhy-pobytu-cizincu-s-ohledem-na-novelu-zakona-c-3261999-sb-o-pobytu-cizincu-na-uzemi-cr.html>
- [34] Vývoj schengenského práva: Schengenské acquis. [online]. [cit. 2013-01-21]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/schengenske-acquis-vyvoj-schengenskeho-prava-17578.html>

Ostatní zdroje:

- [35] Digitální vektorová geografická databáze České republiky ArcCR 500
- [36] Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 do roku 2020
- [37] Osobní konzultace na Krajském ředitelství služby cizinecké policie v Pardubicích
- [38] Příručka Ochrana občanů při mimořádných událostech vydané MV GR – HZS ČR
- [39] Roční zpráva o situaci cizinců na trhu práce 2012 získaná od pracovníků Úřadu práce v Pardubicích
- [40] Zákon č. 127/ 2005 Sb., o elektronických telekomunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických telekomunikacích).
- [41] Zákon č. 239/ 2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.
- [42] Zákon č. 240/ 2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
- [43] Zákon č. 435/ 2004 Sb., o zaměstnanosti.

PŘÍLOHY

Příloha 1

Dobrý den,
studuji na Univerzitě Pardubice studijní obor se zaměřením na regionální rozvoj a bezpečnost regionu. Zpracovávám závěrečnou práci, která se věnuje bezpečnostní problematice cizinců. Průzkum má za cíl stanovit celkovou úroveň informovanosti cizinců ve vztahu k jejich bezpečnosti a ke krizovému řízení.

Anketa je anonymní. Zjištěné informace poslouží pouze pro účely mé závěrečné práce. Pokud není uvedeno jinak, označte prosím jednu odpověď.
Průzkum obsahuje 16 otázek.

---

1. Otázka

Jaká je Vaše státní příslušnost? Prosím uveďte.

.....

2. Otázka

Pohlaví respondenta?   a) muž   b) žena

3. Otázka

Kolik je Vám let?

- a) 18 – 30 let
- b) 31 – 45 let
- c) 46 a více let

4. Otázka

Jak dlouho pobýváte na území České republiky?

- a) méně než rok
- b) 1-5 let
- c) 5 a více let

5. Otázka

Jaký je hlavní účel Vašeho pobytu?

- a) studium
- b) zaměstnání
- c) jiný, uveďte: .....

6. Otázka

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) vyučen/a v oboru
- c) středoškolské
- d) vysokoškolské

7. Otázka

Jak ovládáte znalost českého jazyka?

- a) domluvím se dobře
- b) domluvím se s obtížemi
- c) nedomluvím se vůbec

8. Otázka

Cítíte se bezpečně na území ČR?

- a) ne
- b) ano

9. Otázka

Dostaly se k Vám v průběhu pobytu v ČR informace týkající se mimořádných událostí, např. jak se správně zachovat a na koho se obrátit v daných nepříznivých situacích (dopravní nehoda, požár)? Pokud zodpovíte ano, uveďte prosím, kde Vám byly informace poskytnuty.

- a) ne
- b) ano, ...

10. Otázka

Kde (v jakých informačních zdrojích) byste uvítal/a tyto informace. Zakroužkujte dle uvedené škály: 1 = Rozhodně ano, 2 = Spíše ano, 3 = Spíše ne, 4 = Rozhodně ne.

- a) na úřadě
- b) v nestátních neziskových organizacích
(Most pro lidská práva, Centrum pro integraci cizinců)
- c) na internetu
- d) v publikacích, brožurách, letácích
- e) v rámci besedy
- f) jinde, uveďte: .....

1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4

11. Otázka

Stal/a jste se po dobu Vašeho pobytu na území České republiky svědkem nebo účastníkem např. dopravní nehody, požáru, úniku nebezpečné látky nebo jiné situace?

- a) ne
- b) ano

Pokud ano, vyžadovala vzniklá situace pomoc policie, hasičů nebo lékařů?

Zakroužkujte ano či ne, zda v dané situaci byla potřebná pomoc:

- a) policie

ano	ne
-----	----
- b) hasičů

ano	ne
-----	----
- c) lékařů

ano	ne
-----	----

12. Otázka

Víte, jaké mezinárodní tísňové telefonní číslo je určeno především pro cizince? Pokud odpovíte ano, uveďte číslo.

- a) ne
- b) ano, ...

13. Otázka

Znáte i další tísňová telefonní čísla, která se používají na území České republiky?

- a) ne
- b) ano

Pokud odpovíte ano, přiřaďte daná telefonní čísla jednotlivým obrázkům. Kam zavoláte,

když:

jste svědkem požáru.

vidíte osobu vykrádající obchod.

naleznete zraněného na silnici.

14. Otázka

Věděl/a byste, jak se zachovat v situaci, když zazní varovný signál sirény „Všeobecná výstraha“? (Nejedná se „Zkoušku sirén“, která zní každou první středu v měsíci ve 12 hod.)

- a) ne
- b) ano

Pokud jste označil/a ano, zakroužkujte ano či ne, zda byste jednal/a popsáním způsobem:

ukryji se v nejbližší budově	ano	ne
jdu do místa svého bydliště	ano	ne
zavřu okna a dveře	ano	ne
Dívám se z okna a sleduji, co se děje	ano	ne
volám na linku 150	ano	ne
zapnu si rádio a televizi	ano	ne

15. Otázka

Představte si situaci, že místní rozhlas vyhlásí evakuaci. Věděl/a byste, jaký má být obsah evakuačního zavazadla?

- a) ne
- b) ano

Pokud zodpovíte ano, rozhodněte z nabídky věcí, zda patří či nepatří do evakuačního zavazadla.

peníze	ano	ne
osobní doklady	ano	ne
léky	ano	ne
hygienické potřeby	ano	ne
mobilní telefon	ano	ne
základní trvanlivé potraviny	ano	ne
balená pitná voda	ano	ne
náhradní oblečení	ano	ne
spací potřeby	ano	ne

16. Otázka

Měl/a byste zájem o větší informovanost týkající se připravenosti a zvládnání mimořádných událostí (povodeň, požár, dopravní nehoda, chemické havárie, vichřice, zemětřesení)?

- a) ne
- b) ano

Dospěli jste ke konci průzkumu. Děkuji za Vaši ochotu ke spolupráci a čas, který jste věnoval/a mému průzkumu.

Přeji Vám hezký zbytek dne.

Nela Vlasáková

2A:

Tabulka 15.: Vyhodnocení otázky č. 10A dle znalosti českého jazyka

Stanovisko respondenta	Úroveň znalosti českého jazyka		
	Domluví se dobře	Domluví se s obtížemi	Nerozumím vůbec
Rozhodně ano	14	8	4
Spíše ano	17	12	3
Spíše ne	16	7	7
Rozhodně ne	4	2	1

2B:

Tabulka 16.: Vyhodnocení otázky č. 10B dle znalosti českého jazyka

Stanovisko respondenta	Úroveň znalosti českého jazyka		
	Domluví se dobře	Domluví se s obtížemi	Nerozumím vůbec
Rozhodně ano	17	9	4
Spíše ano	9	10	3
Spíše ne	21	10	7
Rozhodně ne	4	0	1

2C:

Tabulka 17.: Vyhodnocení otázky č. 10C dle úrovně znalosti českého jazyka

Stanovisko respondenta	Úroveň znalosti českého jazyka		
	Domluví se dobře	Domluví se s obtížemi	Nerozumím vůbec
Rozhodně ano	25	9	4
Spíše ano	14	4	3
Spíše ne	10	14	3
Rozhodně ne	2	2	5

2D:

Tabulka 18.: Vyhodnocení otázky č. 10D dle úrovně znalosti českého jazyka

Stanovisko respondenta	Úroveň znalosti českého jazyka		
	Domluví se dobře	Domluví se s obtížemi	Nerozumím vůbec
Rozhodně ano	13	5	4
Spíše ano	17	13	7
Spíše ne	16	10	4
Rozhodně ne	5	1	0

2E:

Tabulka 19.: Vyhodnocení otázky č. 10E dle úrovně znalosti českého jazyka

Stanovisko respondenta	Úroveň znalosti českého jazyka		
	Domluví se dobře	Domluví se s obtížemi	Nerozumím vůbec
Rozhodně ano	12	3	2
Spíše ano	14	8	7
Spíše ne	17	13	6
Rozhodně ne	8	5	0